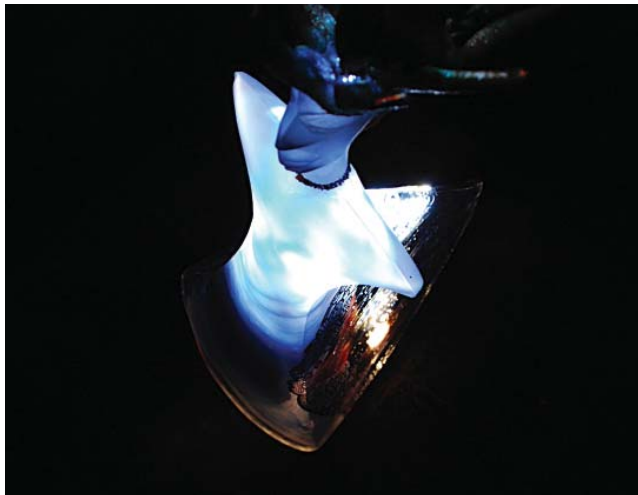

STENUNGSUNDS
KOMMUN

Årsredovisning 2009

Bilderna i årsredovisning 2009 kommer från:

Contradictory — Unikt konstglas i kargt bergrum!

Per-Eric Pettersson är en stor kännare av konstglas och design och har genom sitt stora intresse och kontaktnät arrangerat ett flertal uppmärksammade utställningar i Stenungsund, nu senast i september 2009 med en av Kjell Engmans största utmaningar, "Contradictory", en konstglasutställning i bergtunneln på Stenungsunds Kraftverk. Utställningen pågick från den 25 sep till 17 okt 2009 och visade konstglas från Kjell Engmans mångsidiga produktion.

Kjell Engman är en av Sveriges mest omtyckta glaskonstnärer, en outröttlig glaskonstnär med gränslös fantasi och berättarglädje som fritt får flöda i såväl bruks- som konstglas. Han hämtar inspiration från djurriket och musikens värld. Engman arbetar ofta med större installationer där han även använder sig av element som ljud och ljus. Flitigt anlitas för offentliga utsmyckningar både nationellt och internationellt.

Vid kommunfullmäktiges decembersammanträde tilldelades Per-Eric Pettersson Stenungsunds Kulturstipendium 2009 med motiveringen:

"Stenungsunds kulturstipendium 2009 tilldelas Per-Eric Pettersson som bjudit in oss att dela hans passion för glaskonst. Hans utställningar har med sin lyskraft satt Stenungsund på kartan."

Bilder:

Sofia Draganis

Layout omslag:

Lena Jansson

Denna årsredovisning är producerad av:
Stenungsunds kommun
Stöd och Service / Ekonomienheten
444 82 STENUNGSUND

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande.....	2
Oppositionsrådet.....	3
<u>Förvaltningsberättelse</u>	
Fem år i sammandrag.....	4
Redovisningsprinciper.....	5
Inledning.....	6
Resultaträkning.....	8
Finansieringsanalys.....	10
Balansräkning.....	11
Notförteckning.....	13
Åtagande och risk.....	17
Driftredovisning.....	20
Investeringsredovisning.....	21
Personalredovisning.....	22
Enheternas redovisningar	
Politisk verksamhet.....	25
Kommunövergripande.....	26
Enheter under Allmänna utskottet	
Individ- och familjeomsorg.....	28
Stöd och service.....	32
Vård och Äldreomsorg.....	33
Enheter under Samhällsbyggnadsutskottet	
Måltid.....	35
Räddningstjänst.....	37
Samhällsbyggnad.....	39
- tomtförsäljning.....	40
- kollektivtrafik och färdtjänst.....	41
- fastighetsförvaltning.....	42
- bostadsanpassning.....	43
- renhållning och deponier.....	44
- särredovisning av VA-verksamhet.....	45
Enheter under Bildningsutskottet	
Barnomsorg Grundskola.....	47
Fritid.....	52
Kompetens och utveckling.....	53
Kultur.....	55
Nösnäsgymnasiet.....	57
Bolagens redovisningar	
Stenungsundshem AB.....	60
SEMAB.....	62

Kommunstyrelsens ordförande

Även 2009 har till viss del präglats av den globala finanskrisen. Det är först i slutet på året som bättre tider kan skönjas. Tack vare att verksamheterna redan under 2008 vidtog många åtgärder för att dämpa kostnadsutvecklingen har resultatet för 2009 blivit bra. De allra flesta har lyckats att klara sina ramar, och vi har trots detta upprätthållit bra kvalitet på våra kommunala tjänster.

I 2009 års budget fanns tre finansiella mål, två stycken av dessa lyckades vi klara. Låneskulden per invånare skall minska, detta har klarats med bred marginal. Samtidigt som invånarantalet ökat med dryga 300 personer så har låneskulden minskat med 44 miljoner. Låneskulden per invånare har minskat med drygt 2.000 kronor och var vid årsskiftet 16.637 kronor per invånare.

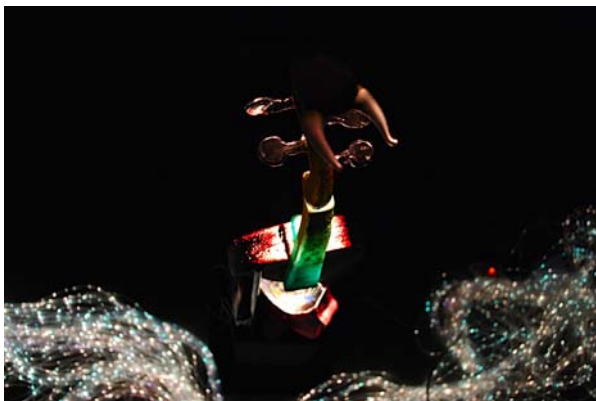
Det andra målet som klarats gäller pensionsskulden, ökningen av ansvarsförbindelsen skall redovisas i resultatet, till dags dato har 132 Mkr resultatredovisats och bokförts som en avsättning.

Det tredje målet om skattenivån har vi inte lyckats uppfylla. Stenungsunds kommun skall ligga på medelskattenivå med våra närliggande kommuner, Göteborgs-Regionen samt Orust och Uddevalla. Vi ligger c:a 40 öre för högt i vår utdebitering för att klara detta mål.

Årets resultat överskott på 56 Mkr är ett mycket bra resultat, men det finns en hel del jämförelsestörande poster som bör påpekas. På plussidan finns försäkringsersättning för den nedbrunna Kristinedalsskolan 28 Mkr, minskade arbetsgivaravgifter 13 Mkr och för mycket debiterade elavgifter 5 Mkr. På minussidan nedskrivning av exploateringsområdet Västergårds allé 9 Mkr, omställningskostnader för personal som erbjudits avgångsersättningar 4 Mkr och avsättning för framtida kostnader för provtagningar på deponierna Rinnela och Stripplekärr 4 Mkr. Då dessa poster är avräknade är det ändå kvar ett + resultat på dryga 20 Mkr.

Ett gott tecken på vår ekonomiska hälsa är nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna, där är andelen 2009 endast 95,7 %, godkänt går vid 98 % så vi klarar detta med god marginal.

Av verksamheterna finns det några som har underskott, men det är inte precis några gigantiska minus utan rör sig om, högst 2 % avvikelse gentemot budget. Vård och äldreomsorg gör ett underskott på drygt 3 Mkr och detta är betydligt mindre än vad som befarades i början av året. Man har dessutom haft en avsevärd volymökning inom hemtjänsten, trots detta har man lyckats minska sina nettokostnader med drygt 1 Mkr. Förändringsarbetet verkar ha börjat ge resultat.

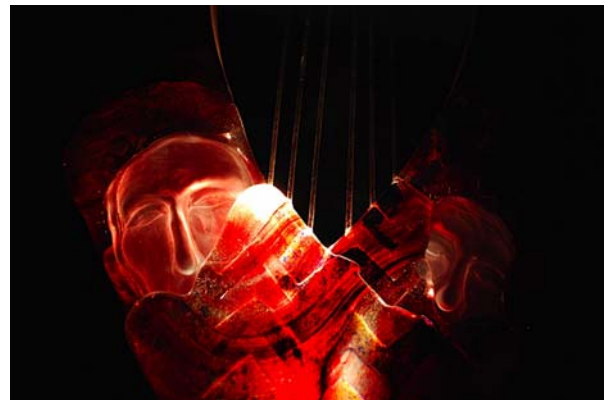
Individ och familjeomsorg uppvisar underskott på drygt 2 Mkr, här är det både + och - mellan olika avdelningar. Försörjningsstödet har ökat, dock i mycket mindre grad än hos våra grannkommuner. Även våra kostnader för arbetsmarknadsåtgärder har ökat. Sammantaget måste ändå trots underskottet konstateras att här jobbas det bra och samarbetet mellan försörjningsstödet och arbetsmarknadsåtgärder fungerar mycket bra, annars hade vi fått ännu större kostnadsökningar.

Det största överskottet relativt sett uppvisar räddningstjänsten, överskott på 1.3 Mkr på nettokostnader 9.2 Mkr. Drygt 0,5 Mkr av detta avser en reavinst som avser en försäld brandbil men för övrigt är det justering av taxor, larmplaner, införandet av årsarbetstid och en hel del åtgärder som påbörjades 2008 ligger bakom det goda resultatet.

Sammanfattningsvis beröm till våra chefer som tillsammans med sina medarbetare lyckats så bra, att till låga kostnader upprätthålla bra verksamhet, detta har skapat en god grund för 2010.

Ove Andersson (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Oppositionsrådet

Bokslutet visar på ett ekonomiskt överskott på 56 miljoner kr, där det finns en stor engångsintäkt som är försäkringspengar på 28 miljoner kronor.

2009 var osäkerhetens år när det gällde den nationella och kommunala ekonomin och i Stenungsund innebar den onödigt stora neddragningar vilket syns i välfärden. Antalet löneutbetalningar var 97st färre varje månad och taxehöjningar har beslutats under året.

Antalet förskoleavdelningar har minskat och barngrupperna har blivit större, i skolan har det blivit mindre stödresurser till barnen. Beslut har tagits att nästan halvera kulturskolan och flytta verksamheten.

Något nytt handikappboende har inte byggts, vilket nu innebär att kommunen riskerar att få betala sanktionsavgifter till staten samtidigt som vi inte kan erbjuda boende till handikappade.

Stödet till barn o ungdomsföreningar har inte kunnat utvecklas utan riskerar att försämras under de närmsta åren då underhållet av lokaler och anläggningar har stora eftersatta underhållsbehov.

Inom vår måltidsverksamhet som bedrivs enormt kostnadseffektivt när vi jämför med andra kommuner, har man nu minimalt med kravproducerade livsmedel.

Stenungsund har en stor ökning av antalet äldre (från en låg nivå) detta har inneburit att kommunen nu ligger efter när det gäller möjligheterna till att kunna erbjuda särskilt boende för äldre människor vilket nu innebär att vi riskerar att få betala sanktionsavgifter till staten samtidigt som vi inte kan erbjuda tryggheten i ett särskilt boende för äldre.

Regeringens havererade jobbpolitik har drabbat Stenungsund. Vi har inte haft några stora varsel, trots det har arbetslösheten ökat

och ungdomsarbetslösheten har fördubblats, vilket innebär att både antalet hushåll och ekonomisk utbetalning har ökat, vilket innebär att fler är tvungna att leva på bidrag där säkert några som arbetat i kommunens välfärdsektor har fått sluta.

2009 innebar att de sociala verksamheterna gick med underskott ekonomiskt, samtidigt som vi inte kan uppfylla behoven av boende för handikappade och äldre, detta visar att oppositionens kritik mot innevarande års budgetramar var riktig.

Nu måste vi i kommunen satsa inför 2010 för att vi inte skall betala sanktionsavgifter till staten, samtidigt måste regeringen ge besked nu om vilka ekonomiska förutsättningar som skall gälla för 2011 och 2012 och inte komma, som under hösten 2009 med engångsbidrag, därför får vi hjälpas åt att arbeta för ett regeringsskifte 2010 i Sverige och i Stenungsund.

Bo Pettersson (S)
Oppositionsråd

Fem år i sammandrag

		2005	2006	2007	2008	2009
Kommunal skattesats	%	22,32	22,07	22,07	22,07	22,07
Verksamhetens intäkter	Mkr	230	238	236	248	280
Verksamhetens kostnader	Mkr	983	1.025	1.102	1.164	1.197
Avskrivningar	Mkr	33	38	40	44	53
Verksamhetens nettokostnader	Mkr	788	826	906	958	950
Verksamhetens andel av skatteintäkter	%	95,5	94,1	97,4	97,6	93,7
Finansnettots andel av skatteintäkter	%	1,8	1,5	1,4	1,5	0,7
Nettoinvesteringar	Mkr	39	63	86	100	87
Tillgångar	Mkr	950	987	936	1.011	1.136
Långfristiga skulder – kommunen	Mkr	488	466	421	443	399
-Stenungsundshem AB	Mkr	1.096	717	740	722	621
-SEMAB+Fjärrväme Stiftelsen	Mkr	65	77	83	85	96
Eget Kapital	Mkr	22,8	33,4	56,5	65,0	120,8
Soliditet, inkl hela p-skulden	%	-35	-33	-32	-29	-21
Antal invånare		22.947	23.190	23.389	23.657	23.983
-varav 0-5 år		1.819	1.862	1.912	1.910	1.920
-varav 6-15 år		3.234	3.195	3.063	3.005	3.019
-varav 16-19 år		1.270	1.316	1.427	1.505	1.484
-varav 80 -		819	835	873	930	994

Redovisningsprinciper

Tillämpade uppställningar och redovisningsprinciper överensstämmer i huvudsak med Kommunal Redovisningslag (KRL). Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Stenungsunds kommun följer inte KRL när det gäller pensionsförmåner som intjänats före 1998. Se nedan under Pensionssskuld.

Leasing. Som finansiell leasing redovisas leasingavtal med en avtalstid överstigande tre år och som uppgår till betydande värde. De redovisas i balansräkningen som materiell anläggningstillgång och långfristig skuld.

Övriga leasingavtal inom kommunen redovisas som operationella leasingavtal, då avtalstiden för fordonleasing aldrig överstiger 3 år och de övriga leasingavtalens värde bedöms som ringa i förhållande till balansomslutningen. Hela kostnaden redovisas som rörelsekostnad.

Samtliga avtal avseende hyra av fastigheter klassificeras som operationella då de ekonomiska riskerna och fördelarna med ägandet i allt väsentligt inte övergår till kommunen.

Va-anläggningsavgifter redovisas som en långfristig skuld och intäkten periodiseras och fördelas på samma löptid som investeringsutgiften. Kostnaden för va-anläggningar redovisas som anläggningstillgång och skrivs av enligt plan.

Exploateringsmark klassificeras som omsättningstillgång om avsikten är att sälja marken. Kostnaden för marken och övriga kostnader som är nödvändiga för att marken skall kunna säljas ingår i anskaffningsvärdet. Försäljning av tomter redovisas som driftsintäkt och ej sålda tomter redovisas som omsättningstillgång.

Mark inom ett exploateringsområde som utgör allmän plats, tex huvudgator, parker mm, där kommunen skall vara slutlig ägare, redovisas som anläggningstillgång. Gatukostnadsersättningar redovisas som exploateringsbidrag.

Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar och investeringsbidrag. Lånekostnader inräknas inte i anläggningstillgångens anskaffningsvärde. De redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar följaktligen resultatet för den period de hänför sig till.

Investeringar som aktiveras som anläggningstillgång har som princip haft ett anskaffningsvärde över 20 000 kr samt en ekonomisk livslängd överstigande tre år.

Avsättning för deponier görs från 2009. Sluttäckning har skett för två deponier och avsättningen avser framtida kostnader för kontrollprogram. Kostnaderna har nuvärdesberäknats med en antagen ränta på 1,2 %.

Jämförelsestörande poster redovisas i not. Händelser som anses viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder betraktas som jämförelsestörande.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och påbörjas månaden efter anskaffning skett. För byggnader etc påbörjas avskrivning efter färdigställandet. Avskrivningar görs planenligt med rak nominell metod och avskrivningstidens längd följer i huvudsak Kommunförbundets rekommendation.

Tillämpade avskrivningstider:

Markanl., gator, parker, va-anläggningar mm	33 år
Verksamhetsfastigheter	20-33 år
Inventarier	3-10 år
Fordon	5-10 år
Maskiner	5-20 år

Ett undantag från detta är leasing av en brandbil, där avskrivningstiden är 7 år och avskrivningen sker enligt samma annuitetsmetod som leasingavtalet.

Ingen omprövning av avskrivningstider har gjorts under året.

Pensionssskuld. Den del av pensioner till personalen som kan hänföras till det individuella valet har särredovisats och klassificeras som kortfristig skuld i balansräkningen och redovisas som en kostnad i resultaträkningen.

Övriga pensionsförmåner inkl löneskatt intjänade från 1998 redovisas som kostnader i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen.

KPA:s beräkning har använts för att ta fram skuldens storlek.

Pensionsförmåner inkl löneskatt som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. From 2005 redovisas dock en del av ansvarsförbindelsen som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Ansvarsförbindelsen skall ligga på samma nivå som 2005 och ökningen skall redovisas som en kostnad. Detta är inte i enlighet med RKL 5 kap, § 4. Det har föregåtts av ett särskilt beslut taget fristående från beslutet om årsredovisningen.

Periodisering av skatteintäkter sker i enlighet med rekommendation nr 4.2 från RKR. För den preliminära slutavräkningen 2009 har Stenungsunds kommun använt sig av SKL's prognos i december 2009.

Koncernkonto. Koncernens tillgångar placerade i koncernkonto redovisas som likvida medel i kommunen. De kommunala bolagens andel redovisas som kortfristig skuld i kommunen och som kortfristig fordran i respektive bolag.

Den sammanställda redovisningen är ett sammandrag av kommunens och dotterföretagens resultat- och balansräkningar.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Kommunens bokförda värde på aktier i dotterbolagen elimineras mot eget kapital i respektive dotterbolag. Enbart ägda andelar av dotterbolagens tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader tas med.

Koncernbolagens obeskattade reserver har efter avdrag för latent skatteskuld hänförs till eget kapital. Eventuell latent skatt redovisas under avsättningar.

Inledning

Organisation

Stenungsunds kommun har sedan juni 1996 en något annorlunda organisation än vad som är vanligt i andra kommuner. Eftersom inga förvaltningar i vanlig bemärkelse finns är det Kommunstyrelsen som bedriver all verksamhet.

Kommunfullmäktige skall genom sitt beredningsarbete engagera sig betydligt mer i frågor kring samhällsutvecklingen och få ett starkare inflytande på vilken service kommunen skall bedriva.

Budgetanslagen/ramarna tilldelas de olika verksamhetsenheterna. I vissa fall erhåller flera enheter tillsammans en tilldelning, exempelvis skolenheterna och i vissa fall finns det specifika anslag för särskilda verksamheter inom en enhet.

Politisk sammansättning

Stenungsund styrs 2006-2010 av en allians bestående av Moderaterna, Folkpartiet, Centern, Kristdemokraterna och Miljöpartiet. Tillsammans har de 24 av de 41 platserna i Kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktiges presidie leds av:

Jan Glimstedt (Fp) ordförande

Gunilla Hallberg (S) 1:e vice ordförande

Bengt Adielsson (M) 2:e vice ordförande

Kommunstyrelsen leds av Ove Andersson (M)

Mål

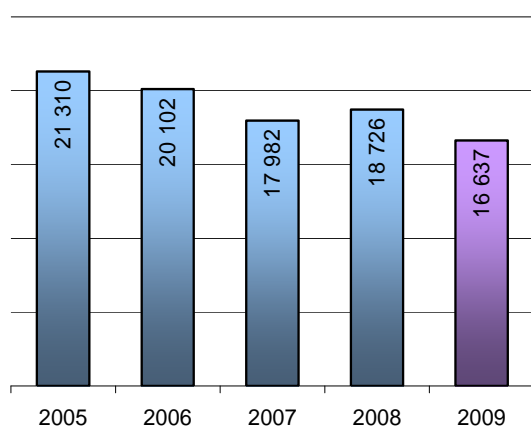
I budgeten för 2009 anges de finansiella målen till tre stycken. Övriga mål redovisas vid respektive verksamhet.

De finansiella målen är följande:

Mål Låneskuden per invånare skall minska, för en framtida utveckling

Diagrammet visar att målet är uppfyllt:

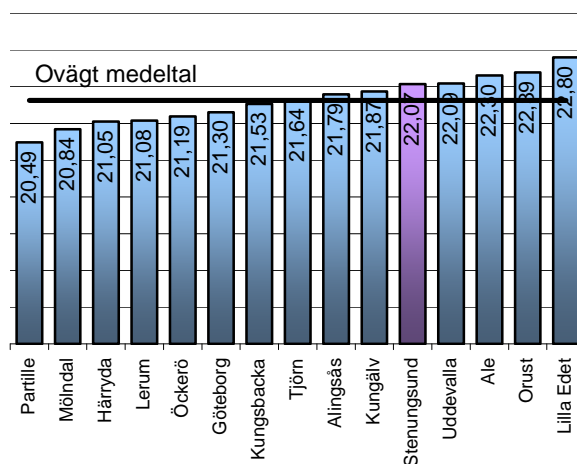
Låneskuld i kronor per invånare

Mål Stenungsunds kommun skall ligga på medelskattenivå med våra närliggande kommuner, Göteborgs-Regionen samt Orust och Uddevalla.

Diagrammet visar att målet inte är uppfyllt:

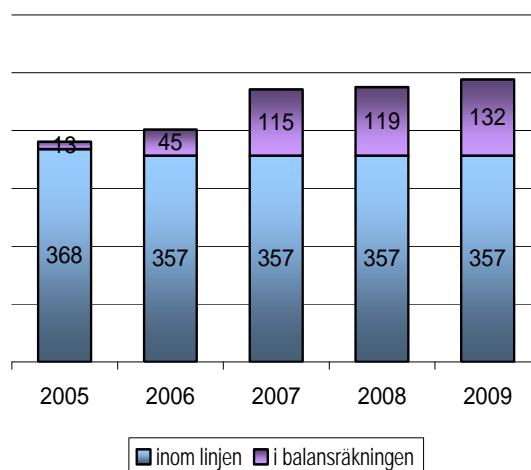
Skattesatsen i %, per kommun med medelskattesatsen redovisat som en linje

Mål Ökningen av ansvarsförbindelsen, dvs. den gamla pensionskulden skall redovisas i resultatet.

Diagrammet visar att målet är uppfyllt:

Ansvarsförbindelsen i Mkr

Förklaring: Den övre delen på stapeln är den del som redovisats i resultatet. 2009 redovisades 13 Mkr i resultatet (132 / 119) och totalt har 132 Mkr resultatredovisats och bokförts som en avsättning. Den nedre delen är den delen som inte ligger i balansräkningen utan ligger "inom linjen". Se balansräkningen på sidan 11.

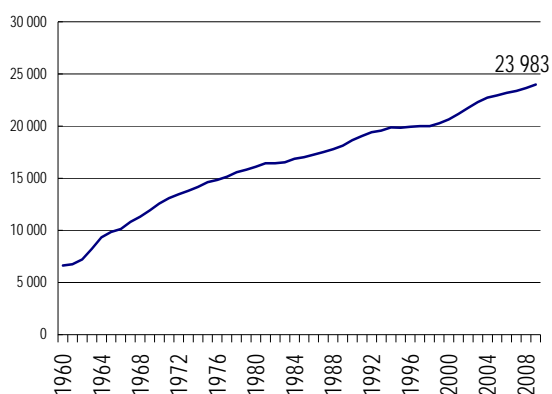

Befolkning

Stenungsund ökade sin befolkning med 1,4%, 326 personer. Under 2009 hade 146 kommuner en ökande befolkning och 143 kommuner en minskande folkmängd. Trenden med folkminskning i framförallt mindre kommuner höll i sig även under 2009. Vissa undantag finns dock. Vår näst minsta kommun sett till folkmängden 2009, Sorsele, ökade sin folkmängd med 10 personer efter 19 år av folkminskning. Filipstad, Kramfors och Strömsund har i mer än 40 år upplevt en folkminskning. Under samma period har till exempel Ekerö, Halmstad, Huddinge, Häbo, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lund, Sollentuna, Strängnäs, Umeå, Vallentuna, Varberg, Vellinge, Värmdö samt Växjö haft en obruten folkökning.

Medellåldern i Stenungsund är 39,8 år jämfört med 48,5 i Överkalix där man är äldst och i den yngsta kommunen som är Knivsta är man bara 36,3 år. Snittet i riket är 41 år och i Västra Götalandsregionen är det 40,8.

Invånare 1960-2009

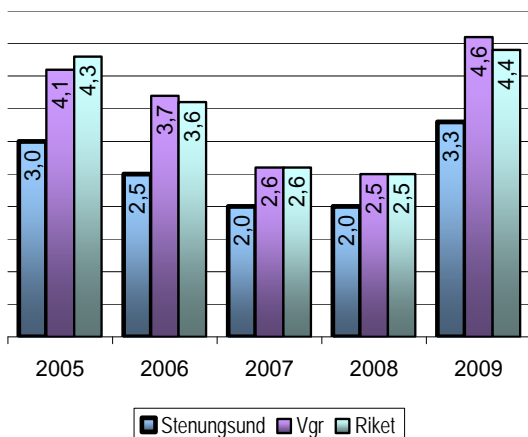

Arbetslöshet

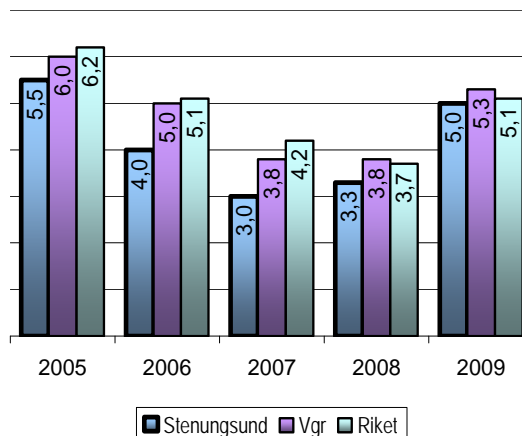
År 2009 innebar en global lågkonjunktur. I Sverige har Västsverige drabbats särskilt hårt men Stenungsund har klarat sig bra i jämförelse med övriga kommuner i regionen, detta gäller särskilt ungdomsarbetslösheten.

Som en konsekvens av detta har även kostnaderna för försörjningsstödet haft en relativt måttlig ökning.

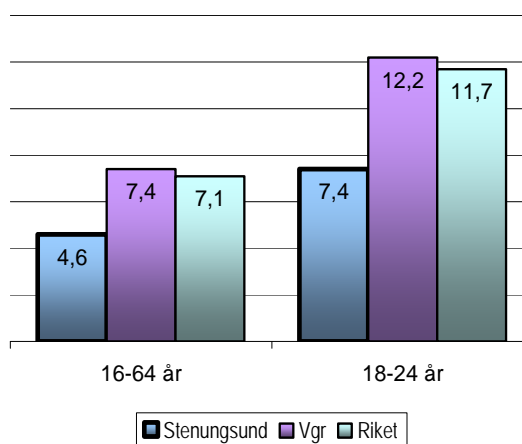
Öppen arbetslöshet, 16-64 år angiven i %

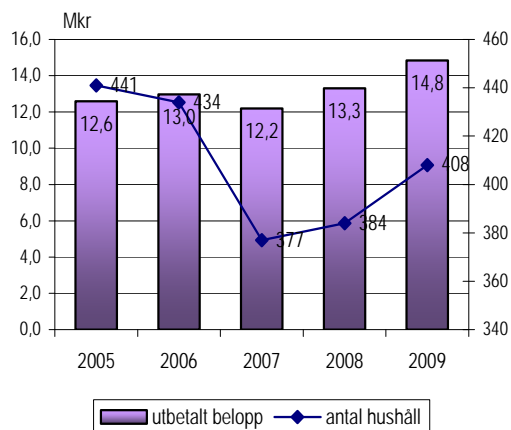
Öppen arbetslöshet, 18-24 år angiven i %

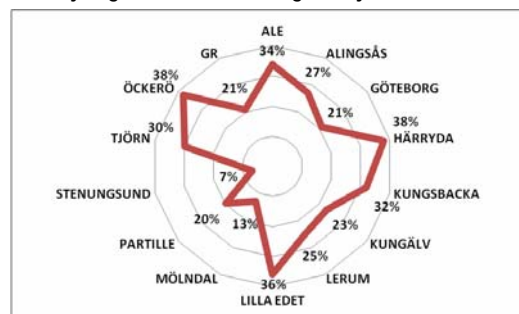
Arbetslöshet, öppen inklusive de i åtgärder angiven i % för 2009

Antal försörjningsstödsberättigade hushåll samt belopp

Försörjningsstödet utveckling 2009 jämfört med 2008

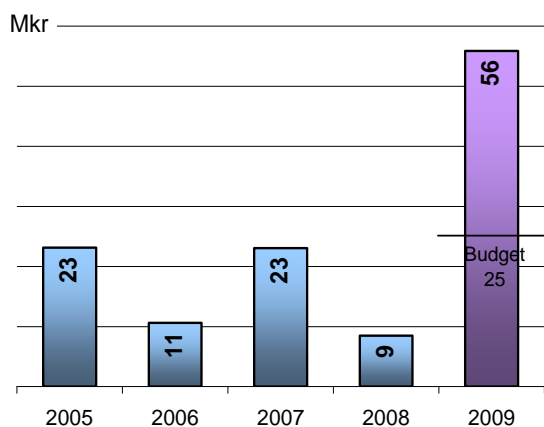
Resultatanalys

Resultaträkning i Mkr	Sammanställd redovisning				Kommunen				Budget
	2007	2008	2009	Not	2007	2008	2009	Not	
Verksamhetens intäkter	381	402	469	1	237	248	281	1	
Verksamhetens kostnader	-1 176	-1 246	-1 285	2	-1 102	-1 164	-1 197	2	
Jämförelsestörande poster		3	20	3	0	3	20	3	
Avskrivningar	-76	-82	-92	4	-40	-44	-53		-56
Verksamhetens nettokostnader	-871	-923	-889		-905	-957	-950		-986
Skatteintäkter	877	928	953		877	928	953	4	975
Generella statsbidrag	53	53	60		53	53	60	5	58
Finansiella intäkter	4	3	7		12	8	12	6	6
Finansiella kostnader	-49	-54	-40		-25	-23	-20	7	-28
Resultat före skatt och extraordinära poster	15	7	92		12	9	56		25
Uppskjuten skatt	1		-10						
Extraordinära intäkter	11				77				
Extraordinära intäkter	-66				-66				
Årets resultat	-39	7	82		23	9	56		25

Årets resultat

Överskottet i årets räkenskaper beror på god budgetdisciplin i verksamheterna samt ett antal ovanliga poster. En del är klassade som jämförelsestörande, en del är av mindre art som är ovanliga men som inte kan betraktas som jämförelsestörande beroende på beloppens storlek var för sig.

Fem års resultatutveckling

Nettoeffekten av de störande posterna är +35 Mkr. Av dessa är 20 klassade som jämförelsestörande, se nästa sida. Resultatet exklusive dessa poster kan ändå betraktas som gott och inom ramen för vad som kan anses som "God ekonomisk hushållning" då resultatet motsvarar ca 3,5% av skatter och statsbidrag.

Hela resultatet motsvarar 5,5% av skatter och statsbidrag.

De störande posterna är:

Kategori	Mkr
Jämförelsestörande poster	
Försäkringsersättning minus avdrag för nedskrivning av den nerbrunna Kristinedalskolan	+28
Nedskrivning av exploateringsområdet Västergårds allé	-9
Kommunövergripande	
Minskad kostnad för semesterlöneskuld	+2
Kostnaden för AGS-KL borttagen mm	+13
Finansiella poster	
Försålda bostadsrätter	+3
Ersättning från SKL (Sveriges Kommuner och Landsting)	+1
Inom enheterna	
Omställningskostnader för personal som erbjudits avgångsersättningar	-4
Avsättning av medel för framtida kostnader som avser provtagningar och analyser av deponierna Rinnela och Stripplek-årr	-4
Återbetalning av för mycket debiterade elavgifter	+5
Summa	+35

Balanskravsutredning

Kommunens resultat påverkas av realisationsvinster vid försäljning av anläggningsstillgångar med 0,6 Mkr. Detta får inte inkluderas i resultatet vid en avstämning mot det lagstadgade balanskravet. Dessutom har försäkringsersättning för nedbrunnen skola erhållits med netto 28,6 Mkr. Resultatet exklusive dessa poster uppgår till 26,6 Mkr, vilket innebär att kommunen klarar balanskravet. Det finns inga gamla underskott som behöver regleras.

Intäkter

Intäkterna har ökat med 13% eller 33 Mkr. Renhållningsavgifterna som tidigare redovisades netto har fr. o m 2009 bruttoredovisats och det förklarar 8 Mkr av ökningen. Vatten och avloppsverksamhetens brukningsavgifter står för 3 Mkr av ökningen och ersättning för flyktmottagning är 5 Mkr högre än 2008. Dessutom har interkommunala ersättningar ökat med 5 Mkr. Borttaget dessa "förklaringar" blir ökningen 12 Mkr eller 4,8%.

Kostnader

Kostnaderna har enligt redovisningen endast ökat med 3%. Det är den lägsta ökningen de senaste fem åren, då ökningstakten har legat på 6%, 4%, 7%, samt 6%.

Personalkostnaderna har minskat med 6 Mkr totalt sett. I detta döljer sig en ökning av lönerna med 12 Mkr som också innehåller en del "avgångsvederlag" för de personer som valde att vara med i omställningsprogrammet (se mer om detta i personalredovisningen). Trots att lönerna ökade sjönk kostnaderna för arbetsgivaravgifterna med 15 Mkr och semesterlöneskulden har minskat med 3 Mkr så nettominskningen av lönekostnaderna blir då 6 Mkr.

Orsaken till minskningen av arbetsgivaravgiften är att avgiften till AGS-KL respektive avgiften för avgiftsbefrielseförsäkringen sattes till 0%. Detta minskade kostnaderna med 11 Mkr. Utöver detta har arbetsgivaravgiften för unga minskat.

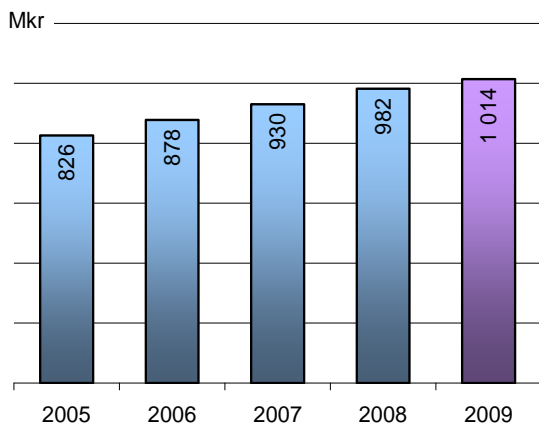
Ökningen av personalkostnaderna har de senaste åren varit 5%, 5%, 7% samt 6% för att 2009 hamna på -1%.

Skatteintäkter

Under våren 2009 och redan under senare delen av 2008 bedömdes att skatteintäkterna skulle vika kraftigt mot vad som budgeterats.

Prognosen i april 2009 visade minskade skatteintäkter med 29 Mkr netto mot budget. Utfallet blev -20 Mkr. En ny skattemedelsprognos per den 15 februari 2010 visar att slutavräkningen för 2009 var för negativt beräknad med 72 kronor per invånare. Det innebär att 1,7 Mkr borde ha gottskrivits 2009 men kommer nu att hamna i 2010 års redovisning. (SKL Cirkulär 10:12)

Fem års utveckling av skatter och statsbidrag

Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatt och statsbidrag

En bra tumregel är att inte använda 100% av skatteintäkterna varje år utan spara lite för att trygga framtiden. Ett bra resultat har det ansetts vara, att ha minst 2% kvar av skatt+statsbidrag. Detta år motsvarar resultatet 5,5% och tas den jämförelsestörande posten bort så är ändå resultatet 3,5%.

Nettokostnadsandelen

%	2005	2006	2007	2008	2009
Nettokostnader	95,5	94,1	97,4	97,6	95,7
EO-poster eller Jmf. störande	3,2	-1,2			-2,0
Finansnetto	1,8	1,5	1,4	1,5	0,7
Summa använt	97,3	98,8	97,5	99,1	94,5

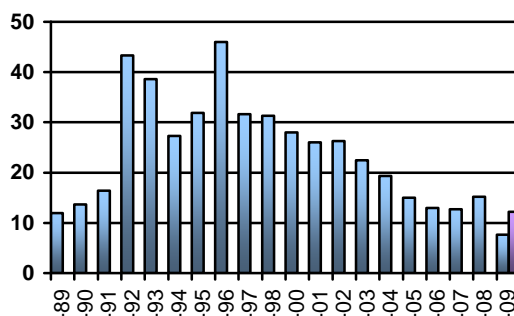
När minustecken redovisas vid en Eo-post/Jmf.störande post är den positiv, dvs det är en intäkt.

Finansnetto

Finansnettot är historiskt lågt. Detta beror på att ränteläget är gynnsamt och att inga nya lån har upptagit utan amorteringar på 33 Mkr har skett under året.

Dock ger två stora positiva poster en störning i jämförelsen och det är nettovinsten av 5 försälda bostadsrätter på 3,3 Mkr samt återbetalningen från SKL på 1,3 Mkr. Finansnettot exkl. dessa poster blir 12,2 Mkr jmf med 15,2 Mkr året innan. Stapeln längst till höger i diagrammet avser finansnetto rensat från dessa poster.

Finansnettot under 20 år (Mkr)

Förklaring: Stapeln längst till höger redovisar finansnettot rensat från två stora poster, se texten ovanför diagrammet.

Räntekostnader

Kommunens genomsnittsränta per den siste december redovisas i tabellen nedan.

%	2005	2006	2007	2008	2009
Ränta 31/12	3,49	3,25	4,05	4,23	3,5

Kommunen har sänkt sin skuld till kreditinstituten med 33 Mkr. Låneskulden är nu 495 Mkr varav 96 Mkr är utlånat till SEMAB och Fjärrvärmestiftelsen.

Kassaflödesanalys

Finansieringsanalys Mkr	Sammanställd redovisning				Kommunen				Budget
	2007	2008	2009	Not	2007	2008	2009	Not	
LÖPANDE VERKSAMHET									
Intäkter totalt	1 326	1 391	1 508		1 254	1 234	1 303		1 061
Kostnader totalt	-1 291	-1 300	-1 335		-1 193	-1 184	-1 198		-979
Ej likvidpåverkande poster	75	11	39		75	11	30	8	17
Förändring omsättningstillgångar	-9	-4	8		-13	-6	3		
Förändring kortfristiga skulder	-10	22	74		-12	25	75		
Verksamhetsnetto	92	121	294		111	80	214		99
INVESTERINGAR									
Förvärv av materiella tillgångar	-127	-140	-133		-98	-116	-104		-121
Försäljning av materiella tillgångar		2	11		1	2	1		
Investeringsbidrag	11	13	51		11	13	11		
Förvärv av finansiella tillgångar	-1				-1		0		
Försäljning av finansiella tillgångar		1	4		1	1	4		
Investeringsnetto	-117	-124	-67		-86	-100	-88		-121
FINANSIERING									
Långfristig upplåning	119	29				29			
Amortering	-137	-18	1		-137		-33		-2
Övrig ökning av långfristiga skulder		-2				-2	1		
Övrig minskning av långfristiga skulder			-135						
Ökning av långfristiga fordringar			-5				-5		
Minskning av långfristiga fordringar					90				
Finansnetto	-18	9	-139		-48	27	-36		-2
Förändring av likvida medel	-43	6	88		-22	7	90		
Likvida medel vid årets början	77	34	40		52	30	37		
Likvida medel vid årets slut	34	40	128		30	37	127		

Löpande verksamhet

Den löpande verksamheten har givit ett stort positivt kassaflöde. Nettosumman som blir av de två översta posterna i finansieringsanalysen ovan är 109 Mkr och består av:

Årets resultat	56 Mkr
Avskrivningar	53 Mkr
SUMMA	109 Mkr

Utöver detta har staten betalat ut konjunkturstöd på 23 Mkr som skall användas nästa år. Staten har även betalat ut 28 Mkr för mycket i skatt som skall återbetalas januari 2011

Investeringar

Investeringsnivån var netto 104 Mkr 2009 och har helt finansierats med egna medel. Investeringsbidrag har erhållits med drygt 11 Mkr.

Finansiering

Under året har amorteringar skett med 33 Mkr och kommunen har vidareutlånat 14 Mkr till SEMAB. Fjärrvärmestiftelsen har amorterat 3 Mkr på sin skuld till kommunen och så har även Brf Slupen gjort.

Finansiell ställning

Balansräkning Mkr	Sammanställd redovisning				Kommunen				Budget
	2007	2008	2009	Not	2007	2008	2009	Not	
TILLGÅNGAR									
Materiella anläggningstillgångar	1 740	1 784	1 767			726	768	9	827
Finansiella anläggningstillgångar	12	17	6			133	138	10	131
Summa anläggningstillgångar	1 752	1 801	1 773			859	906		957
Förråd och lager	1	1	1			0	0		0
Kortfristiga fordringar	67	76	72			73	65	11	62
Kassa och bank	34	39	128	5		37	127	12	-13
Exploateringsområden	48	42	38			42	38		47
Summa omsättningstillgångar	149	158	240			152	230		96
SUMMA TILLGÅNGAR	1 902	1 959	2 012		0	1 012	1 137		1 053
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER									
Ingående eget kapital	299	267	274		33	56	65		75
Årets resultat	-39	7	82	6	23	9	56		25
Summa eget kapital	260	274	356		56	65	121		100
Avsättning pensioner	145	147	169			144	161	13	164
Avsättning återställning av deponi	1		4				4	14	0
Summa avsättningar	146	147	173		0	144	165		164
Långfristiga skulder	1 296	1 316	1 188	7		594	566	15	604
Kortfristiga skulder	200	222	296			209	284	16	185
Summa skulder	1 496	1 538	1 484		0	803	850		789
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	1 902	1 959	2 012		56	1 012	1 137		1 053
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER									
Ansvarförbindelser	357	357	357	8	357	357	357	13	357
Borgensättaganden	108	107	108		732	704	607	17	731
Operationella hyres- och leasingavtal		147	117			147	117	18	
Fastighetsinteckningar	225	193	128						

Anläggningstillgångar

De materiella anläggningstillgångarna har ökat med värdet av årets investeringar minus gjorda avskrivningar.

En ökning har även skett av de finansiella tillgångarna med 6 Mkr netto. Ökningen avser en utlåning till SEMAB på 14 Mkr. En minskning har skett med 9 Mkr som avser följande:

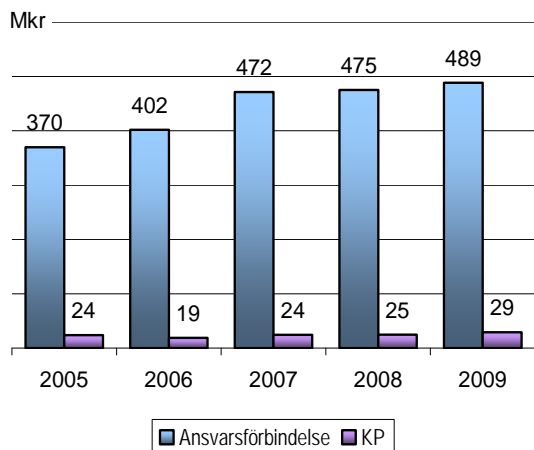
- Stiftelsen Stenungsunds fjärrvärme har amorterat 3 Mkr
- Brf Slupen har amorterat 3 Mkr. Bostadsrättsföreningen har tidigare lånat av kommunen men kan nu låna på egna meriter i banken. Dock krävdes kommunal borgen. Borgensättagandena för Brf Slupen har ökat till 47 Mkr.
- Bergen energi har återbetalt en deponivgift som kommunen erlagt på 3 Mkr.

Avsättningar

Avsättning för pensioner

Varje år avsätts ökningen av pensionsskulden. Avsättningen som avser den kompletterande ålderspensionen (KP) motsvarar 29 Mkr. KP är den förmånsbestämda delen av pensionen för inkomstdelar över 7,5 gånger basbeloppet. Dessutom avsätter Stenungsunds kommun ökningen av ansvarförbindelsen. Detta har skett sedan 2005 och hittills är 132 Mkr avsatt. Resterande del av ansvarförbindelsen finns redovisad "inom linjen" under rubriken Ansvarförbindelse. Den delen av ansvarförbindelsen är 357 Mkr. Ansvarförbindelsen är den pensionsskuld som avser intjänade pensioner tom 1998. All avsatt pensionsskuld är återlånad.

Pensionsskuld

Diagrammet visar den totala pensionsskulden i form av ansvarförbindelse och Kommunal kompletteringspension. Noteras bör att 357 Mkr av ansvarförbindelsen inte finns i kommunens balansräkning.

Avsättning för täckande av deponi

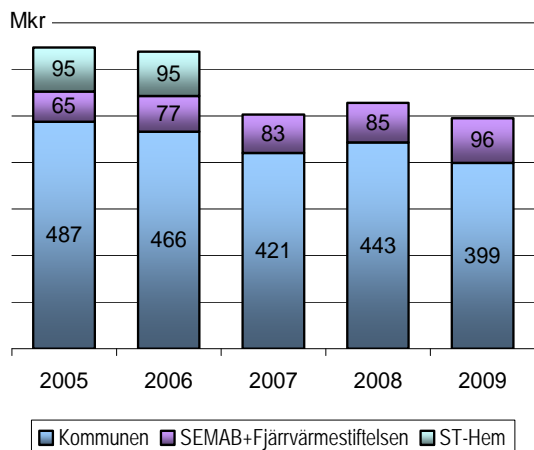
Täckningen av deponierna Rinnela och Stripplekärr är avslutad. En avsättning är gjord för att möta framtida kostnader för provtagning och analys samt omhändertagande av lakvatten. Avsättningen är på 4 Mkr och avser tiden fram till och med 2039.

Skulder

Långfristiga skulder

Långfristiga skulder består till största delen av lån från kreditinstitut. Under året har dessa amorterats med 33 Mkr. Kvarstående skuld är 495 Mkr brutto. Av skulden är 96 Mkr vidareutlånade till SEMAB och resterande 399 Mkr är kommunens skuld. Kommunens skuld har minskat sett över femårsperioden. 2005 och 2006 hade kommunen även vidareutlåning till Stenungsundshem AB.

Skulder till kreditinstitut

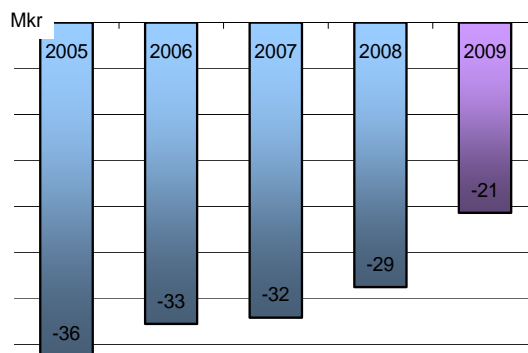
Kortfristiga skulder

De kortfristiga skulderna har ökat med nästan 80 Mkr och två stora poster som har orsakat ökningen är det tillfälliga konjunkturstödet på 23 Mkr som utbetalades 2009 men som avser 2010 samt 28 Mkr som avser för mycket erhållna skatteintäkter 2009.

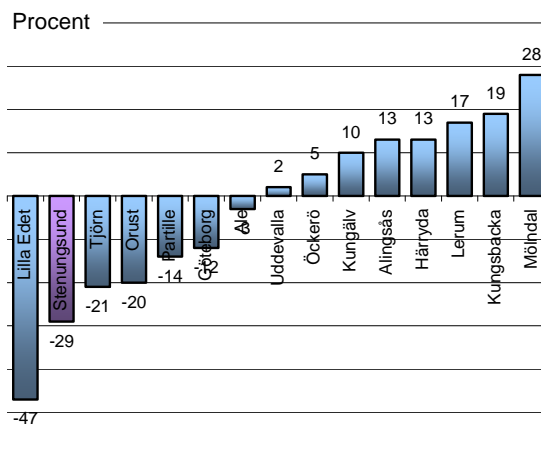
Soliditet

För att mäta styrkan i kommunens tillgångar kan man använda soliditetsmättet. Det visar hur stor del av tillgångarna som är betalda med egna medel. Det viktiga är inte måttet i sig utan riktningen – det bör bli bättre eller som sämst vara oförändrat. Soliditetsmättet i tabellen nedan redovisas inklusive hela ansvarsförbindelsen och det är mer och mer vedertaget att göra så, då det blir lättare att jämföra kommuner emellan.

Soliditet

Soliditet i närliggande kommuner

Soliditeten i diagrammet ovan avser 2008 och är hämtade från SCB "Vad kostar verksamheten i din kommun"

Notförteckning

Not 1

	2008	2009
Verksamhetens intäkter		
Avgifter och hyror	78	92
Bidrag	41	48
Tomtförsäljning	7	9
Övriga intäkter	122	132
Summa	248	281

Not 2

	2008	2009
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	733	727
Pensionskostnader	52	71
Bidrag	51	54
Externhyror	34	38
Köpta tjänster	193	201
Material samt övriga kostnader	102	107
Summa	1 164	1 197

Not 3

	2008	2009
Jämförelsestörande poster		
Brand Kristinedalskolan		
- Försäkringsersättning	20	32
- Extrakostnader pga branden	-17	-4
Nedskrivning exploateringsområde		-9
Summa	3	20

Not 4

	2008	2009
Skatteintäkter		
Preliminär skatteintäkt	935	981
Prognostiserad slutavräkning innev. år	-6	-29
Definitiv slutavräkning fg år	-1	1
Summa	928	953

Not 5

	2008	2009
Generella statsbidrag		
Bidrag inkomstutjämning	94	92
Avgift kostnadsutjämning	-50	-47
Regleringsbidrag	-11	-12
Fastighetsavgift	30	36
Kostnadsutjämning för LSS	-10	-10
Summa	53	60

Not 6

	2008	2009
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från koncernbolag	4	4
Övriga ränteintäkter	1	1
Aktieutdelning	2	2
Återbetalning SKL		1
Övriga finansiella intäkter	1	4
Summa	8	12

Not 7

	2008	2009
Finansiella kostnader		
Räntor på lån	21	18
Räntekostnader på pensionsskuld	1	1
Övriga finansiella kostnader	1	1
Summa	23	20

Not 8

	2008	2009
Ej likvidpåverkande poster		
Pensionsskuldsförändring inkl skatt	5	18
Avsättning avfallsdeponi		4
Värdeförändring omsättningstillgång		9
Reavinst vid försäljning av anl.tillg.		-1
Nedskrivningar	7	0
Summa	11	30

Not 9

	2008	2009
Materiella anläggningstillgångar		
Mark och byggnader		
Ingående anskaffningsvärde	1 007	1 076
Årets investeringar	82	76
Försäljningar utrangeringar	-13	-1
Utgående anskaffningsvärde	1 076	1 151
Ingående avskrivningar	-392	-419
Årets avskrivningar	-33	-40
Avskrivning på försäljning/utrangering	6	1
Utgående avskrivningar	-419	-458
Summa mark och byggnader	657	693
Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	186	216
Årets investeringar	30	20
Försäljningar utrangeringar		-2
Utgående anskaffningsvärde	216	234
Ingående avskrivningar	-136	-147
Årets avskrivningar	-11	-13
Avskrivning på försäljning/utrangering		2
Utgående avskrivningar	-147	-158
Summa maskiner och inventarier	69	75
Summa materiella anläggningstillgångar	726	768

Notförteckning

Not 10

Finansiella anläggningstillgångar	2008	2009
Aktier och andelar		
Stenungsundshem AB	36	36
Std's Energi och Miljö AB	0,2	0,2
Bästkusten i Bohuslän AB	0,2	0,0
Renova AB	3	3
Västtrafik AB	1	1
Fjärrvärmestiftelsen, grundfondskapital	0,4	0,4
Summa aktier o andelar	41	41
Långfristiga fordringar inom koncernen	85	96
Övriga långfristiga fordringar	7	1
Summa	133	138

Not 11

Kortfristiga fordringar	2008	2009
Kundfordringar	14	14
Kortfr. fordringar inom koncernen	5	3
Interimsfordringar	30	32
Övriga fordringar	13	10
Upplupna skatteintäkter	12	6
Summa	74	65

Not 12

Kassa o bank	2008	2009
Bankkonton	6	4
Koncernkonto	31	123
- varav kommunen	10	89
Summa	47	216

Not 13

Redovisning av pensionsskulden regleras i den kommunala redovisningslagen. Den del av pensionen som uppkommit före 1998 ska redovisas som ansvarsförbindelse. From 2005 redovisas dock ökningen av ansvarsförbindelsen som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen.

Avsättningar för pensioner	2008	2009
Ingående avsättning, inkl löneskatt	24	25
Pensionsutbetalningar	-1	-1
Nyintjänad pension	2	3
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1	2
Förändring löneskatt	0	1
Övrigt	-1	0
Utgående avsättning	25	29
Del av ansvarsförbindelse som redovisas i balansräkningen		
Ingående avsättning, inkl löneskatt	115	119
Pensionsutbetalningar	-12	-14
Ränte- och basbeloppsuppräknig	18	26
Förändring löneskatt	1	3
Övrigt	-3	-1
Utgående avsättning	119	132
Summa avsättning pensioner	144	161

Specifikation

Förmånsbestämd ålderspension	15	19
Särskild ålderspension	1	1
Pension till efterlevande	2	1
PA-KL pensioner	2	2
Särskild avtals-/ålderspension, 2 personer	1	1
Löneskatt	5	6
Ansvarsförbindelse	475	489
Andel som redovisas under ansvarsförbindelser	-357	-357
Summa avsättning pensioner	144	161
Aktualiseringsgrad	76%	78%

Sedan 1998 gäller en försäkringslösning som avser kompletterande ålderspensioner för de förmånsbestämda pensionsdelarna som ligger över 7,5 inkomstbasbelopp.

Förtroendevalda har rätt till visstidspension om uppdraget fullgörs på heltid eller tjänstgöringsgraden överstiger 40 % och man avgår från uppdraget efter 50 men före 65 års ålder. Kravet är att uppdraget varat i minst 3 år. Åtagandet omfattar 4 förtroendevalda.

Not 14

Övriga avsättningar	2008	2009
Avsättn.för återställning av deponi		4
Summa övriga avsättningar	0	4

Not 15

Långfristiga skulder	2008	2009
Skulder till banker, kreditinstitut m fl	528	495
Periodiserade anläggningsavgifter	58	61
Övriga långfristiga skulder	8	10
Summa	594	566

Not 16

Kortfristiga skulder	2008	2009
Kortfristiga skulder inom koncernen	25	36
Leverantörsskulder	40	44
Semesterlöneskuld	47	45
Personalens skatter o avgifter	12	12
Förtutbetalda skatteintäkter	6	57
Övriga uppl. kostn. och förutbet. intäkter	76	88
Övrigt	3	3
Summa	209	284

Notförteckning

Not 17

	2008	2009
Borgensåtaganden		
Stenungsundshem AB	597	499
Renova AB, pensionsförpliktelser	1	1
Småhus-stättliga bostadslån	1	1
Bostadsrättsföreningar	101	103
Övriga föreningar	4	4
Summa	704	607

Stenungsunds kommun har i maj 2007 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 248 kommuner som per 2009-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Stenungsunds kommun hade vid årsskiftet 2009/2010 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,45 procent.

Not 18

Operationella hyres- och leasingavtal

	2008	2009
Framtida hyresavgifter fastigheter		
- som förfaller inom ett år	28	30
- som förfaller inom två till fem år	79	59
- som förfaller senare än fem år	24	14
Summa hyresavgifter fastigheter	131	103

Framtida leasing/hyresavgifter övrigt

- som förfaller inom ett år	5	6
- som förfaller inom två till fem år	11	8
- som förfaller senare än fem år	0	0
Summa övriga leasing/hyresavgifter	16	14

Summa	147	117
--------------	------------	------------

Notförteckning – sammanställd redovisning

Not 1

	2008	2009
Verksamhetens intäkter		
Avgifter och hyror	225	245
Bidrag	41	48
Tomtförsäljning	7	9
Övriga intäkter	129	167
Summa	402	469

Not 2

	2008	2009
Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader	750	746
Pensionskostnader	54	73
Bidrag	51	54
Externhyror	17	21
Köpta tjänster	233	247
Material samt övriga kostnader	141	160
Summa	1 246	1 301

Not 3

	2008	2009
Jämförelsestörande poster		
Brand Kristinedalskolan		
- Försäkringsersättning	20	32
- Extrakostnader pga branden	-17	-4
Nedskrivning exploateringsområde		-9
Summa	3	20

Not 4

	2008	2009
Avkrivningar		
Fastigheter och anläggningar	63	72
Maskiner och inventarier	19	20
Summa	82	92

Not 5

	2008	2009
Likvida medel		
Koncernkonto	31	123
Bank	8	5
Summa	39	128

Not 6

	2008	2009
Årets resultat		
Affärsdrivande verksamheter	-3	1
Skattefinansierade verksamheter	10	53
Koncernbolag	0	28
Summa	7	82

Not 7

	2008	2009
Långfristiga skulder		
Skulder till banker, kreditinstitut mfl	1 250	1 116
Övriga långfristiga skulder	66	71
Summa	1 316	1 188

Not 8

	2008	2009
Ansvarsförbindelse		
Kommunen, ansvarsförbindelse pensioner	357	357
Stenungsundshem AB, FASTIGO	0,2	0,2
Summa	357	357

Åtagande och risk

ÅTAGANDE

Borgensåtagande

Kommunens totala borgensåtagande har minskat från 704 Mkr till 607 Mkr. Den största minskningen står Stenungsundshem AB för. Borgensåtagandena avser till största delen bostäder.

Stenungsundshem AB	499 Mkr
Brf Slupen	47 Mkr
Brf Södra vägen	56 Mkr
Övrigt	6 Mkr

Av ovanstående risker är i dagsläget, och så länge som det finns ett behov av bostäder i kommunen, de åtagandena gentemot Stenungsundshem och bostadsrättsföreningarna inte att anse som stora.

Utöver detta finns den solidariska borgen som kommunen har som medlem i Kommuninvest. Mellan samtliga medlemskommuner finns ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Stenungsunds kommun hade vid årsskiftet 2009/2010 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,45 procent.

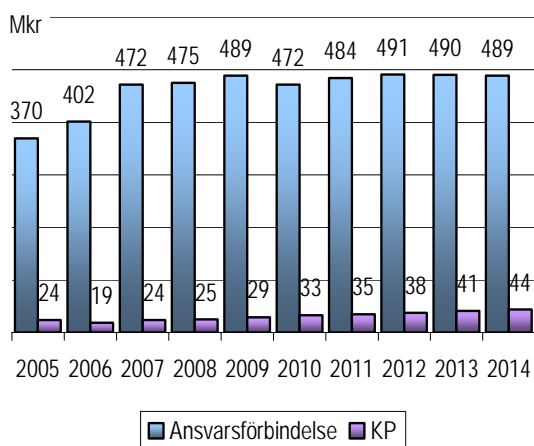
Pensionsåtagande

Kommunen har ett ansvar för dem som arbetar och har arbetat i kommunen att klara av att utbetala pensionerna för dessa. Kommunens pensionsskuld är uppdelad i två delar. Ansvarsförbindelsen är den delen som avser skulden som är upparbetad före 1998. Den är på 489 Mkr och den andra delen är den som upparbetas fr o m 1998 och den är på 29 Mkr.

I många fall kan ansvarsförbindelsen ses som ett hot som blir svårt att hantera i framtiden. Med den prognos som kommunen erhållit från KPA framgår det att ansvarsförbindelsen inte ökar efter 2012. Däremot ökar åtagandet för den kommunala kompletteringspensionen. Inom femårsperioden fram till 2014 är dock kostnadsökningen inom rimliga gränser.

Stenungsund är en kommun som ökar sin befolkning och därmed är det en större kommun som skall betala av den skuld som upparbetats när kommunen var mindre.

Ansvarsförbindelse och Kommunal kompletteringspension

RISKER

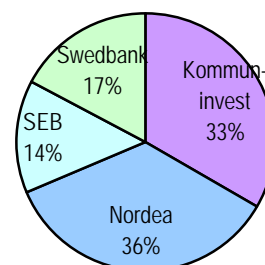
Finansiella risker

Kommunens finanspolicy reglerar inom vilka löptider räntebindingarna skall ligga. Ekonomichefen rapporterar löpande till Allmänna utskottet hur låneportföljen ser ut.

I samband med finanskrisen som startade hösten 2008 bands en del lån som låg på rörlig ränta. Detta har gjort att räntestrukturen jämfört med finanspolicyn avviker när det gäller lån med räntebindning upp till 1 år.

ff	LÅNEPORTFÖLJ			enligt policy
	Snittränta	Lånebelopp	%	
0-3m	0,92%	105 000 000	21%	
4-6m	3,76%	10 000 000	6%	
7-9m	3,59%	30 000 000	6%	
10-12m			0%	
<1 år	1,67%	145 000 000	29%	60%
1-2 år	4,46%	110 000 000	22%	13%
2-3 år	4,00%	90 000 000	18%	13%
3-4 år	4,02%	90 000 000	18%	13%
4-5 år			0%	0%
5>	4,64%	60 000 000	12%	0%
S:A	3,50%	495 000 000	100%	100%

Låneskulden är fördelad på fyra kreditinstitut.

Internbank

Kommunen hanterar lånen för SEMAB och Fjärrvärmestiftelsen och de får låna av kommunen till årlig snittränta + 20 räntepunkter. Räntan justeras årligen.

Försäkringsskydd

Kommunen har en kommunförsäkring där bl. a kommunens fastigheter är fullvärdeförsäkrade. I denna försäkring ingår även ansvarsförsäkring och tjänstereseförsäkring. Utöver kommunförsäkringen finns motorfordonsförsäkring och kollektiv olycksfallsförsäkring. Kommunen har under 2009 tecknat avtal med en försäkringsmäklare som skall vara behjälplig vid tecknande av framtida försäkringar. Kommunens nuvarande försäkringsavtal löper ut 2010-12-31.

Säkerhetsarbete

Det kommunala säkerhetsarbetet samordnas under kommunstyrelsen av en säkerhetssamordnare. Säkerhetssamordnaren arbetar med kommunens säkerhets-, risk- och skadeförebyggande arbete.

IT-säkerhet

IT-säkerhetsarbetet följer den IT-säkerhetspolicy som kommunstyrelsen antagit. I denna plan finns både långsiktiga och årliga mål upprättade. IT-säkerhetsarbetet baseras på BITS, Basnivå för IT Säkerhet. Det finns en fastställd ansvarsfördelning i "IT säkerhetsinstruktioner Förvaltning", vilket är en förutsättning för att Stenungsunds kommun skall kunna leva upp till IT-säkerhetspolicy. Under 2009 gjordes kontinuerliga förbättringar på de olika IT-systemen för att säkra hög tillgänglighet ex. genomgång av backuprutiner, ökad tillgång till reservkraft och utökning/förbättring av backupsiten på Räddningstjänsten.

KÄNSLIGHETSANALYS

Löneökningar

För varje procent som lönerna höjs blir kostnaden ca 7 Mkr.

Räntor

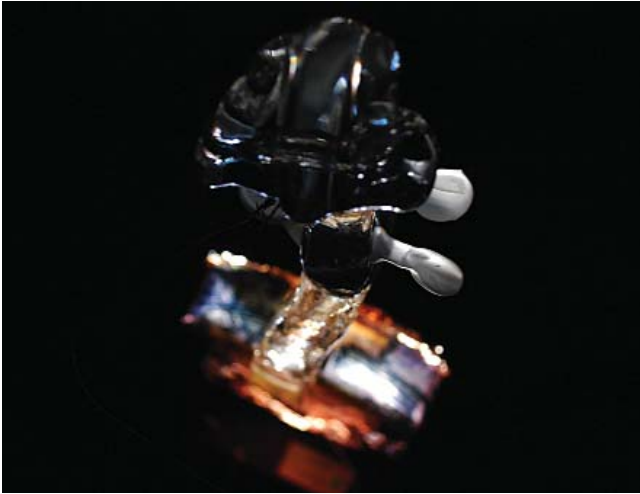
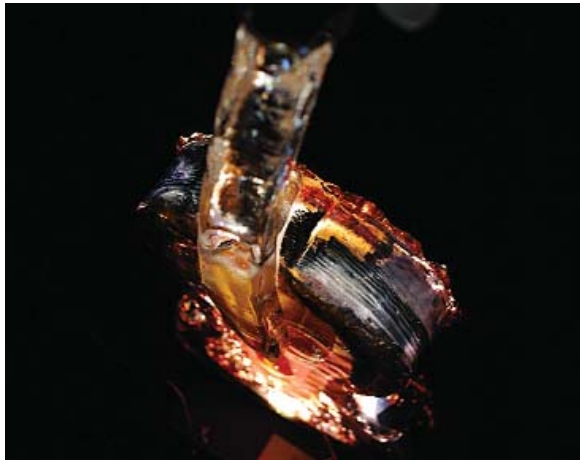
En höjning av räntan skulle kosta ca 1,5 Mkr per procent räknat på den del av skulden som förfaller inom ett år.

Befolkningstillväxt och skatteintäkter

Om invånarantalet ökar/minskar med 100 personer blir förändringen i intäkter ca 4 Mkr.

Skatteuttag

För varje krona som skatten justeras blir intäktsförändringen 44 Mkr

Driftsredovisning

Mkr	Ram	Utfall	Avvikelse
Övergripande			
Politisk verksamhet	-7,4	-6,8	0,6
Kommunövergripande	-52,1	-26,4	25,8
Allmänna utskottets ansvarsområde			
Individ- och familjeomsorg	-163,6	-166,0	-2,4
Stöd och service	-34,7	-34,8	-0,1
Vård och äldreomsorg	-154,0	-157,2	-3,2
Samhällsbyggnadsutskottets ansvarsområde			
Bostadsanpassning	-3,0	-4,2	-1,2
Fastighetsförvaltning	0,0	0,7	0,7
Kollektivtrafik	-17,5	-18,0	-0,5
Måltid	-29,0	-27,6	1,3
Räddning	-10,5	-9,2	1,3
Samhällsbyggnad	-28,1	-27,3	0,7
Avsättning deponier			
Vinst försäld mark	-0,4	-7,1	-6,7
<i>Avgiftsfinansierad verksamhet</i>	21,9	9,1	-12,8
Vatten & avloppsenheten	0,0	0,6	0,6
Renhållning	0,0	0,7	0,7
Bildningsutskottets ansvarsområde			
Fritid	-19,2	-18,6	0,6
Kultur	-20,9	-20,7	0,2
Kompetens och utveckling	-13,9	-14,0	0,0
Nösnäsgymnasiet	-107,6	-106,4	1,1
Skola och barnomsorg	-365,7	-364,2	1,5
Avskrivning & internränta			
	20,3	27,8	7,6
Jämförelsestörande poster			
Branden i Kristinedalsskolan		28,6	28,6
Nedskrivning Västergårds allé		-9,0	-9,0
Nettokostnader			
	-985,5	-950,1	35,5
Skatt+statsbidrag	1 033,4	1 013,5	-19,9
Finansnetto	-22,5	-7,6	14,9
Summa skatt & ränta	1 010,9	1 005,9	-4,9
ÅRETS RESULTAT	25,3	55,9	30,6

Resultatet i förhållande till budget

Resultatet uppgår till 56 Mkr vilket är 31 Mkr bättre än budget. Det finns många orsaker till överskottet och verksamheterna presenterar mer genomgripande sina resultat längre fram i dokumentet.

Övergripande

Utöver utskottens ansvarsområden finns den politiska verksamheten som klarar sin budget med ett överskott på 0,6 Mkr.

"Kommunövergripande" innehåller bl a Kommunstyrelsens anslag för oförutsett samt budgetanslag för volymökningar mm. Nästan 14 Mkr av överskottet på 26 Mkr avser sådana poster. 4 Mkr avser semesterlöneskulden och ca 7 Mkr är hänförliga till pensioner och arbetsgivaravgifter.

Verksamheten

Den så kallade kärnverksamheten som bedrivs av de enheter som ligger under de tre utskotten, har separata redovisningar längre fram i detta dokument.

De olika utskotten hade var för sig avvikelser men tillsammans klarade de sitt uppdrag. Procentuellt är avvikelsen störst för Samhällsbyggnadsutskottet. I samhällsbyggnadsutskottet är inte inräknade de avgiftsfinansierade verksamheterna, deponier eller tomtförsäljning.

Mkr	Ram	Avvikelse
Allmänna utskottet	352,3	-5,7 -2%
Samhällsbyggnadsutskottet	88,1	2,3 3%
Bildningsutskottet	527,3	3,4 1%
SUMMA	967,7	0 0%

Övriga kostnader och intäkter

En övrig post är "Avskrivning och internränta". Här beror den positiva avvikelsen på att investeringar inte har blivit klara under året.

Jämförelsestörande poster kan vara mycket men i årets redovisning är det två poster som är av större karaktär och därmed kan anses platsa i denna kategori.

De är försäkringsersättningen som erhållits för den nerbrunna Kristinedalsskolan minskat med kostnader för avskrivning mm.

Den andra posten är en nedskrivning av uppbokade värden för exploateringsområdet Västergårds allé.

Investeringsredovisning

Mkr	Budget	Utfall	Avvikelse
Övergripande			
Tillgänglighetsanpassningar	1,2	0,1	1,1
Allmänna utskottets ansvarsområde			
Individ- och familjeomsorg	1,1	0,5	0,6
Stöd och service	2,6	2,0	0,6
Vård och Äldreomsorg	1,8	0,6	1,2
Samhällsbyggnadsutskottets ansvarsområde			
<u>Större investeringsobjekt</u>			
- Utbyggnad Trollbackens fsk	3,6	2,9	0,7
- Utb. Kök/matsal Ekenässkolan	2,2	2,3	-0,1
- Omb. av kök, Nösängymnasiet	4,7	3,3	1,4
- Omb. Kök/matsal Stora Högaskolan	4,5	4,2	0,3
- Köp av Jordhammar 9:3	2,7	2,8	-0,1
- övriga större investeringsobjekt	25,1	3,2	21,9
Fastighetsförvaltning	8,5	5,4	3,1
Måltid	0,9	0,2	0,7
Räddning	2,7	1,8	0,9
<u>Samhällsbyggnad</u>			
- Cykelväg Inre Ringleden	2,3	2,4	-0,1
- Gatubelysning	2,0	1,2	0,8
- Övrigt	15,8	0,5	15,3
<u>Taxefinansierad verksamhet</u>			
Vatten & avloppsenheten	6,7	1,8	4,9
Renhållning	0,6	0,0	0,6
Exploateringsområden	-3,7	6,6	-10,3
Bildningsutskottets ansvarsområde			
<u>Fritid</u>			
- Doterödsdalen, klubbhus	6,9	5,2	1,7
- Doterödsdalen, indrottsområde	4,7	4,9	-0,2
- Övrigt	1,8	1,6	0,2
Kultur	0,8	0,9	-0,1
Kompetens och utveckling	0,1	0,1	0,0
Nösäng	2,1	1,4	0,7
Skola och barnomsorg	2,6	2,5	0,1
Kristinedalsskolan	42,2	33,9	8,3
SUMMA	146,5	92,3	54,2

Årets investeringar

Investeringsnivån har trots en stor en stor post på 34 Mkr som avser Kristinedalsskolan, inte nått upp till budgeten på 147 Mkr. Detta beror till vissa delar på det kärva ekonomiska läget och till vissa delar på personalbrist vid upphandlingar mm.

Budget i förhållande till utfall

Vissa av objekten i redovisningen löper över flera år och totalkostnaden är inte den som redovisas i tabellen. Här redovisas endast den del som bokförts under 2009.

Större investeringsobjekt som avslutats under året

Trollbackens förskola: en ny avdelning är tillbyggd samt ombyggnad entréer.

Ekenässkolan: ett nytt storkök och matsal samt ny expedition och arbetsrum.

Stora Höga: utbyggnad kök: om- och utbyggnad av kök och matsal.

Jordhammar 9:3: inköp av fastighet innehållande bland annat växt-hus till daglig verksamhet.

Större investeringsobjekt som fortsätter 2010

Nösängs kök: ombyggnation av kök a-plan för att klara myndighetskrav.

GC-väg, Inre Ringleden

Under året har en ombyggnad av Inre Ringleden genomförts. Ombyggnaden har inneburit att trafiksäkerheten ökat, breddning av gång- och cykelväg samt tillgänglighetsanpassning av busshållplatser.

Utflyttning av gatubelysningsanläggning

Den sedan länge planerade utflyttningen av elcentraler vilka styr gatubelysningen har påbörjats under 2009. En direkt följd av denna förändring är att en konkurrensutsättning av reparations- och entreprenadarbeten inom gatubelysning är möjlig.

Doteröds idrottsområde

Under året har färdigställts två fotbollsplaner och träningsfält samt bygget av ett klubbhus med garage/förråd för Stenungsunds IF, där föreningen på en av fotbollsplanerna bekostat ett konstgräs. Inkörsväg och parkeringsytor till området är färdigplanerade men ej asfalterade då det fortfarande inte är helt klart med vilka ytor som kan användas till parkeringar, vilket skall regleras i den nya detaljplanen.

Anläggningen har ej kunnat överlämnas till föreningen via ett arrende, då det inte är klart med markinlösen samt att den nya detaljplanen inte är godkänd av Länsstyrelsen.

Personalredovisning

Arbetsmiljö och hälsa

Stenungsunds kommuns syn på medarbetarskap

Alla som arbetar inom Stenungsunds kommun skall uppleva arbetsglädje, trivas med sina arbetsuppgifter och känna stolthet. Genom att visa respekt för varandra och att ta ett aktivt ansvar för samverkan över gränserna sätter vi medborgarnas behov i centrum.

Medarbetarenkät

Medarbetarna i Stenungsunds kommun ska känna sig välkomna på sin arbetsplats. Detta är en självklarhet i vår organisation för att kunna trivas och utvecklas i arbetet. Medarbetarenkäten är ett redskap för att bland annat mäta NMI (nöjd medarbetarindex) och genomfördes första gången 2007 med ett måtvärde på NMI 67. 2009 gjordes åter medarbetarenkätundersökningen med NMI 70. Detta är väldigt bra värden jämfört med andra kommuner men målet är att ständigt förbättra arbetsmiljön och medarbetarnas känsla av trivsel på arbetsplatsen.

Satsa Friskt

Satsa friskt är ett långsiktigt och strategiskt hälsofrämjande arbete för samtliga kommunanställda och bedrivs med ett hälsofrämjande förhållningssätt. Arbetet sker i två inriktningar; generella och riktade satsningar.

Generella satsningar har erbjudits kommunanställda att personligen under hela året hämta ut Friskvårdskuponger till ett värde av 250 kr/halvår. Under hela året hämtades totalt ut 2 742 häften med kuponger till ett värde av 250kr/häfte. För att underlätta distributionen av kupongerna åkte representanter från personalenheten ut till olika arbetsplatser i början av januari.

Riktade satsningar har främst bedrivits inom förskola, skola, Nös-näs och IFO - avdelning funktionshinder. Aktuella teman under året har varit personlig utveckling/grupputveckling med utgångspunkt i materialet SDI, kommunikation, relationer, samarbete, arbetsglädje, synliggöra styrkor och utveckla på vilket sätt de används, feedback, stresshantering, mental träning, avslappning, mötesstruktur, hur använder vi vår tid, verktyg för reflektion, fokusgrupp med frågeställningen – "Vad är arbetsmiljö för mig?", matlagning, afrikansk dans, svampexkursion, massagestol, skutsegling och stegutmaning. 66 enheter är med i riktade satsningar och har hälsoinspiratörer. Vid årsskiftet 2009/2010 fanns totalt i kommunen 135 inspiratörer. Hälsopedagogen är inkopplad i samtliga enheter.

Rehabilitering

Kommunens rehabiliteringsarbete har under 2009 varit fortsatt influerat av att Försäkringskassan 2007 införde en s.k. Rehabiliteringskedja med fasta tidsgränser för prövning av rätten till sjukpenning och sjukersättning. Tuffare bedömningar från Försäkringskassans sida innebär också att det hälsofrämjande arbetet som bedrivs i kommunen, blir allt viktigare för att förebygga sjukdom och sjukskrivningar.

Som en reaktion på ökad sjukfrånvaro har Stenungsunds kommun flyttat fram sina positioner, genom att ändra tidsgränsen för när cheferna ska göra en rehabiliteringsutredning tillsammans med medarbetaren. From oktober 2009 skall, utöver sjukfall med fler än 28 dagars frånvaro, en rehabiliteringsutredning göras vid det 5:e sjuktilfallet.

Jämställdhet

Under våren 2009 reviderades jämställdhetsplanen. 2008 påbörjades lönekartläggning utifrån BAS-systemet för att utifrån diskrimine-

ringslagen komma tillrätta med osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. Alla kommunens befattningar placerades in i boxar (Grupp A – K) utifrån fyra kriterier: Kunskande, problemlösning, ansvar och arbetsförhållanden.

Utifrån resultatet av löneanalyserna arbetades det fram ett förslag till lönestrukturjusteringar för befattningsgrupperna Lärare förskola, Socialsekreterare med myndighetsutövning, Vårdbiträden och Måltidsbiträden. Beslut fattas 2010 av KS.

Omställning

2009 har präglats av det ansträngda ekonomiska läget. Som ett led i att sänka kommunens kostnader har två särskilda insatser genomförts under året, omställningsprogram och införandet av en "anställningsbroms". *Omställningsprogrammet* infördes för att minska kommunens kostnader genom att personalvolymen skulle dras ned. Det skedde med "generationsperspektiv" som grund, dvs. att uppsägning av yngre medarbetare så långt som möjligt skulle undvikas. I stället erbjöds vissa avgångsförmåner till framförallt äldre medarbetare som önskade att lämna sin anställning i förtid, alternativt gå ned i sysselsättning. Förutsättningen var alltid att en tjänst inte återbesattes.

Totalt ansökte 65 personer om omställning. Av dessa 65 så beviljades 33. 22 av 33 avslutade sin anställning i Stenungsunds kommun under 2009, resterande 11 avslutar sin anställning under 2010, senast 2010-06-30.

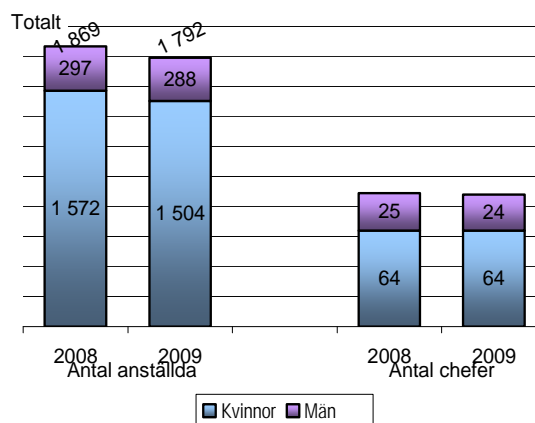
Ansökningstiden var from juni tom juli. Huvuddelen av alla ansökningarna och även de beviljade ansökningarna kom ifrån de två stora verksamhetsområden Barnomsorg/Grundskola och Vård och äldreomsorg.

Anställningsbroms. I slutet av april infördes en anställningsrutin kopplad till det ansträngda ekonomiska läget. Syftet var att **bromsa** återbesättningar och nyanställningar i kommunen, inte att **stoppa** dom. Rutinen "återbesättning av tjänst" innebar att ansvarig chef vid varje återbesättning eller nytillsättning av tjänst skulle genomföra en skriftlig konsekvensbeskrivning utifrån att tjänsten inte tillsattes. Verksamhetschef tog ställning till konsekvensbeskrivningen och godkände alt. avslag rekryteringen.

Tillsammans blev dessa insatser lyckade och kommunens övertalighetssituation begränsades under året till Barnomsorg.

Statistik

Personalstruktur – antal tillsvidareanställda

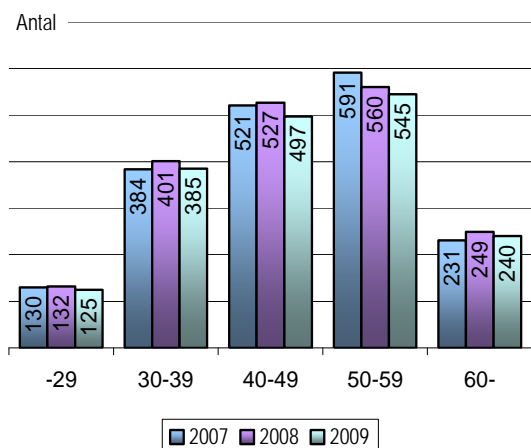
Antalet anställda har en genomsnittlig sysselsättningsgrad på drygt 92% vilket ger 1.656 årsarbetare jämfört med 1.730 åa 2008.

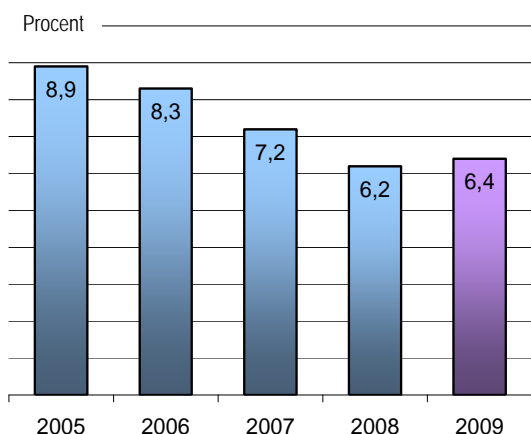
Medelåldern

Medelåldern 2009 bland de anställda är 47,8 år (47,6). För kvinnorna 47,2 år (47,2) och för männen 49,6 år (49,6). 2008 års siffror inom parantes.

Åldersstruktur för anställda

Sjukfrånvaron totalt över en femårsperiod

Sjukfrånvaron har under 2009 ökat något i förhållande till 2008. Därmed har den sjunkande trenden från 2005 brutits. Sjukfrånvaron är dock relativt sett inte hög, jämfört med övriga GR-kommuner. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män och har ökat sjukfrånvaron under 2009 där männen minskat något. Den åldersgrupp som har högst sjukfrånvaro är åldern 50 år och äldre, 7,4 %. De yngre medarbetarna har ökat sin sjukfrånvaro mest. Dock skall det sättas i relation till det lilla antalet medarbetare under 30 år i kommunen vilket gör att ett fåtal sjuka medarbetare i gruppen ger stort utslag procentuellt.

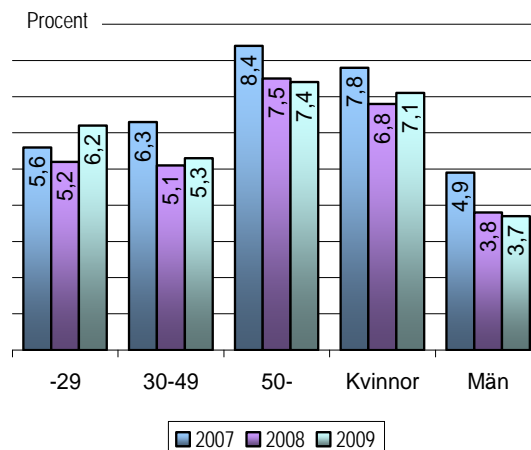
Andel långtidssjukskrivna

Den långa sjukfrånvaron minskar för varje år. Vid utgången av 2009 var 80 personer långtidssjuka, att jämföra med ingången av 2007 då det var nästan 140 personer, en minskning på cirka 40%.

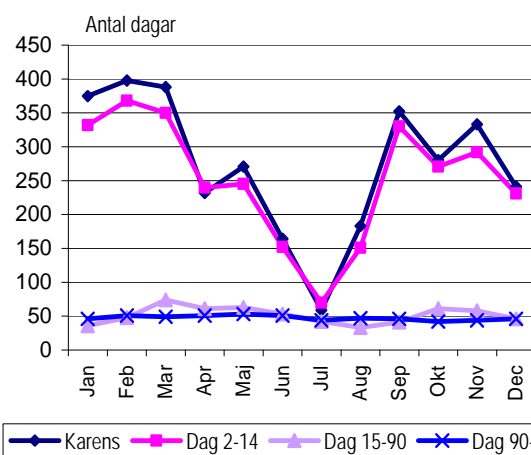
Andelen tid av total sjuktid som avser långtidssjukskrivna är:

2009	51,6%
2008	55,4%
2007	60,6%

Sjukfrånvaro per kategori

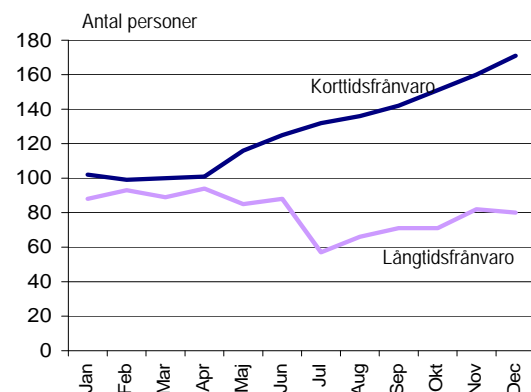

Sjukfrånvaron per månad och längd

Detta diagram visar fördelningen mellan korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro. Den korta sjukfrånvaron fluktuerar kraftigt under året medan långtidssjukfrånvaron är mer konstant. Under semestermånaderna syns en minskning där den korta sjukfrånvaron tangerar den långa sjukfrånvaron vilket bland annat har att göra med att all personal inom grundskola och gymnasiet har ferieuppehåll.

Lång och korttidsfrånvaro

Antal personer, tillsvidare, timvikarier och månadsvikarier som har fler än 5 frånvarotillfällen per månad räknat 12 månader tillbaka. Dessa data relateras till långtidssjukfrånvaron > 60 dagar som är lägre än på många år. I jämförelse med övriga GR-kommuner ligger Stenungsunds kommun högst tillsammans med Kungälv vad gäller korttidssjukfrånvaro vid mätningen fler än 5 tillfällen per 12 månader.

Tillbudsrapportering 2009

Arbetskadorna / tillbud	Vård	Skola	Övriga
Hot och våld	5	2	0
Vrid och muskelskador	14	1	3
Stick och skärsår	3 (kanyl)	0	2
Fallskador	1	6	2
Trafikskador	5	3	1
Övriga		2 Ögon- skador (slöjd)	

2009 Arbetskadorna: 50 stycken inrapporterade. Varav 26 stycken tillbud.

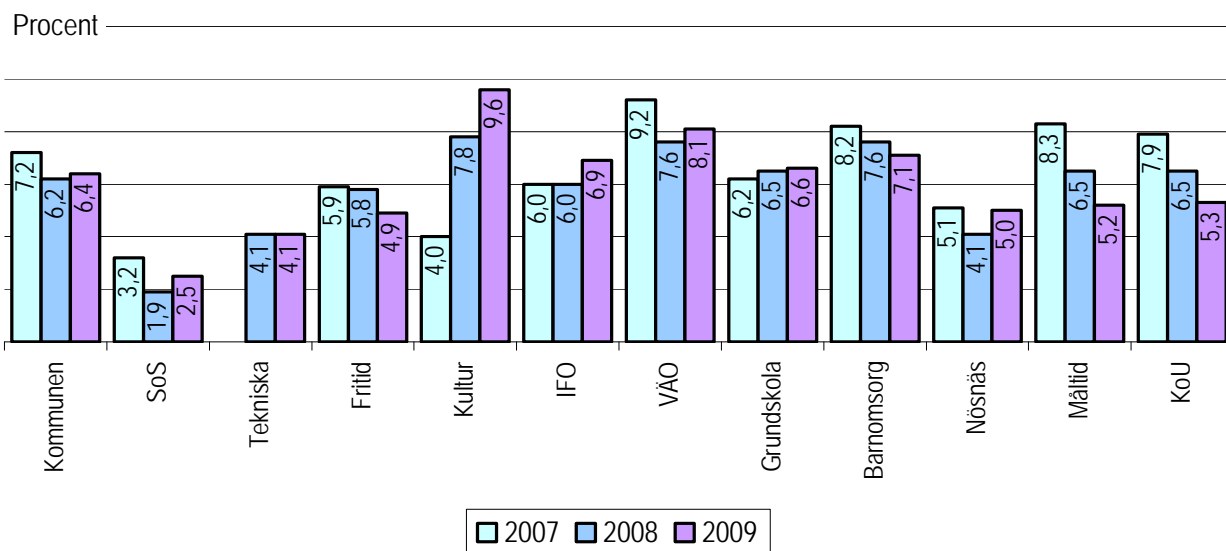
2008 Arbetskadorna: 72 stycken inrapporterade. Tillbud: uppgift saknas.

Sjukfrånvaro per enhet

Sjukfrånvaron per verksamhet är redovisad under tre år. Kompetens och utveckling samt Måltidsenheten är områden som fått se sin sjukfrånvaro minska två år i rad. Mindre verksamheter får större procentuellt utslag då enskilda individer drabbas av långvarig sjukfrånvaro än vad större verksamheter får. Barnomsorgen med sin personaltäta verksamhet har fått se sin sjukfrånvaro minska med 1.1% mellan 2007-2009. Överlag har sjukfrånvaron ökat från 2008 så den minskade trenden från 2005 har brutits.

Se diagram nedan.

Sjukfrånvaro per enhet

Politisk verksamhet

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	105	40	298
Kostnader	-7 205	-6 950	-7 093
Netto	-7 100	-6 910	-6 795
Ram	8 500	7 976	7 397
Avvikelse	1 400	1 066	602
Fördelning nettokostnad			
Kommunfullmäktige	-1 234	-1 195	-1 190
Kommunfullmäktigeberedningar	-872	-924	-799
Internationella kontakter	-33	-15	-27
Revision	-738	-683	-613
Kommunstyrelsen	-1 512	-1 524	-1 542
Utskott	-983	-900	-924
Lokal styrelse Tveten	-85	-45	-31
Kommundelsstämor	-63	-43	-44
Handikappråd	-18	-25	-30
Pensionärsråd	-52	-52	-36
Folkhälsoråd	-17	-20	-27
Partistöd	-732	-744	-756
Myndighetsnämnder	-625	-599	-589
Valnämnd	-3	-12	-56
Överförmyndare	-58	-57	-55
Porto	-75	-74	-76
Summa	-7 100	-6 910	-6 795

Ekonomi

Politisk verksamhets gav ett överskott med 602 tkr. Den största positiva avvikelser, nästan 200 tkr, redovisar "Valnämnden" och beror på större kompensation än förväntat från staten för administration av förtida röstning. Utskott och myndighetsnämnder redovisar relativt stora överskott, drygt 200 tkr, på grund av att man haft färre heldagssammanträden och färre närvarande ersättare på sammanträdena än budgeterat. Kommunfullmäktige har inte tillsatt några tillfälliga beredningar under året vilket också påverkat utfallet. Även "Kommundelsstämmorna" redovisar ett stort överskott och orsaken är att centrala Stenungsund – Stora Askerön och Hasselbacken – Kopper inte haft några stämor under 2009.

Året som gått

Fullmäktige har bland annat fattat beslut om följande:

1. Biblioteksplan
2. Kommunal borgen avseende Renovas uppförande av en ny förbränningslinje på värmekraftverket i Sävenäs
3. Ansökan reservvattentäkt på Ålevattnet
4. Tjänster och leverantörer som ingår Införande av Lov Att Välja – lagen om valfrihetssystem
5. Godkännande av ST-hems försäljning av hyreslägenheter i Stora Höga till bostadsrättsföreningen Agnes.
6. Webbpolicy för Stenungsunds kommun
7. Köp av Jordhammar 9:3 för att, om möjligt, starta ett växthusprojekt
8. Budget 2010 och plan 2011 – 2012
9. Förändrade riktlinjer för färdtjänst samt överenskommelse om servicenivåer för anropsstyrd trafik inom Västtrafik gällande Stenungsunds kommun
10. Godkännande av aktieägaravtal med Västtrafik

11. Översiktsplan (ÖP -06)
12. Var sin dator till elever och lärare i årskurs 6 – 9
13. Kulturstipendium -Per-Erik Pettersson – glasutställning i Vattenfalls bergum – Kjell Engman
14. Miljöstipendium - Sjöräddningssällskapet – Stenungsundsavdelningen
15. Elva olika taxejusterings, exempelvis renhållningstaxa, VA-taxa och miljötaxa
16. Två nya detaljplaner; småindustri Söbacken 3:95 och Stora Höga södra industriområde
17. Tre ändringar av detaljplaner; Hakenäs gård, Grönviks varv och Stora Höga motet
18. Två besvarade enkla frågor beträffande trafiksäkerhet och indragen busstur i Hasselbackeområdet
19. Fem besvarade interpellationer beträffande stationshuset i Svenshögen, båttrampen på Norra Hamnplan, nedläggning av nattis, dimensioneringen av skolorna i Stenungsund och ST-hems försäljning av hyreslägenheterna i Getskär
20. Sju besvarade motioner. Två nya motioner kvarstår till nästa år.
21. Sju besvarade medborgarförslag Ett nytt medborgarförslag kvarstår till nästa år.
22. 15 avslutade beredningsuppdrag. Fyra nya beredningsuppdrag kvarstår till nästa år.

Utöver ovan nämnda har samtliga beredningar vid tre tillfällen erbjudits utbildning i kommunikation och effektiva möten. Samtliga ledamöter och ersättare i fullmäktige har dessutom haft möjlighet att vid en guidad busstur titta på kommunens pågående och planerade byggnation.

Fem representanter från Walvis Bay i Namibia gästade under året kommunen. Bildningsutskottet och Nösnergymnasiet har inlett ett samarbete "kommunalt partnerskap" som finansieras av statliga biståndspengar genom Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD).

Kommunen har under året haft besök av tre kommuner som varit intresserade av kommunens politiska organisation; Bromölla, Tranemo och Götene.

Internationella kontakter

Demokratiberedningen har sedan 2003 haft hand om arrangemangen kring Europaveckan. 2009 anordnades en Europadag och Rolf Gustavsson som är Svenska Dagbladets korrespondent i Bryssel, EU-kännare och TV-kommentator föreläste på temat "Glöm jordgubbar och gurkor – valet gäller oändligt mycket mer. Den 7:e juni bestämmer Du! Då väljer vi ett nytt Europaparlament."

Revision

Ett antal granskningsrapporter eller uppdrag har redovisats på kommunfullmäktige under året enligt följande; granskning av rutiner för intäktskontroller och kontanthantering i Sundahallen, kartläggning av arbetsmiljöansvaret, granskning av bokslut 2008, kartläggning av processen för utbetalning av leverantörsfakturer, granskning av redovisningsrutiner och intern kontroll i redovisningen 2008, fakturakontrollen avseende kostnader för övertäckning av deponier, granskning av delårsrapport januari – augusti 2009, granskning av kommunens miljöarbete och granskning av redovisningsrutiner och intern kontroll i redovisningen 2009. Det är kommunfullmäktiges presidium som granskar revisorernas räkenskaper och förvaltning, så har skett även 2009.

Verksamheternas redovisning

Kommundelsstämmor

Under 2009 har kommunalstämmor hållits i Kyrkenorum/Hallerna, Ödsmål, Ucklum/Svenshögen och Spekeröd/Jörlanda/Stora Höga. Däremot har inte Centrala Stenungsund/Stora Askerön och Hasselbacken/Kopper haft någon kommunalstämma.

Partistöd

Under 2009 har 756 tkr betalats ut i partistöd

Parti	Mandat	Grundbelopp	Belopp per mandat	Totalt Partistöd
S	14	18 900	206 517	225 417
M	10	18 900	147 512	166 412
Kd	3	18 900	44 254	63 154
Fp	5	18 900	73 756	92 656
V	2	18 900	29 502	48 402
C	4	18 900	59 005	77 905
Mp	2	18 900	29 502	48 402
SPI	1	18 900	14 751	33 651
Summa	41	151 200	604 800	756 000

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Antal sammanträden			
- Kommunfullmäktige	8	8	*9
- Kommunstyrelsen	16	13	10
Beredningsuppdrag			
- Nya ej avslutade			7
- Avslutade			13
Medborgarförslag			
- Inlämnade	13	10	5
- Besvarade			7
Motioner			
- Inlämnade	6	7	4
- Besvarade			7
Barnkonsekvensanalyser	0	0	0
Enkla frågor	2	5	2
Interpellationer	2	2	5
Överförmyndarverksamhet			
- Pågående ärenden	147	186	212
* Ett extra KF			

Framtid

Den politiska organisationen utvärderas varje år. 2009 års rådslag arrangerades av Demokrati- och visionsberedningen. Vilka förändringar som eventuellt kan bli resultatet av rådslaget har ännu inte presenterats för politisk diskussion och ställningstagande.

Den ständigt pågående översynen av olika politiska styrande dokument fortsätter även under 2010.

2010 är det val till riksdag, landsting och kommun. Valåret kommer givetvis att präglas av det arbete som sker på den politiska arenan. Det är också troligt att beredningar och utskott försöker avsluta och besvara oavslutade motioner, medborgarförslag och uppdrag.

Inför den nya mandatperioden är det angeläget att ta fram utbildningspaket; både för nyvalda politiker och för dem som varit med lite längre. Utbildningsinsatserna bör verkställas i början av 2011 när de nya ledamöterna tillträder i styrelser och beredningar.

Under 2010 ser kansliet över möjligheten att bland annat lägga ut kallelser på nätet och att eventuellt ge ledamöter och ersättare en möjlighet att låna var sin dator.

Kommunövergripande

tkr	Bokslut 2008	Bokslut 2009	Budget 2009
KS oförutsedda	-744	-106	-3 000
Volympengar 2009	0	0	-8 757
Centrala lönepengar	0	0	-1 750
BIDRAG OCH PROJEKT			
Förbund och sammanslutninga	-2 529	-2 553	-2 578
Diverse bidrag	-420	-337	-353
Turism	-1 089	-1 083	-1 090
Folkhälsoarbete	-410	-415	-415
Projekt Leader	-404	-400	-400
Hasselbackeprojektet	-100	-100	-100
Projekt tillgänglighet	-89	-106	-500
Projekt 8 fjordar	-100	-100	-100
PERSONALRELATERAT			
Facklig tid	-2 549	-2 917	-2 552
Företagshälsovård	-1 397	-1 163	-1 418
Personalinsatser	-2 975	-2 324	-3 138
Semesterlöneskultförändring	-1 336	1 748	-2 500
PENSIONER, ARBETSGIVARAVGIFTER			
Årliga utbetalningar pensioner	-47 606	-53 635	-49 903
Avsättningar pensioner	-3 926	-17 031	-17 414
Arbetsgivaravgifter	-182 536	-167 753	-192 558
PO-pålägg från verksamheten	221 314	221 912	236 408
Netto pensioner och arbetsgivaravgifter	-12 754	-16 507	-23 467
TOTALT	-26 896	-26 363	-52 118
Ram		52 118	
Avvikelse		25 755	

Ekonomi

Under rubriken Kommungemensamt samlas kostnader för övergripande verksamhet som inte är direkt hänförlig till något verksamhetsområde.

Kommunövergripande redovisar ett stort överskott som till största delen beror på att de extra medel som finns överst i tabellen inte åtgått och det är följande:

Kommunstyrelsen har haft ett anslag för oförutsett på 3 Mkr. Detta har inte använts annat än för bokföringsmässig avskrivning av fordringar äldre än ett år.

Här finns även ett anslag på nästan 9 Mkr som avser "Volympengar 2009" De medlen avsåg följande:

Verksamheternas redovisning

2 Mkr för ett nytt handikappboende i Stora Höga. Detta är inte klart ännu. Här finns också ett anslag på 3,5 Mkr för 7 demensplatser på Tallåsen som inte heller har blivit klart under 2009. Utöver detta finns 3 Mkr avsatt för nya lokalytor som inte heller har behövts att ianspråktagas.

Utöver detta blev det ett överskott på anslaget för Semesterlöneskuld förändring på 4 Mkr eftersom skulden minskade i stället för att öka. Detta beror till viss del på att antalet anställda blivit färre och yngre.

Till detta kommer också ett överskott på 13 Mkr som avser arbetsgi-varavgifter. Avgiften till AGS-KL sänktes till 0% mot budgeterat 1,44 % och avgiftsbefrielseförsäkringen (AFA) sänktes till 0% mot budgeterat 0,45%.

Pensionsutbetalningarna blev dock 4 Mkr högre än budgeterat.

Övrigt

Förbund och sammanslutningar

Kommunen är med i ett antal förbund och sammanslutningar varav SKL, Sveriges Kommuner och Landsting, och GR, Göteborgsregionen, är de största.

Diverse bidrag

Här redovisas bidrag till föreningar och organisationer som ej är kommunanknutna eller inte direkt hör hemma hos Fritid eller Kultur. Bildningsutskottet beslutar om vem som skall erhålla bidrag.

Turism

Stenungsunds, Tjörns, Orust och Kungälvs kommuner har ett gemensamt bolag som heter, Södra Bohusläns Turist AB.

Folkhälsoarbete

Folkhälsorådet i Stenungsund, med tre politiker från Kommunstyrelsen, fyra politiker från de olika Beredningarna och två politiker från Hälso- och sjukvårdsnämnd 4 (HSN4), ansvarar för folkhälsoplanen, folkhälsobudgeten och verksamhetsplanens genomförande enligt reviderat Folkhälsoavtal (2008-10-14). Från den 1 januari 2009 ryms också det Brottsförebyggande rådet inom Folkhälsorådet. I folkhälsoavtalet benämns detta område som "trygghetsfrågor". Kommunen och HSN4 har bidragit med 415 tkr vardera för att finansiera utvecklingen av befolkningsinriktat folkhälsoarbete och en tjänst som folkhälsosamordnare. Denna tjänst är placerad under Individ- och Familjeomsorgens verksamhetschef.

Projekt Leader

Terra et Mare är ett LEADER-område i Västra Götaland. LEADER är en samarbetsmetod inom landsbygdsprogrammet med syfte att utveckla landsbygden inom EU. Metoden bygger på partnerskap mellan ideella krafter, offentlig sektor och näringsliv som går samman för att utveckla goda idéer. Föreningen LEADER Terra et Mare

är till för att stödja projekt som stämmer med områdets utvecklingsplan.

Hasselbackeprojektet

Under perioden 2007 – 2012 avsätter Stenungsunds kommun och Stenungsundshem årligen 100 tkr vardera till projektet "Hasselbacken i utveckling" som är ett samverkansprojekt med målsättning att utveckla hälsa och välfärd på Hasselbacken. Ambitionen är att alla verksamheter i området verkar för att utveckla området till en välmående stadsdel där de olika sociala nyckeltalen närmar sig motsvarande nyckeltal för övriga befolkningen i Stenungsund.

Projekt tillgänglighet

I förarbetena till plan- och bygglagen sägs att som ett led i att öka tillgängligheten i kommunerna skall alla enkelt avhjälpna hinder för tillgänglighet vara åtgärdade senast 2010.

Projekt 8 fjordar

Kommunerna i Stenungsund, Tjörn, Orust, Kungälv och Uddevalla har tillsammans med Sportfiskarna och Naturskyddsföreningen samt ett antal andra intressenter, med bidrag från Länsstyrelsen, sammanställt en rapport om natur- och kulturvärden inom de lokala fjordsystemen i nämnda kommuner.

Facklig tid

Centralt i kommunen finns ett anslag för att täcka kostnaderna för bedrivande av det fackliga arbetet i kommunen. De kostnader som ersätts är:

- fackens expeditionslokaler, telefoner och annan kontorsutrustning.
- facklig tid som grundar sig på reglerna om fyra timmar/anställd och år samt för tid för MBL/samverkan och facklig utbildning.

Företagshälsovård

Kommunens huvudleverantör är Humanhälsan.

Verksamheten inom Humanhälsan har fem områden, som naturligt samverkar med varandra. Områdena är: arbetslivsinriktad medicinsk hälsovård, psykosocial verksamhet, yrkesinriktad rehabilitering, friskvård, organisations- och personalutveckling samt utbildning inom dessa områden. Utöver basutbudet från Humanhälsan är tilläggs-tjänster upphandlade, de är avsedda att utgå ifrån och komplettera kommunens och företagshälsovårdens systematiska arbetsmiljö- och rehabiliteringsarbete. Exempel på tilläggs-tjänster är: samtalsstöd, krishantering, yrkesvägledning, riktade insatser, stresshantering, friskvårdsinsatser och missbruksfrågor.

Personalinsatser

Personalinsatser består av fyra delar, organisations- och ledarutveckling, omställningskostnader, jämställdhet och hälsofrämjande satsningar (Satsa friskt).

Individ- och familjeomsorg

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	33 322	35 171	37 679
Kostnader	-180 144	-195 951	-203 636
Netto	-146 822	-160 780	-165 957
Ram	147 284	156 447	163 580
Avvikelse	462	-4 333	-2 377
Fördelning nettokostnad			
ADMINISTRATION IFO	-8 735	-8 176	-6 766
SOCIALA AVDELNINGEN			
Ledningsgrupp	0	-2 741	-3 538
Familjeomsorg	-18 920	-22 193	-21 462
Ungdomsteamet	-13 333	-13 916	-14 869
Socialmedicin	-5 385	-5 001	-5 463
Socialpsykiatri	-9 290	-9 440	-13 832
Försörjningsstöd inkl adm	-18 602	-15 308	-17 088
Familjerådgivning	-998	-987	-948
Arbetsmarknadsåtgärder	-7 486	-10 192	-10 530
Individuellt program	4	0	-108
AVDELNINGEN FÖR FUNKTIONSHINDER			
Ledningsgrupp	-4 053	-4 088	-3 698
LSS avlastning	-7 835	-8 100	-8 546
LSS personlig assistans	-9 166	-11 921	-12 781
LSS gruppboenden	-33 711	-37 434	-35 100
LSS daglig verksamhet	-9 312	-11 283	-11 228
Summa	-146 822	-160 780	-165 957
Investeringar	620	766	462

Ekonomi

Individ- och familjeomsorgs nettokostnader uppgår till 165 957 tkr, vilket innebär ett underskott jämfört med tilldelad ram på -2 377 tkr varav:

Övergripande ledning och administration visar ett sammanlagt överskott på 2 183 tkr.

Överskottet förklaras av uteblivna utbildningsåtgärder, vakanser, viss buffert som inte tagits i anspråk samt en mycket restriktiv hållning i fråga om alla utgifter.

Sociala avdelningen visar ett sammanlagt underskott på 6 751 tkr. Resultatet fördelas enligt följande:

Ledningsgruppen för Sociala avdelningen gör ett överskott på 390 tkr vilket kan förklaras av stor återhållsamhet gällande bl.a. fortbildning och administrativa kostnader samt neddragning av en halvtidstjänst för BBIC (Utredningsmetoden Barns Behov i Centrum).

Familjeomsorg 0-15 år och *Ungdomsteamet 16-25 år* visar tillsammans ett underskott om 4 404 tkr vilket beror på ökade kostnader för institutionsplatser, familjehem och kontaktfamiljer. Antal dygn på institution har ökat med 373 jämfört med förra året och kostnaden per dygn har ökat med 1 235 kr.

Socialmedicin visar överskott på 97 tkr vilket beror på vakans på tjänst, minskade verksamhetskostnader samt ökade intäkter genom projektmedel. Den bostadssociala verksamheten gjorde ett underskott men detta har kompensats av de nämnda plusposterna.

Socialpsykiatrien visar ett underskott på 487 tkr vilket beror på högre kostnader än beräknat för en boendeplacering.

Arbetsmarknad och försörjning visar tillsammans ett underskott på 2 382 tkr varav försörjningsstödet står för 1 727 tkr. Under året har kostnaden för försörjningsstöd ökat med 11,5 % jämfört med förra året, vilket i ett större perspektiv är en liten ökning men budgetmässigt kännbar för verksamheten. En del av förklaringen till den relativt sett blygsamma ökningen är det goda samarbetet mellan handläggarna inom försörjningsstödet och arbetsmarknadsdelen. Arbetsmarknad uppvisar ett underskott på 655 tkr vilket hänger samman med lågkonjunktur och ökad arbetslöshet. Avtal med arbetsförmedlingen har försenats och verksamheten har därmed inte lyckats att minska sina kostnader i takt med minskade intäkter.

Familjerådgivningen visar ett överskott på 35 tkr.

Avdelningen för funktionshinder visar ett sammanlagt överskott på 2 189 tkr.

Ledningsgruppen avdelningen funktionshinder visar ett överskott på 745 tkr bestående av överskott på köp av tjänster och utbildningsmedel, vakanser vid sjukskrivningar samt kraftig ekonomisk återhållsamhet.

LSS Avlastningsboende och övrig avlastning visar tillsammans ett överskott på 153 tkr vilket bl.a. beror på flexibel bemanning, vakanser vid ordinarie personals frånvaro och allmän återhållsamhet. Visst underskott finns gällande lägerverksamhet då några ungdomar behövt extra personal.

Personlig assistans underskott på 772 tkr beror på förändring i antal assistanstimmar och svårigheter med vikarietillsättning.

LSS Boende visar ett överskott på 2 018 tkr. Orsaken är en såld tjänst till gymnasieskolan, förbud mot övernattningsaktiviteter och överskott gällande fordonskostnader. En annan bidragande orsak är låga sjukskrivningstal i verksamheten.

LSS Daglig verksamhet visar ett underskott på 28 tkr vilket bl.a. beror på minskade intäkter från köpt plats samt samordning av daglig verksamhet inom socialpsykiatrien.

Året som gått

Lågkonjunktur och ansträngd ekonomi har varit kännetecknade för året som gått. Samtliga verksamheter har ansträngt sig för att minimera underskottet sedan april då delårsboks slutet indikerade ett underskott. Förändringar vid andra myndigheter bl.a. ändrade sjukskrivningsregler, omprövningar av assistansärenden och förändrat regelverk hos Arbetsförmedlingen påverkar IFO:s verksamhet. I takt med att påfrestningarna ökar för enskilda människor finns behov av insatser från socialtjänsten. En följd av detta är stigande kostnader för försörjningsstöd, placeringar av barn o unga samt arbetsmarknadsinsatser. Trots Stenungsunds socioekonomiskt relativt sett gynnsamma förutsättningar märks ökad arbetslöshet och problem för ungdomar att få fotfäste på arbetsmarknaden.

Arbetet med att ytterligare effektivisera verksamheten har skett bl.a. genom att förbättra flödet inom verksamheten d.v.s. undvika att människor hamnar mellan stolarna. Tydliga genomförandeplaner, bättre samarbete med andra aktörer och satsning på hemmaplansarbete i form av bl.a. förstärkt kontaktmannaskap för barn o unga är exempel på satsningar för att nå bättre resultat.

Inom avdelningen funktionshinder har antalet ansökningar om boende överstigit antalet lediga platser. Situationen förvärrades ytterligare av att byggnationen av den planerade gruppboenden i Getskär försenades. Ett målmedvetet arbete för att finna alternativa lösningar har bedrivits vilket bl.a. lett till att personer på gruppboenden kan flytta till egen lägenhet med andra former av stöd. Ett led i denna utveckling är utbyggnad av boendestöd för LSS målgrupp. Kommunen har på detta sätt undvikit vitesföreläggande.

Inköpet av f.d. Henrikssons handelsträdgård och starten av projektet "Jordhammars växtkraft" är ett exempel på samarbete i praktiken både internt och med andra organisationer. I verksamheten rymms

Verksamheternas redovisning

personer med olika former av funktionsnedsättningar och svårigheter att etablera sig i arbetslivet. Under förutsättning av bidrag från EU kommer verksamheten att utvecklas ytterligare under 2010.

Arbetet med ständiga förbättringar pågick med extra kraft utifrån ansträngt budgetläge och har lett till lokalmässiga förändringar (lägre hyreskostnader) för arbetsmarknadsverksamheten och delar av daglig verksamhet/sysselsättning. Familjehuset Hasselkärnan som är en samlokalisering med öppna förskolan slog upp portarna under våren-09 och vänder sig till småbarnsföräldrar. Där bedrivs både ett generellt befolkningsinriktat arbete och arbete gentemot föräldrar i behov av särskilt stöd.

Förbundet för finansiell samordning Kungälv, Ale, Stenungsund och Tjörn startade sin verksamhet under 2008 och har utvecklats vidare under året. I varje medlemskommun har bildats ett gemensamt team som består av en job-coach och en samordnare. Dessa arbetar målinriktat tillsammans med särskilda handläggare från resp. myndighet för att finna lösningar för personer som under längre tid varit sjukskrivna eller arbetslösa. Verksamheten är lokaliserad i en av IFO:s lokaler vid torget.

Inom området kompetensutveckling har det interna ledarutvecklingsprogrammet tillsammans med Vård och äldreomsorgens chefer fortsatt, nu med inslag av ekonomi, arbetsrätt, hälsofrämjande insatser, organisation och grupputveckling. Kommunerna inom SIMBA (Kungälv, Tjörn, Ale och Stenungsund) har beviljats ytterligare medel för att förstärka kompetensen bland baspersonal inom psykiatriområdet vilket medför att projektet förlängts ytterligare ett år. Inom området missbruk och beroende fortsätter arbetet med att genomföra innehållet i de nationella riktlinjerna. Stenungsund är en av nio utvalda utvecklingskommuner vilka erhåller särskilt stöd bl.a. genom att enhetschefen för socialmedicin är utsedd till kompetensstödare med uppdrag att på lokal nivå driva implementering och nätverksarbete med närliggande organisationer.

Under året har arbetet med utvärdering av verksamheten utökats bl.a. i form av brukarundersökningar inom båda avdelningarna. Framtagande av ett övergripande kvalitetsledningssystem har påbörjats och färdigställs under 2010.

Mål och måluppfyllelse

Alla invånare inom kommunen skall i så hög utsträckning som möjligt, utifrån sin egen förmåga, erbjudas möjligheter till ett värdigt liv. Den enskilde som inte själv kan tillgodose sina behov har rätt till bistånd för sin försörjning och sin livsföring i övrigt och skall tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Människor med funktionshinder skall kunna leva som andra och i gemenskap med dessa. Den enskilde skall genom insatserna försäkras goda levnadsvillkor och insatserna skall stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

Grundläggande är den lagstiftning som beskriver verksamhetens uppdrag; Socialtjänstlagen (SoL), Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Lagen om arbetslöshetsnämnd, lagen om det kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar mellan 18 och 20 år, statliga föreskrifter och allmänna råd samt policydokument och nationella handlingsprogram. Insatserna skall vara av god kvalitet.

Verksamheten skall byggas på en helhetssyn på människans livssituation. Den enskilde skall ges inflytande och delaktighet vid beslut och insatser. Verksamheten skall vara grundad på respekt för den enskildes självbestämmanderätt och integritet. Barnperspektivet skall gälla.

Verksamheterna skall främja samarbete/samverkan med andra berörda samhällsorgan och myndigheter. All samverkan skall ha ett tydligt syfte med mätbara mål. Verksamheten skall arbeta såväl primärpreventivt som sekundärpreventivt.

Verksamheten skall skapa förutsättningar och verka för att kommuninvånarnas rätt till arbete och egen försörjning tillgodoses. Arbetets inriktning bygger på arbetslinjen och sysselsättningslinjen.

Metoderna i arbetet bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet och den kunskapsbaserade socialtjänsten skall utvecklas.

Grundläggande förhållningssätt för Individ- och familjeomsorgens arbete skall vila på principen om kommunal service utan föregående utredning och biståndsbedömning där inte myndighetsbeslut kräver annat.

1. Individ- och familjeomsorg skall bidra till att tillgodose invånarnas behov av trygghet, omsorg och livskvalité.
2. Detta skall ske genom tidiga, förebyggande insatser, utifrån behov och med ömsesidig respekt. Insatserna skall utformas så att de stärker, utvecklar och frigör den enskildes resurser.
3. Individ- och familjeomsorg skall uppfattas som tillgänglig och tydlig i vad man tillhandahåller för service och på vilken nivå. Verksamheten skall präglas av gott och respektfullt bemötande.
4. Samverkan och nätverksbyggande för utveckling av verksamheten och för individens bästa skall prioriteras.
5. Försörjningsstödstagare ska så snabbt som möjligt komma i egen försörjning samt klara av att hantera sin ekonomi.
6. Individ- och familjeomsorg skall ha tydliga rutiner och former för uppföljning och kvalitetssäkring av verksamheten.

Prioriterade målgrupper

1. Barn/unga och familjer med psykosocial problematik eller som riskerar en ogynnsam social utveckling.
2. Vuxna med missbruk och/eller psykiatrisk problematik
3. Personer med funktionshinder som har rätt till insatser enligt LSS eller SoL
4. Ungdomar mellan 18 och 25 år som har problem med sin försörjning, samt familjer med långvarigt försörjningsstödsberoende.
5. Personer som är i behov av insatser för att få egen försörjning och/eller sysselsättning.

Utifrån de sex övergripande målen:

Punkt 1

Bostäder åt alla – inga hemlösa i kommunen. Under 2008 projektera ett låg-tröskelboende med start 2009.

Målet är inte uppfyllt. Fastighet och IFO tar gemensamt upp ärendet tas upp för förnyad politisk behandling under 2010.

Föräldrar till funktionshindrade som har beslut om korttidsboende skall (under förutsättning att beviljade dygn tillåter det) erbjudas avlastning en helg per månad.

Målet är uppfyllt.

Bostäder för funktionshindrade – tillgodose bifall om bostad enl. LSS och verkställa besluten inom rimlig tid.

Målet är inte uppfyllt. Vid årsskiftet var det 6 personer som hade beslut om boende som icke verkstälts. Dessa kommer att verkställas i december 2010 då ny gruppboendestruktur planeras vara klar. .

En person per år skall gå från daglig verksamhet (LSS) till någon annan form av sysselsättning.

Målet är inte uppfyllt. Arbetsmarknaden har försämrats avsevärt under 2009 och ytterligare försvårat för funktionshindrade att få någon slags anställning.

Verksamheternas redovisning

100 % av ungdomar under 20 år, som inte önskar vara sysslösa, skall vara i utbildning, ha arbete eller praktik.

Målet är uppfyllt.

All personal inom IFO skall ha kännedom om och agera utifrån kommunens modell för kvinnofridsarbete.

Målet är uppfyllt.

Punkt 2

Institutionsplaceringar skall minska

Målet är inte uppfyllt. Institutionsplaceringarna har inte minskat utan ökat under året.

Utbudet av öppna insatser/serviceinsatser skall öka.

Målet är uppfyllt.

80 % av insatserna inom institutionsvården skall vara avslutade inom ett halvår från placeringsdatum.

Målet är uppfyllt.

10 % av de som är aktuella för insatser på enheten för Socialmedicin skall inom ett år ha avslutat sina behandlingsinsatser med positivt resultat.

Målet är uppfyllt.

Antalet feriearbeten ska utgöra 1 % av kommunens befolkning.

Målet är uppfyllt. 230 kommunala feriearbeten under året.

En kompetens/utbildningsplan för verksamheten skall färdigställas under 2009. Syftet är att säkerställa att personalens kompetens motsvarar framtida behov av utveckling inom verksamhetens ansvarsområden.

Målet är delvis uppfyllt. Avdelningen funktionshinder har en utbildningsplan för att säkerställa kompetensen i verksamheten. Sociala avdelningen har under året arbetat fram en utbildningsplan under året som kommer att presenteras i början av 2010.

Punkt 3

Rutin för Synpunktshandling skall användas inom verksamhetsområdets alla avdelningar. Synpunkterna skall ingå som en del i det fortlöpande förbättringsarbetet.

Målet är uppfyllt. Under året utvecklades ett centralt och digitalt synpunktshandlingssystem.

Varje enhet skall under 2009 ta fram en Bemötandepolicy.

Målet är delvis uppfyllt. Policydokument saknas på tre enheter p.g.a. sjukdom.

Vid ansökan om insats enligt LSS ska beslut delges till sökande inom en månad.

Målet är uppfyllt.

Punkt 4

Vid utgången av 2011 skall andelen av befolkningen inom kommunen som är aktuella för insats inom Individ- och familjeomsorgens enheter Familjeomsorg, Ungdomsteam och Socialmedicin vara sänkt till 1,8 % (2005 2,3 %).

Målet är uppfyllt.

Antalet anmälningar skall minska i förhållande till antalet ansökningar från enskilda

Målet är inte uppfyllt. Antalet anmälningar har inte minskat i förhållande till ansökningar. Inom Familjeomsorgen minskade ansökningarna från 36 förra året till 28 i år. På ungdomsteamet minskade ansökningarna från 41 till 23 i år. Det är dock viktigt att poängtera att serviceinsatserna inte är inräknade här vilka inte föregås av utredning och biståndsbedömning. Serviceinsatserna har ökat under året.

Antalet nätverksmöten enligt gemensamma riktlinjer för samarbete mellan socialtjänst och psykiatri skall öka (Västbus för barn o unga och motsvarande för vuxna)

Målet är uppfyllt. 4 regelrätta Västbus möten har hållits under året. Dessutom har det hållits cirka trettio nätverksmöten i olika ärenden mellan socialtjänst och psykiatri men som inte varit regelrätt enligt de gemensamma riktlinjerna.

Punkt 5

80 % av ungdomar under 25 år och som varit föremål för insatser från AME ska vara i arbete eller i studier ett år senare.

Målet är inte uppfyllt. 79 % av de ungdomar under 25 år som varit föremål för insatser från AME har gått vidare i arbete, studier eller lämnat kommunen ett år senare.

50 % av totalt antal nytillkommande sökanden skall vara i egen försörjning inom sex månader från första ansökningstillfället.

Målet är uppfyllt. Av nytillkomna sökanden har 76 % avslutats inom 6 månader, vilket är att likställa med att ha kommit ut i annan försörjning.

Av nytillkommande ungdomar, under 25 år, skall 75 % vara i egen försörjning inom sex månader från första ansökningstillfället.

Målet är inte uppfyllt. Av nytillkomna ungdomar har 71 % avslutats inom 6 månader, vilket är att likställa med att ha kommit ut i annan försörjning.

Av familjer med långvarigt försörjningsstöd, aktuella över ett år, skall 25 % komma ut i annan försörjning nästkommande år.

Målet är uppfyllt. Av de 78 ärenden som varit aktuella längre än ett år har 35 % gått ut i annan försörjning.

En 20 % -ig omsättning på personer som fått OSA-anställning.

Målet är uppfyllt.

Punkt 6

Ett styr- och kvalitetsledningssystem för verksamheten tas i bruk under 2009

Målet är inte uppfyllt. Systemet färdigställs under våren 2010.

Brukarundersökningar skall genomföras med regelbundenhet.

Målet är uppfyllt.

Alla med pågående insatser skall ha en plan för genomförande

Målet är inte uppfyllt. Vid genomgång av genomförandeplaner framkom att unga brukare som påbörjat daglig verksamhet under 2009 efter sin gymnasieutbildning och inte hade någon annan insats, inte har någon genomförandeplan. En planering har dock skett med ungdomarna om insatsen daglig verksamhet.

Verksamheternas redovisning

I den årliga enkäten till personer som har en åtgärd med anställning i AME: s verksamheter ska 100 % svara att de känner sig delaktiga i arbetsgemenskapen samt på en femgradig skala ska medelbetyget vara minst 4,5 på frågan om arbetsuppgifterna känns viktiga och meningsfulla.

Målet är inte uppfyllt. I den årliga enkätens resultat framkom att 90,5 % svarade att de känner sig delaktiga i arbetsgemenskapen samt att medelbetyget på frågan om arbetsuppgifterna känns viktiga och meningsfulla var 4,05.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Sociala avdelningen			
Antal			
Anmälningar jml 14:1 SOL (0-18 år)			309
Ansökningar jml 4:1 SOL (0-18 år)			42
BBIC-utredningar			66
Vård dygn inst. Barn	2 333	1 805	1 938
Vård dygn f. hem Barn	9 347	10 027	8 087
Vård dygn inst. Vuxna	1 309	1 161	1 325
Vård dygn köpt vård psyk vux ASI-utredningar	1 063	839	0
			32
Personer med boendestöd	52	61	61
Besök Villa Lisander (Gesällen)			140
Vuxna eget boende, SoL (psykiatri)	9	16	13
Förs.stöds. ber. Hushåll	377	384	408
Kostnad Försörjningsstöd (tkr)		13 297	14 836
Nybesök		312	359
Feriearbetare	215	228	230
Personer i arb.marknadsåtgärder			200
Varav personer i arbetsmarknadsåtgärd med försörjningsstöd			81
Nya personer i arbetsmarknadsåtgärd			231
Avslutade personer i arbetsmarknadsåtgärd			200

	2007	2008	2009
--	------	------	------

Avdelningen för funktionshinder

Antal

Beslut enl. LSS (bifall + avslag)			110
Personer med besl. enl. LSS	156	165	155
Personer med besl. enl. pers.ass. enl. LASS			39
Personer med beslut pers.ass.enl.LSS			15
Pågående insats. avlastning	119	113	131
Personer med Insatser pers. ass.	47	42	46
Utförda timmar pers.ass/år			98 828
Beviljade timmar pers.ass/år			100 161
Boende egna gruppb. LSS	44	45	52
Boende köpta gruppb.	5	4	3
Personer besl. daglig verksamhet	55	58	71
Köpta platser daglig verksamhet	1	1	0

Framtid

Enligt tillgängliga prognoser kommer den närmaste framtiden att innebära fortsatt påfrestning för socialtjänsten i landets kommuner. Lågkonjunktrens effekter blir fortsatt känbara, vilket kommer att påverka kostnaderna för bl.a. försörjningsstöd och institutionsplaceringar. Genom utvecklat hemmaplansarbete förhindras vissa omhändertaganden, å andra sidan krävs en mera kvalificerad insats = högre dygnskostnad för de som måste placeras utanför hemmet.

Ytterligare ett sätt att arbeta förebyggande är utveckling av föräldrastödet. Genom bidrag från Länsstyrelsen kommer en utökad föräldramottagning att byggas upp. Stenungsunds kommun har dessutom erhållit 4,6 mkr från Folkhälsoinstitutet för att tillsammans med Hälso- och sjukvårdsnämnd 4, Kungälv, Ale och Tjörns kommuner för att arbeta strukturerat med olika former av föräldrastöd.

Inom området funktionshinder fortsätter arbetet med att finna lämpliga boendeformer samt att matcha antalet ansökningar med faktiska bostäder. En ny gruppboestad färdigställs under året med beräknad inflyttning under sista kvartalet.

"Jordhammars växtkraft" beviljas förhoppningsvis medel från EU och detta möjliggör utveckling av sysselsättning för olika grupper av människor och start av s.k. socialt företagande.

Stöd och service

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	7 190	7 277	7 586
Kostnader	-40 916	-42 566	-42 426
Netto	-33 726	-35 289	-34 840
Ram	33 843	34 928	34 735
Avvikelse	117	-361	-105
Fördelning nettokostnad			
Kommunledning	-3 132	-2 258	-1 228
Kansli	-3 205	-3 704	-4 723
Inköp	-610	-625	-650
IT	-11 621	-11 802	-11 309
Ekonomi	-6 612	-6 536	-7 044
Personal	-6 125	-6 158	-5 756
Vaktmästeri/Cafeteria	-959	-1 038	-1 112
Information/reception	-950	-2 692	-2 577
Näringsliv	-512	-476	-441
Summa	-33 726	-35 289	-34 840
Nettoinvesteringar	2 465	2 941	1 975

Ekonomi

Årets underskott går inte att härleda till en enskild post, utan beror på ett antal faktorer. Exempel på att arvoden till gode män och förvaltare har blivit ca 260 tkr högre än budgeterat, dubbelbemanning i samband med pensionsavgångar, införandekostnad för extern skanning, inom vissa enheter lägre personal- och utbildningskostnader.

Året som gått

Politiskt har antagits en e-strategi med handlingsplan, och som en konsekvens av detta har arbetet med införande av E-handel påbörjats.

E-tjänst barnomsorg gick i skarp drift.

Rationalisering av utskriftshantering har skett.

Påbörjat upphandling av telefonlösning i samarbete med Orust och Lilla Edets kommuner.

Skanning av fakturor har lagts ut och sköts numera externt.

Synpunktshantering har införts, detta är ett hjälpmedel för kommuninvånarna att lämna synpunkter på kommunens verksamheter.

Fr o m 2009 har kommunen en kommunjurist på 100%. Finansiering av denna tjänst delas med Samhällsbyggnad.

Kommunens Säkerhetsansvarige har under året organisatoriskt flyttat till Räddningstjänsten.

Slutreglering av försäkringsskada på Kristinedalskolan har gjorts.

I samarbete med flertalet av Göteborgsregionens kommuner har försäkringsmäklare upphandlats.

Mål och måluppfyllelse

Ge stöd för verksamheternas måluppfyllelse, verksamhetsutveckling och kostnadseffektivitet.

Underlätta för medborgare att på ett enkelt sätt kommunicera med kommunen.

I dialog med brukarna vara lyhörd, och utveckla verksamheten utifrån förändrade krav.

Medverka och påverka så att kommunens arbetsplatser genomsyras av helhetssyn, insyn, öppenhet och delaktighet.

Aktivt arbeta med och lyfta fram de strategiska frågorna för en attraktiv arbetsplats, en hållbar ekonomisk utveckling och IT utveckling.

Utveckla kontakten med kommuninvånarna

Under året har Synpunktshantering införts. Detta innebär att man som kommuninvånare eller brukare via kommunens webb kan lämna synpunkter om kommunens verksamheter. Synpunktshanteringen administreras av kommunhusets reception.

Effektivisera och underlätta administrationen

95% av kommunens tillsvidareanställda medarbetare använder sig av självservice i någon form, Besched eller Rapportera. Borttagande av internfakturer för vissa interna kostnader, bokföring sker utan pappersfaktura. Bokning av sammanträdesrum mm sker på nätet.

Utveckla risk- och säkerhetsarbetet

Kommunens säkerhetsansvarige har fr o m 2:a kvartalet organisatoriskt flyttats till Räddningstjänsten.

Sänka kommunens sjukskrivningstal med 0,5% per år och höja upplevd arbetsmiljö med mätning i medarbetarenkäten till 65% andel positiva svar.

Sjukskrivningstalet har ökat med 0,2% från föregående år, målet är inte uppnått. Ökningen finns inom kategori korttidssjukfrånvaro (upp till 14 dagar). En kartläggning av korttidssjukfrånvaron gjordes under sista kvartalet 2009 och utifrån den kommer åtgärder att planeras. Upplevd arbetsmiljö mäts i medarbetarenkäten och fick 52% andel positiva svar. Det är en ökning från tidigare, men den når inte upp till målet.

Nyckeltal

		2007	2008	2009
Diarieförda ärenden	st	760	862	1 171
Arbetsstationer i nätet	st	2 300	2 385	2 490
Användare i IT-system				
administrativt	st	835	1 008	986
skolnät	st	6 015	5 559	6 033
Leverantörsfakturer	st	36 589	39 356	39 217
varav e-fakturer	st	151	534	1 814
Kundfakturer	st	48 082	49 809	49 415
Utbetalda löner	st	35 148	34 042	32 880
Andel som nyttjar själv-		40%	75%	95%
servicemodul vid tidrapport				

Framtid

Arbetet med e-strategi och handlingsplanen fortsätter.

Kartläggning och utbyggnad av kommunens it-infrastruktur.

En stor och viktig uppgift är införande av e-handel, genom detta effektiviseras och styrs handeln upp.

Under 2010 kommer handlingar till politiska kallelser att läggas ut på nätet. Upphandling av kommunförsäkring kommer att göras under 2010. Kommunens avtal med leverantör av företagshälsövård går ut 2010-12-31. Gemensam upphandling med Tjörn och Orust kommun genomförs under året. Nuvarande avtal gällande PA-system går ut 2011-12-31. Förstudie om PA-system påbörjas under 2010. Diskussion kring gemensam upphandling och ev. gemensam drift pågår med kommunerna Tjörn, Orust, Ale, Lilla Edet och Kungälv.

Vård och äldreomsorg

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	11 323	13 084	16 790
Kostnader	-156 532	-171 971	-173 973
Netto	-145 209	-158 887	-157 183
Ram	142 924	149 957	154 023
Avvikelse	-2 285	-8 930	-3 160
Fördelning nettokostnad			
ÖVERGRIPANDE			
Ledning och administration	-7 430	-7 311	-6 614
Betalningsansvarsdgr	-387	-485	-603
Arbetsterapi o hjälpmedel	-3 888	-4 887	-4 336
ORDINÄRT BOENDE			
Ledningsgrupp	-5 423	-5 579	-5 484
Hemtjänst	-33 570	-37 393	-40 171
Daglig verksamhet	-1 924	-2 195	-1 960
Korttidsboende	-7 784	-9 473	-9 116
HEMSJUKVÅRD			
Sjuksköterskeenheter	-14 920	-17 430	-16 738
SÄRSKILT BOENDE			
Ledningsgrupp	-3 463	-3 810	-3 442
Tallåsen	-45 268	-48 537	-47 685
Hällebäck	-21 152	-21 787	-21 034
Summa	-145 209	-158 887	-157 183
Nettoinvesteringar	1 241	773	559

Ekonomi

Vård och äldreomsorgs nettokostnader uppgår till 157 183 tkr, vilket innebär ett underskott jämfört med tilldelad ram på -3 160 tkr. Enhetens nettokostnader 2009 har minskat med 1% i jämförelse med 2008. Förklaring till detta är att hela verksamheten arbetat med att försöka vara så kostnadseffektiva som möjligt. Hemsjukvården har arbetat under 2009 med att anpassa antalet sjuksköterskor per omsorgstagare. De har sänkt sina kostnader mot 2008 med ca 4%. Ytterligare en förklaring är att man 2008 hade 13 åa utöver budget på verksamhetens särskilda boenden, beroende på att man kunde välja sin sysselsättningsgrad. Detta ändrades efter beslut i Kommunstyrelsen allmänna utskott 2008-04-07, vilket nu visar resultat i Särskilda boendens utfall 2009 med en sänkning av kostnaderna med 2,7%.

Nedan ges en analys av enheterna avvikelse mot budget 2009:

Ledning&adm

Gör ett underskott på -169 tkr, bla för att man fått åtgärdskostnader efter verksamhetstillsynen.

Betalningsansvarsdagar

Gör ett underskott med -423 tkr, som kan härledas till 121 dygn på Hospice. Betalningsansvarsdagar för utskrivningsklara från sjukhus har minskat från 149, 2008 till 48, 2009.

Arbetsterapi, hjälpmedel & sjukgymnaster

Visar ett överskott med 585 tkr. Ett nytt upphandlingsavtal mellan Ameka arbetsterapi och Stenungsunds kommun tecknades 20090101. Ett abonnemangsavtal upprättades mellan Stenungsunds kommun och beställare Västra Götalands region.

Eget boende

Visar ett underskott på -2 407 tkr, vilket kan förklaras med volymökningar av biståndsbedömda timmar inom hemtjänsten med 15%.

Dagverksamhet och Korttidsenheter

Visar ett överskott på 411 tkr vilket beror på effektivare personalplanering i samband med flytt och tillfälliga lokaler.

Sjuksköterskeenheter

Visar ett underskott med 603 tkr 2009 vilket beror på omställningskostnader, extra personalkostnader i samband med pandemivaccinationer samt ökade kostnader för inkontinenshjälpmedel.

Särskilt boende

Äldreboendena Tallåsen och Hällebäck visar tillsammans ett underskott på -554 tkr, vilket kan förklaras med omställningskostnader samt en hyreskostnad på före detta uthyrd lokal till Primärvården. Verksamheten har under året arbetat med att få ner personalbemannning samt arbeta mer personalekonomiskt över fler enheter.

Året som gått

Vård och Äldreomsorg ansvarar för äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård i form av hemtjänst, särskilt boende och hemsjukvård. Verksamhetens insatser ska enligt Socialtjänstlagen, vara flexibla och erbjuda så att de stödjer och utvecklar den enskildes förmåga och oberoende samt bidrar till den enskildes möjligheter till ett meningsfullt liv. Målsättningen är att alla med behov av omsorg och vård ska mötas av kompetent och engagerad personal. En annan viktig utgångspunkt är att omsorgstagare ska ha möjlighet att bo kvar i eget boende så länge man önskar.

Året som gått har präglats av att arbeta utifrån ett ekonomiskt förhållningssätt för att minska verksamhetens kostnadsutveckling. Ett arbete med att successivt minska antal årsarbetare har pågått under året. Att arbeta med ekonomiska anpassningar av verksamheten och samtidigt bibehålla och helst öka kvaliteten har ställt stora krav på bra arbetssätt, hög kompetens och engagemang hos alla medarbetare i verksamheten.

Verksamheten har under de senaste åren haft en kraftig volymökning inom Hemtjänst. Detta har under året bland annat visat sig genom att ansökningar till Särskilt boende ökat. Bristen av särskilt boende har resulterat i 25 beslut som inte verkstälts inom 3 månader. Av dessa önskar Länsstyrelsen redogörelse för två ärenden innan beslut om ev. vitesföreläggande.

Verksamheten fick under hösten i uppdrag att skyndsamt öppna sju nya boendeplatser. Då möjligheten fanns, att efter viss omflyttning av verksamhet, öppna ytterligare tre platser påbörjades planering och platserna beräknas öppna 2010-01-11. För verksamheten har det inneburit att man minskat något på korttidsplatserna pga lokalbyte. I samband med den förändringen skapades ett mottagningsteam. Deras uppdrag är att när omsorgstagare är utskrivningsklara från sjukhus möter teamet upp hemma och att man gör en s.k. vårdplanering i hemmet. Deltar gör de professioner som man tror kommer att vara involverade i den initiala omsorgen och vården i hemmet. För omsorgstagare innebär det att man mycket skyndsamt arbetar för att hitta strategier för att bibehålla egna resurser så man kan bo kvar hemma. Garanti/trygghetsplats erbjuds om det ej skulle fungera.

Verksamheten har sökt och fått stimulansbidrag från Socialstyrelsen för att inom vissa, av regeringen prioriterade områden, arbeta för en kvalitetshöjning. Under året har man fortsatt arbetet för att utveckla och kvalitetssäkra demensvården, bla. genom att starta ett demens-team som ansvarar för omsorg och vård om demenssjuka. Inom

Särskilt boende har man med stimulansmedel kunnat genomföra utbildning och certifierat två vårdhundar som främst skall utföra sina "uppdrag" inom demensvården. Nutrition och problematik kring detta område kan ibland vara stort. Projekt har startats för att säkerställa att omsorgstagare har rätt näringsintag. Ansvariga för projektet att kvalitetssäkra och hitta bra arbetsmetoder/handlingsplaner är två legitimerade sjuksköterskor.

Projektet anhörigstöd vid demenssjukdom avslutades. Redovisningen av stimulansbidraget accepterades och finansierades av Länsstyrelsen. Kompetensstegens slutredovisning godkändes utan krav på återbetalning.

Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Stenungsunds kommun är en av 183 kommuner som ansökte om och fick 1,8 miljoner från regeringen för att förbereda och utveckla valfrihetssystem. Utredningen har genomförts under 2009, med start december 2008, och målet för att starta är satt till 2010-03-01.

Mål och måluppfyllelse

Att 95 % av omsorgstagare inom verksamhetsområdet upplever sig ha inflytande över sin vardag.

Nytt verksamhetsmål för 2009, frågan var ej med i brukarenkät hösten 2008. Kommer att analyseras utifrån nationell brukarundersökning som görs av SCB, jan 2010, på uppdrag av Socialstyrelsen. Dessa brukarundersökningar på nationell nivå kommer att genomföras 1 gång per år.

För att äldre ska känna trygghet när man inte klarar av vardagen i eget boende och behov av särskilt boende utretts och bifallits efter ansökan ska boende erbjudas inom 3 månader.

Att kunna erbjuda Särskilt boende inom tre månader har ej uppfyllts. I december månad fanns 7 stycken som inte hade erbjudits en plats på Särskilt boende

Grundläggande för Vård och Äldreomsorgs arbete är att människor måste mötas med värme och respekt i dialog och samarbete. För att äldre ska känna trygghet i att de får ett respektfullt bemötande är målet att inga anmälningar förekommer enligt författningen "Lex Sara", Sol kap 14 2 §.

Målet är ej uppfyllt då tre Lex Sara anmälningar inkommit under året

Äldre människor som av någon anledning varit inskrivna på sjukhus mår oftast bättre såväl psykiskt som fysiskt att vårdas i en hemman miljö. De ska utan dröjsmål erbjudas god vård och omsorg hemma när situationen så tillåter. Målet är att betalningsansvarsdagarna inte överstiger 30 dagar per år vilket innebär att omsorgstagare inte ska behöva vänta mer än 5 dagar innan de kan åka hem. För att äldre ska känna sig trygga med den vård och omsorg som ges är målet att inga anmälningar enligt Lex Maria förekommer och att 90 % av omsorgspersonal har undersköterskekompetens.

Betalningsansvarsdagarna har uppgått till 169 varav 48 är för färdigbehandlade på sjukhus och 121 är för köpt plats på hospice. Målet ej uppfyllt. En Lex Maria anmälan är gjord och utredd under 2009. I december månad var det 86 % av omsorgspersonal som hade undersköterskekompetens.

Att sänka personalens sjukfrånvaro med 0,5 % per år, 2007-2009, en totalsänkning med 1,5 % i december 2009.

Målet är uppfyllt. (Sänkning med 2,3% från 10,9%-8,6%)

Nyckeltal

Antal	2007	2008	2009
<i>Genomsnitt per månad om inget annat anges</i>			
Hemtjänst			
Omsorgstagare med insats i det egna boendet	279	309	328
Biståndsbedömda timmar	9 373	10 425	12 020
Timmar av dubbelbemanning	736	472	688
Omsorgstagare med Dubbelbemanning	16	13	17
Trygghetstelefoner	205	305	324
Besök på Dagverksamheterna	202	256	200
Dygn på Korttidsenheterna	478	594	577
Antal personer totalt oavsett insats per år	560	632	658
Beslut totalt oavsett insats per år (Bistånd)	1254	1527	1566
Särskilt boende/Äldreboende			
Nyinflyttade/år	54	43	34
Avlidna/utflyttade/år	44	45	28
Antal lägenheter	148	148	148
Hemsjukvård			
Antal patienter snitt/månad	409	428	360
Antal nyinskrivn, snitt/månad	14	14	15
Antal avslutade snitt/månad	11	17	14
Betalningsansvar			
Dagar för utskr.klara patienter på sjukhus	31	154	48
Andra köpta platser			121

Framtid

Äldreutvecklingen visar på en ökning de närmsta åren, framförallt personer 80 år och äldre. Dessa personer har ofta komplexa behov av kommunal omsorg och vård.

Många äldre som klarar av, och vill, bo kvar i eget boende blir ändå av både sociala och fysiska skäl passiva och begränsas i aktiviteter som håller dem pigga och friska.

Utvecklingen av olika former av förebyggande och stödjande insatser för såväl omsorgstagare och anhöriga kommer troligen att vara ett viktigt inslag för verksamheten i framtiden. Detta för att skapa trygghet när man önskar bo kvar i eget boende och därigenom minska ett för tidigt behov av särskilt boende.

Under kommande året är ett ekonomiskt förhållningssätt nödvändigt i alla beslut och handlingar. Detta ska göras på ett sådant sätt att våra omsorgstagare märker så lite som möjligt. Att arbeta med ekonomiska anpassningar av verksamheten och samtidigt bibehålla och helst öka kvaliteten kommer att ställa stora krav på bra arbetssätt, hög kompetens, engagemang och lojalitet hos alla medarbetare i verksamheten.

Måltid

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	13 927	15 271	14 029
Kostnader	-41 370	-42 786	-41 677
Netto	-27 443	-27 515	-27 648
Ram	27 205	28 887	28 992
Avvikelse	-238	1 372	1 344
Fördelning nettokostnad			
Gemensamt	-1 671	-1 718	-2 175
Skolkök	-16 458	-16 964	-15 775
Äldreomsorg	-236	-96	-55
Förskolekök	-9 079	-8 737	-9 643
Summa	-27 443	-27 515	-27 648
Nettoinvesteringar	732	640	154

Ekonomi

Måltids nettokostnader uppgår till 27 648 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 1 344 tkr. Det positiva utfallet beror delvis på följande sparåtgärder som har gjorts redan 2008 och under 2009.

Personalmåltidspriset för lunch höjdes, minskning med 2,0 årsarbetare, minskat de ekologiska inköpen och helt slutat att servera ekologisk mjölk på förskola och skola.

Upphört med egen produktion av hemtjänstmat och i samband med detta övergått att servera kvällsmat till Hällebäcks äldreboende på samma sätt som på Tallåsen.

Arbetet har pågått hela året med att hitta produkter och arbetsmetoder som utvecklar verksamheten såväl kvalitetsmässigt som ekonomiskt.

Satsningen på kostdataprogrammet har visat sig ha god effekt genom att strukturera upp beställningarna och därmed få en bra kontroll på hela verksamheten. Enheten har fortlöpande utbildat och informerat all personal under året för att få alla engagerade och medvetna om hur deras sätt att handla påverkar det totala resultatet.

Måltidsenheten har dessutom ett bra styrsystem där verksamheten är uppdelad i många mindre delar där respektive medarbetare har ansvar och befogenhet för sin del. Systemet är även kopplat till ett väldigt bra uppföljningssystem när det gäller ekonomin

Dessa åtgärder har aktivt bidragit till det positiva resultatet.

Arbetat med mätningar av kompostavfall för att få fram var i produktionsledet det slängs och varför. En daglig dialog mellan produktionskök och mottagningsenheterna gör att överproduktion minimeras.

Restriktiv vikarieanskaffning speciellt vid de större enheterna.

Fördelning på verksamheter enligt följande:

Gemensamt, + 141 tkr

Överskott beroende på ej fördelade budgetanslag, dvs buffert.

Skolor, + 1 171 tkr

Huvuddelen av överskottet beror på en anpassning av personalbemanningen för att möta sparkraven inför 2010. I övrigt har verksamheten varit sparsam med inköp av förbrukningsinventarier samt haft tur med minskat behov av reparationer/underhåll av maskiner.

Äldreomsorg, - 55 tkr

Verksamhetens kostnader uppgick till 6 755 tkr. Intäkten från Vård och Äldreomsorg var under året 6 700 tkr. Nettoresultat -55 tkr.

Verksamheten inom särskilda boenden har under året helt och hållet följt den planerade budgeten. Resultat +15 tkr.

Produktionen av hemtjänstmat har under en tid varit olönsam och lades ned fr o m 1 april 2009. Resultat -70 tkr.

Förskolor, + 87 tkr

Verksamheten har, i stort sett, följt planerad budget. I och med nedläggningen av Hällebäcks förskola har personalkostnad kunnat sparas in..

Året som gått

Kristinedalsskolans nya kök och matsal var färdig att tas i bruk vid höstterminens start. Resultatet blev väldigt bra och för gäster och personal var det ett lyft att komma ifrån "modulerna" och flytta in i stora ljusa och ändamålsenliga lokaler.

Stora Högaskolan, lågstadiet, som bara hade ett "tillfälligt godkännande av livsmedelslokal", blev om- och tillbyggt under sommaren och fick därmed en lite större matsal och ett ändamålsenligt och godkänt kök.

Under slutet av året startade en om- och tillbyggnad av Nösnäs produktionskök samtidigt som den ordinarie verksamheten var igång. Ombyggnad samtidigt som en så stor verksamhet skall fungera har ställt väldigt stora krav på personalens flexibilitet och förmåga att hitta lösningar.

Enheten har arbetat med att utveckla och förbättra gällande egenkontrollprogram för hygienarbetet för att kunna förvara, transportera och servera säker mat. Alla enheter utom Nösnäs är nu godkända som livsmedelsanläggningar och arbetet med godkännandeprocessen fortgår med Nösnäs där det krävs att den pågående om- och tillbyggnaden avslutas för att även här nå fram till ett godkännande.

Under året har det, inom massmedia, debatterats mycket kring ämnet mat. Verksamheten har lagt mycket kraft på att utveckla kärnverksamheten. Recept, produktval och arbetsmetoder har setts över för att nå ett bättre resultat när det gäller kvalitét logistik och ekonomi. Inom enheten har det arbetats efter riktlinjerna från livsmedelsverket med utveckling av tillagningsmetoder och val av rätter samt anpassning av matsedlar och utbud för att svara upp mot dessa. Till äldreomsorgen serveras det t. ex oftast färsk fisk och vid flera tillfällen har det även serverats färsk fisk till samtliga skolbarn under året. Vilket bidragit till att "fiskdagarna" har uppfattats mer positivt av gästerna.

I slutet på året började även Stenungskolan att på försök servera soppa som alternativrätt några dagar/vecka.

Ett samarbetsprojekt mellan förskola och måltid har startats där syftet är att öka samarbetet, ge barnen valmöjligheter i samband med måltiden och skapa förutsättningar för en inspirerande och lustfylld måltidssituation. Bergsvägens förskola var först ut med öppning och invigning av sin "Restaurang"

Mål och målpåföljelse

Följ Livsmedelsverkets råd "Bra mat i förskolan"

Följer råden.

Målpåföljelse uppnådd

Följ Livsmedelsverkets råd "Bra mat i skolan"

Följer råden men exempel på vad som är kvar att arbeta mot, två alternativa rätter att välja mellan, plus ett vegetariskt alternativ (erbjuder endast en rätt plus ett vegetariskt alternativ)

Målpåföljelse endast delvis uppnådd

Följ Livsmedelsverkets råd "Mat och näring för äldre sjuka inom vård och omsorg"

Följer råden men här är det inte heller uppnått med två alternativa rätter att välja mellan.

Målpåföljelse delvis uppnådd

Minska varmhållningstiden. Varmhållningstiden bör inte överstiga två timmar.

Arbetet med att minska varmhållningstiden har pågått under året. På alla enheter där det finns produktionskök är det inget problem med varmhållningstider.

Vid de förskolekök som får varmrätten från ett produktionskök klaras varmhållningstiden i regel när serveringstiden ligger i anslutning till när maten levereras på respektive ställe.

Enheten arbetar ständigt med tillagningsmetoder och rutiner för att kunna hålla varmhållningstiden på ett minimum.

Målpåföljelse endast delvis uppnådd.

Kvalitetssäkring av tillagning, märkning, distribution och servering av specialkost.

Enheten har satsat på bred kompetens (legitimerad dietist) inom området och verksamheten har fungerat bra under året. Inga allvarliga fel har begåtts. Hanteringen av specialkost fungerar bra idag men samtidigt ställs verksamheten inför nya utmaningar när nya allergier och kombinationer på vad gästerna inte tål dyker upp. Det är viktigt att fortlöpande arbeta med att förbättra och anpassa arbetsprocesser inom samtliga led.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Antal heldagsportioner			
särskilt boende	55 904	60 898	60 034
Antal luncher, hemtjänst	18 154	18 458	2 500
<i>Produktion av hemtjänstmat upphörde fr o m 09-04-01</i>			
Omfattning av måltidsverksamheten			
Antal förskolebarn	1 106	1 030	1 080
" elever, grundskola	2 902	2 850	2 880
" elever, gymnasium	1 342	1 375	1 384
Antal specialkost/ dag, cirka			
förskola	100	100	100
skola	300	300	300
etnisk bakgrund / religion	95	95	95
vård- o äldreomsorg	83	85	85
Procentandel KRAV-märkt livsmedel			
- förskola	11,8%	10,2%	1,9%
- skola	9,8%	8,0%	0,6%
- äldreomsorg	0,4%	0,5%	0,1%

Framtid

Verksamheten får ett bättre produktionskök när ombyggnaden av Nösnäsköket står klar under början av 2010 med mer ändamålsenliga och anpassade lokaler till de volymer som hanteras.

Enheten kommer tillsammans med den pedagogiska verksamheten att arbeta för att införa matsalar med bufféserving på alla förskolor för att skapa en mer positiv måltidssituation för barnet.

Det kommer att uppmärksammas mer och mer hur stor miljöpåverkan maten på vårt bord har. Konsumtionen av mat står för ca 25% av klimatpåverkan i Sverige enligt Institutet för livsmedel och bioteknik. Det kommer att ställas höga krav på upphandling av livsmedel när det gäller kriterier och frågor om etik, konkurrens, transport samt djurskydd. Efterfrågan på "rena" produkter och minskning av livsmedelstillsatser kommer att öka och enheten bör sträva efter att arbeta mot lägre förädlingsgrad av produkter och mer tillagning från grunden.

Räddningstjänst

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	7 271	9 308	11 847
Kostnader	-17 839	-19 134	-21 084
Netto	-10 568	-9 826	-9 237
Ram	8 493	9 246	10 548
Avvikelse	-2 075	-580	1 311
Fördelning nettokostnad			
Ledning och övergripande		-2 691	-2 423
Drift och underhåll		-2 878	-3 155
Förebyggande		-1 136	-1 098
Räddning-operativ		-9 914	-10 079
Säkerhetssamordnare			-552
Intäkter samt statsbidrag		6 793	8 070
Summa	0	-9 826	-9 237
Nettoinvesteringar	651	1 718	1 786

Ekonomi

Räddningstjänst nettokostnader uppgår till 9 237 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 1 311 tkr. Det besparingsprogram som påbörjades 2008 och fortsatte under 2009 har gett ett positivt resultat. Justering av taxor, larmplaner, införandet av årsarbetstid, framflyttande av investeringar och avvecklingen av kommunens ägande i Bränningens övningsfält är exempel på åtgärder som vidtagits för att få balans i ekonomin. Räddningstjänsten har även haft en engångsintäkt i form av försäljning av en brandbil till Räddningstjänsten DalaMitt samt tilläggsavtal med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som lett till det positiva resultatet 2010. Det sammantagna resultatet redovisar ett överskott på 1311 tkr, vilket medför att det ackumulerade underskottet på 750 tkr kan täckas.

Året som gått

Ett nytt handlingsprogram enligt Lagen om Skydd mot olyckor (LSO) har arbetats fram enligt direktiv från samhällsbyggnadsutskottet. Handlingsprogrammet anger den politiska viljeinriktningen och ambitionsnivån för räddningstjänsten i Stenungsunds kommun, och är kommunens styrdokument enligt Lagen om Skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet styr över resurser till det förebyggande arbetet t.ex. uppsökande verksamhet i bostäder och skolor, vilket tidigare varit svårt. Till grund för handlingsprogrammet ligger en omfattande riskanalys för Stenungsunds kommun. Riskanalysen är uppbyggd av dimensionerande händelser, omfattande risker, statistik och risklokalisering. Alla räddningsinsatser från 1999-2008 har lokaliserats på karta över Stenungsunds kommun. Natten till fredagen den artonde september 2009 drabbades Stenungsunds kommun av en storbrand i en industribyggnad, tillhörande företaget Processkontroll AB, belägen på Vallenvägen 5 i Stora Höga. Stora delar av fastigheten totalförstördes och räddningsinsatsen pågick i närmare 14 timmar. Insatsen involverade räddningsstyrkor från alla grannkommuner samt samverkan med såväl polis och ambulans som fastighetsägare och försäkringsbolag. Räddningstjänsten har under året avvecklat kommunens ägande i Bränningens övningsplats. Sotningsfrågor flyttades under året ansvarsmissigt från samhällsbyggnad till räddningstjänsten.

ten. Viktigaste frågan under 2009 har varit uppföljning av genomförda brandskyddskontroller

Mål och måluppfyllelse

Räddningstjänstens tillsynsplan har i det närmaste genomförts. Kvarstående objekt är tillsyn av kommunens brandpostnät, samt några trapphus i flerbildshus. Dessa kommer att genomföras under första halvåret 2010.

För att minska sårbarheten, öka robustheten och effektivt utnyttja resurserna, ska en samverkan ske med grannkommunerna på alla områden inom räddningstjänsten.

Nya avtal har tecknats med Tjörn och Uddevalla kommun.

Omförhandla avtalen med Industrin och Lilla Edet.

Förhandlingar med Industrin om ett nytt samverkansavtal pågår, Lilla Edet har sagt upp avtalet om räddningstjänst.

För att bibehålla och utveckla räddningstjänstpersonalens kompetens skall utbildningsplaner tas fram.

Utbildningsplaner har delvis arbetats fram, arbetet kommer att fortsätta under 2010.

För att förbättra möjligheterna att genomföra effektiva räddningsinsatser skall insatsplaner tas fram på minst 2 samhällsviktiga fastigheter/objekt i kommunen.

Målet har inte nåtts.

En regional övning skall genomföras med syfte att höja förmågan av samverkan mellan räddningstjänstorganisationer och andra myndigheter.

Målet har nåtts, en större övning genomfördes hösten -09

Nyckeltal

Kommun	Kommun-gruppering	Kr/inv 2008.	Minuter*
Ale	Förortskommun	661	11,8
Arvika	Övriga > 25.000 inv.	1.395	9,3
Kungälv	Förortskommun	854	9,9
Lilla Edet	Förortskommun	1.001	12,9
Mariestad	Övriga 12.500-25.000 inv.	701	9,6
Orust	Pendlingskommun	726	11,2
Strömstad	Glesbygdskommun	1.131	10,4
Tjörn	Förortskommun	1.007	11,4
Uddevalla	Övriga > 25.000 inv.	628	9,7
Stenungsund	Pendlingskommun	412	11,2

*Hur snabbt invånarna får tillgång till räddningstjänst (medeltid i min)

Kostnaderna avser räddningstjänsternas insatser i syfte att förebygga och åtgärda brand, olyckor, skador och andra nödsituationer. I redovisningen används bruttokostnader och medelvärden för 2008. Bruttokostnaderna har dividerats med antalet invånare i kommunen den 31/12 för respektive år. Snittkostnaden för riket per invånare ligger på ca 820 kronor, vilket är en ökning med ca 4 % jämfört med 2007. Stenungsund har en mycket låg kostnad vid en nationell jämförelse. Den främsta anledningen till detta är att kommunen har ett omfattande samverkansavtal med den petrokemiska industrin, om att dela vissa funktioner t.ex. brandstation, drift- och underhållsbitar

Insatser 2000 - 2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antal larm	265	246	262	258	267	271	276	296	334	321
Varav aut. larm.	110	88	55	82	83	69	49	63	98	80
Varav Ind. larm	52	42	23	39	23	11	30	30	35	20
Mantimmar	1.619	1.659	1.488	2.192	1.832	1.833	1.859	2.481	2.084	2.380

Antalet insatser har under de senaste 5 år ökat. Det går att konstatera ett mellan åren 2005 och 2009 ökande antalet insatser med 18 % och totalt antal mantimmarna vid insatserna med 30 %. Erfarenhetsmässigt finns det ett samband mellan befolkningsökning i en kommun och antalet insatser.

Framtid

I riskanalysen som tagits fram under 2009 framgår att räddningstjänstens arbete gentemot vardagsolyckor bör inriktas mot brand i bostad, trafikolyckor och drunkning. Gällande sällanolyckor pekas på att samhällsplaneringen runt storindustrin och dess transporter är viktig.

Sannolikt kommer en ny lag antas med avseende på brandfarliga och explosiva varor under 2010. Den nya lagen beräknas medföra att kommunen tar över ansvaret för tillsyn och tillståndsgivning även för explosiva varor vilket i nuvarande lagstiftning sköts av polisen.

Radiokommunikation för effektiv ledning, RAKEL, är ett sambands-system som skall införas i GR regionen tidigt 2010. Räddningstjänsten i Stenungsund kommer som en av de första kommunerna i Västra Götaland att ansluta sig till SOS Alarm i Göteborg.

Samhällsbyggnad

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	14 283	13 988	14 018
Kostnader	-39 437	-40 382	-41 366
Netto	-25 154	-26 394	-27 348
Ram	23 593	27 787	28 085
Avvikelse	-1 561	1 393	737
Fördelning nettokostnad			
Ledning	-310	-1 196	-1 945
Plan/Bygg	-2 448	-2 849	-3 509
Miljö	-2 393	-2 680	-2 484
Mark/Projektering	-1 609	-1 368	-1 648
Gata/Park	-18 394	-18 301	-17 762
Summa	-25 154	-26 394	-27 348
Investeringar	-21	2 457	4 082

Ekonomi

Samhällsbyggnads nettokostnader uppgår till 27 348 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 737 tkr. Den främsta orsaken till överskottet är att vakanta tjänster ej återbesatts så länge den negativa prognosen kvarstod.

Gata/Parkenheten visar ett överskott på 400 tkr vilket har sin förklaring i dels icke besatta tjänster samt neddragning av vägunderhåll. Enhetens elkostnader är fortfarande mycket höga, 700 tkr mer än budgeterat.

Överskottet på Miljöenheten härrör från icke besatta tjänster vilket medfört att Miljöenheten även detta år behäftas med ett tillsynsunderskott. Energirådgivningen ingår sedan årsskiftet i Miljöenheten. Energirådgivningen visar ett överskott till följd av minskad aktivitet. Överskottet återbetalas till Energimyndigheten.

Överskottet på 407 tkr på Plan- och Byggenheten har sin huvudsakliga grund i ökade intäkter på planenheten. Antalet bygglovsärenden har minskat, nyproduktion har i hög grad ersatts av mindre omfattande renoverings-, till- och ombyggnadsarbeten vilka omfattas av skattebidrag för den enskilde, s.k. ROT-avdrag. Då bygglovsintäkter är baserade på kvadratmeter byggyta minskar följaktligen intäkterna även av detta skäl.

Den nya enheten Mark- och Projektering visar ett underskott på 471 tkr, den största delen av underskottet är att hänföra till underbudgeterad kart- och mätverksamhet. En mindre del är ökade kostnader inom mark- och exploatering då arbetet med att ordna och systematisera ärenden, bl.a. gamla arrendeavtal, påbörjats.

Budgeten för posten övrigt (ledning mm) visar ett underskott på 183 tkr till följd av lönekostnader för kommunjuristen.

Året som gått

Under året har verksamheten Samhällsbyggnad fokuserat på organisationsfrågor, uppbyggnad av strukturer kring rutiner och kvalitets-säkring samt en ökad aktivitet inom interna och externa samarbetsområden.

Under våren 2009 inordnades Fastighetsförvaltning under Samhällsbyggnad och samhällsbyggnadschefen fick i uppdrag att rekrytera en ny fastighetschef. Denne tillträdde sin tjänst i september månad.

Under året har en ny enhet bildats, Mark- och Projekteringsenheten. Inom enheten ryms mark- och exploatering, GIS, kart- och mät, projektering, trafik, kollektivtrafik/färdtjänst samt avfall. Enhetschef

tillträdde i augusti. På enheten har grunden för en ökad extern finansiering lagts. Vidare har en omfattande kartläggning av mark- och exploateringsprocessen påbörjats.

Planenheten har utvecklat den interna samverkan genom tillsättande av plangrupper vilka har till uppgift att redan tidigt i planprocessen tillföra fler verksamhetsperspektiv samt att minska mängden formella yttranden. Vidare har planenheten arbetat fram en modell för prioritering av detaljplaner. Modellen syftar dels till att öka det politiska inflytandet över vilka detaljplaner som ska prioriteras, dels till att koppla tillgängliga resurser till den politiska ambitionsnivån gällande produktionstakten för detaljplaner. Nya plankostnadsavtal med ökad kostnadstäckning har också arbetats fram.

I november antogs kommunens översiktsplan, ÖP-06. Den utgör ett mycket viktigt dokument för den framtida planeringen i kommunens tillväxt. Några av de större detaljplanerna som antagit under året är Hogias tillbyggnad samt den drygt 10 år gamla planen gällande Stora Höga industriområde.

Under året genomfördes en nöjd-kund-enkät bland kommunens företagare vilka kommit i kontakt med de myndighetsutövande enheterna. För byggenhetens del var resultatet mycket negativt och under året har en aktiv diskussion förts kring hur nöjd-kund-index kan höjas.

På Miljöenheten har året präglats av handläggning av inkommande ärenden och av rutintillsyn av verksamheter. Miljöenheten och VA-enheten har även kartlagt och föreslagit områden vilka bör genomgå en VA-sanering. Vid årsskiftet 2008/2009 överfördes Energi- och Klimatrådgivningen till Miljöenheten.

Inom Miljöenheten bedrivs även "projekt 8-fjordar". Projektet har bl.a. resulterat i förslag till hur fisket i de inre fjordarna ska regleras. Förslaget har utmynnat i att Fiskeriverket inför fiskefria områden 2010.

Mål och måluppfyllelse

Bygglovsverksamheten ska vid 2009 års utgång vara avgiftsfinansierad till minst 75 %.

Avgiftsfinansieringen uppgick till 74%

Bygglovsbeslut ska levereras inom sex veckor beräknat från tidpunkten då ansökan är komplett.

Snitttid för bygglovsbeslut är knappt 5 veckor. Målet uppfyllt.

Framtagande och färdigställande av boendeplan samt markförslöjningsplan.

Arbetet pågår

Gång- och cykelväg mellan Ödsmål och Viddesgårde ska vara färdigställd under år 2009.

Målet ej uppfyllt pga ej avslutade markförhandlingar.

Förbättra havsmiljön genom minskad tillförsel av närsalter.

Arbetet pågår

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Bygglov / Övriga ärenden	522	438	389
Bygganmälan	416	315	265
Husutstakningar	114	81	75
Nybyggnadskartor	149	148	153
Lägeskontroller	129	147	99

Framtid

Under verksamhetsåret 2010 kommer Samhällsbyggnad att fortsätta arbetet med rutiner och kvalitetsstyrning. Vidare har Samhällsbyggnad tillsammans med Samhällsbyggnadsutskottet fått ett uppdrag av Kommunstyrelsen att lämna förslag till hur miljöarbete utanför tillsynsområdet kan organiseras för att nå intentionerna i kommunens miljöprogram. Viktiga frågor under året är att konkretisera intentionerna i ÖP avseende bostads- och markförsörjning.

Inom anläggningsområdet sker en fortsatt utbyggnad av pendelparkeringar, främst i anslutning till sträckan Ödsmål – Kolhättan då linjetrafikens Röd Express kommer att förlängas från Stenungsund till Kolhättan. Inom ramen för den extra tilldelningen om 1 000 tkr kommer åtgärder vidtagas för att återställa det eftersatta underhållet avseende vägbeläggningar.

Större aktuella frågor under 2010:

- Slutförande av tematiska tillägg till ÖP i form av vindkraftsplan samt plan för säkerhetszon mellan industrin och övrig bebyggelse
- Detaljplaner för Kvarnhöjden, Hallerna, CW Borgs väg/Snippen samt Nösnäsområdet
- Färdigställande av utredning gällande planfri korsning och resecentrum
- Utveckling av kommunens GIS-data och dess koppling till e-tjänster
- Framtagande av plan för hur miljöstrategiska frågor kan hanteras i kommunen.

Tomtförsäljning

tkr	2007	2008	2009
Bostadsområden	4 861	6 872	9 367
Industriområden	2 075	28	-9 220
Övriga intäkter	652	1 400	0
Nettointäkter	7 588	8 300	147
Ram	0	16 950	21 915
Avvikelse	7 588	-8 650	-21 768
Bostadsområden			
Grössbyn, Ucklum	264	42	2
Hallerna, etapp 2	3 220	1 849	460
Västra Hallerna 1	1 377	4 506	7 305
Ebbes väg, Stora Höga			1 600
Törreby			
Stenunge strand 3		475	
Industriområden			
Ödsmål	23		119
Öster om Hälleback			
Fd SIF-området			
Stora Höga	116	28	180
Munkeröd södra	1 725		
Motellet rastplats			-519
Västergårds allé			-9 000
Div. markförsäljning	863	1 400	0

Ekonomi

I budget 2009 låg en planerad försäljning om 21 915 tkr. Utfallet från försäljningen visar en nettointäkt på 9 147 tkr. De två stora posterna i differensen består av industriområdena Öster om Hälleback samt SIF-området. Områdena är ej planlagda och därmed ej färdiga för försäljning.

Under året har konstaterats att ett större nedskrivningsbehov råder i området Västergårds allé. Nedskrivningsbehovet har beräknats till 9 000 tkr varför det totala resultatet för tomtförsäljningen uppgår till 146 tkr.

Nyckeltal

	Villatomt	Ind.tomt
Antal sålda tomter		
Grössbyn	1	
Hallerna etapp 2	1	
Västra Hallerna 1	12	
Berg Stora Höga	4	
Ödsmål		1
Munkeröd industriomr.		
Munkeröd södra industriomr.		
Stora Höga industriomr.		4
Övrigt		
Totalt antal sålda tomter	18	5

Framtid

En förnyad bedömning av intäkter för tomtförsäljning i industriområdena Öster om Hälleback och SIF-området visar att de tidigare prognoserna varit för optimistiska. En reglering av förväntat försäljningsvärde kommer att ske snarast möjligt.

Kommunens markinnehav är för närvarande mycket lågt.

Kollektivtrafiken

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	35	16	126
Kostnader	-14 757	-18 309	-18 120
Netto	-14 722	-18 293	-17 995
Ram	11 952	14 211	17 491
Avvikelse	-2 770	-4 082	-504
Fördelning nettokostnad			
Linjetrafik	-11 164	-14 401	-14 000
Färdtjänst	-3 558	-3 892	-3 995
Summa	-14 722	-18 293	-17 995

Ekonomi

Kollektivtrafikens nettokostnader uppgår till 17 995 tkr, vilket innebär ett underskott jämfört med tilldelad ram på - 504 tkr.

Linjetrafiken visar ett underskott på 48 tkr.

Färdtjänst redovisar ett underskott på 456 tkr. Vid årsskiftet 2008/2009 löpte tiden för det administrativa färdtjänstsystemet ut och en temporär lösning upprättades tillsammans med dåvarande entreprenör. Denna lösning var betydligt mer personalkrävande än den förra varför personalkostnaderna överskridits mot budgeterat med 150 tkr. Resterande del av underskottet består i princip av engångs- och omställningskostnader i samband med övergången till Västtrafik.

Året som gått

För färdtjänstverksamheten har verksamhetsåret 2009 inneburit stora förändringar. Den planerade tillfälliga lösningen för de administrativa funktionerna visade sig vara betydligt tyngre och mer svårarbetad än beräknat och med det mer personalkrävande.

Under året har frågan om hur färdtjänsten bör organiseras utretts. Kommunfullmäktige fattade i juni månad beslutet att organisera färdtjänsten under Västtrafiks ansvarsområde. Övergången innebar ett omfattande arbete av engångskaraktär. Inför övergången visade en del av resenärerna oro. Övergången har dock varit mycket smidig. Den största förändringen för resenärerna är att färdtjänstresorna nu samordnas i högre grad än tidigare, något som fått till följd att färdtjänsten mer är likställda med övrig kollektivtrafik än tidigare.

Resandet med bussar i linjetrafik har under året ökat med drygt 5 % vilket ligger helt i linje med målen i K2020. Den ökade servicen i form av halvtimmestrafik på Bohusbanan under högtrafik har resulterat i en resandeökning på 43,9 %.

Inför år 2009 planerades förändringar inom Linjetrafiken vilka skulle ha resulterat i högre service och lägre kostnader för kommunen. Lösningen skulle dock öka kostnaderna för regionen och till följd av det kärva ekonomiska läget kunde regionen ej medge förändringarna.

Då linjesträckningen längs Älvhemsvägen drogs in försämrades servicen till stora delar av det tätbefolkade Hasselbacksområdet. Under året har en ny busshållplats vid Hasselgården anlagts och en alternativ linjesträckning kunnat införas. Projektet var ett samarbetsprojekt mellan kommunen och Stenungsundshem AB där Stenungsundshem AB stod för merparten av investeringen och kommunen bekostar de löpande kostnaderna för den utökade linjesträckningen.

Under året gavs samhällsbyggnad ett samordningsansvar för huvuddelen av de samhällsbetalda resorna. Det innebar bl.a. att samhällsbyggnad övertog ansvaret för att slutföra den påbörjade skolskjutsupphandlingen. Tilldelningsbeslutet överklagades och i syfte att säkerställa att barnen skulle vara garanterade skolskjuts tecknades

ett direktupphandlingskontrakt med Orustrafiken. Även detta överklagades och i skrivande stund pågår en rättslig process.

Mål och måloppfyllelse

Kommunala verksamhetsmål saknas. För linjetrafiken finns dock mål i det av GR antagna programmet K2020 där det övergripande målet är att år 2025 ska 40% av resorna i regionen ske med kollektivtrafik.

Nyckeltal

	2006	2007	2008	2009
Totalt antal resor, Färdtjänst	9 697	12 218	13 120	13 027
Snittpris per resa (kr), Färdtjänst	228	209	216	231
Kostnad per invånare (kr), Linjetrafik	395	477	609	584

Framtid

I syfte att kunna arbeta mer aktivt med målen i K2020 har ett samarbete mellan Stenungsund och Kungälv inletts. Detta samarbete har bl.a. resulterat i att en gemensam kollektivtrafikplanerare kommer att anställas under år 2010. Andra projekt inom ramen för samarbetet med Kungälv är att kartlägga, ruttoptimera och GIS-anpassa skolskjutsarna. Då detta projekt är genomfört är det möjligt att upphandla gemensamt.

I december 2010 kommer Röd Express linjesträckning att utökas till att omfatta även sträckan Stenungsund – Kolhättan. Förändringen kommer att innebära kraftigt förbättrade pendlingsmöjligheter för boende i Ödsmäl och övriga längs den nya sträckningen. Även boende i Svanesund kommer att få förbättrade pendlingsmöjligheter. En viktig del i denna satsning är att kommunen måste anlägga nya pendelparkeringar.

Under kommande verksamhetsår kommer resor inom omsorgsverksamheten successivt flyttas över till färdtjänst.

Fastighetsförvaltning

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	122 588	129 027	140 075
Kostnader	-124 481	-131 470	-139 406
Netto	-1 893	-2 443	669
Ram	0	0	0
Avvikelse	-1 893	-2 443	669
Fördelning nettokostnad			
Externa hyresintäkter	13 228	14 024	15 196
Interna hyresintäkter	106 115	112 692	117 419
Övriga intäkter	3 246	2 312	7 460
Kapitalkostnader	-38 634	-40 595	-44 099
Personalkostnader	-23 910	-25 555	-26 396
Hyreskostnader	-20 161	-23 051	-24 082
Driftkostnader	-18 617	-21 007	-22 834
Underhållskostnader	-12 513	-11 460	-10 374
Övriga kostnader	-10 647	-9 803	-11 622
Summa	-1 893	-2 443	668
Investeringar	-37 594	-49 569	-24 212

Ekonomi

En extraordinär intäkt på ca 4 600 tkr, vilken härrör från överdebiterade elavgifter, är en förklaring till det positiva resultatet.

De låga driftkostnaderna, i förhållande till budget, är ytterligare en förklaring till det positiva resultatet. De sammanlagda driftkostnaderna (el, eldningsolja, fjärrvärme och va) är ca 1 560 tkr lägre än de budgeterade kostnaderna på ca 24 580 tkr.

Utfallet för underhållskostnaderna, inklusive skadegörelse, är ca 10 375 tkr vilket är en avvikelse mot budget med 4 665 tkr. Jämfört med åren 2008-2006 då underhållskostnaderna legat på ett genomsnitt på 12 000 tkr per år är årets underhållskostnader relativt låga.

Personalkostnaderna är ca 560 tkr högre än budgeterat. Dubbla chefslöner samt rekrytering av chef är de främsta förklaringarna.

Fastighetsförvaltning har även haft kostnader för nedskrivning av Bergsvägens fsk moduler (256 tkr), projektering av samlingssal Hällebäckens åbo (483 tkr) och tomma lokaler Koppersvägens fsk (185 tkr).

Året som gått

En ny avdelning på Trollbackens förskola invigdes i början av året och Kristinedalsskolan återinvigdes efter en omfattande återuppbyggnad till följd av brand. Gymnasiesärskola och daglig verksamhet startade i nya inhyrda lokaler på Gesällgatan. Under slutet av året skrevs avtal som innebär att ambulansen nu inryms på brandstationen.

En stor efterfrågan av underhåll i kommunens lokaler har bara till en viss del kunnat tillgodoseas. Stora reparationsbehov har inneburit att resurserna framför allt gått till akuta åtgärder. En "extraordinär" intäkt har dock inneburit att ett visst planerat underhåll ända kunnat utföras.

Mål och måluppfyllelse

Fastighetsförvaltning skall verka för att minska skadegörelsen på kommunens fastigheter.

Diskussioner med verksamhet och viss information har genomförts.

Fastighetsförvaltning skall verka för att fånga upp brukarnas synpunkter och stärka relationen med brukarna.

Under slutet av året har en kundenkät genomförts. Drygt 50 "hyresgäster" har svarat. Resultatet skall återrapporteras under våren 2010. Åtgärder skall genomföras i syfte att uppnå målet.

Fastighetsförvaltning skall verka för att kommunens lokaler städas på ett miljövänligt sätt.

En genomgång av verksamheten skall göras under 2010. I samband med detta skall målet beaktas

Fastighetsförvaltning skall verka för att fler kommunala fastigheter källsorterar.

Inget resultat 2009.

Fastighetsförvaltning skall verka för att minska energi-, vatten- och elanvändningen tillsammans med brukarna.

Flera åtgärder har genomförts. Utredning och statistikframtagning har skett under året. Särskilda projekt i nära samverkan med verksamheten planeras under 2010

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Total yta (m ²)	127 584	130 387	131 744
varav hyrda moduler	4 015	5 038	4 876
varav hyrda lokaler	12 624	13 195	13 793
Internhyra kr/m ²	808	845	872
El kr/m ²	92	108	119
Olja kr/m ²	3	2	1
Fjärrvärme kr/m ²	41	44	52
Personalkostnad kr/m ²	202	228	233
Sjukfrånvaro, andel i %	5,7	3,9	4,9
Andel städ på entreprenad	4%	5%	6%
Kapitalkostnader kr/m ²	330	345	370
<u>Underhållskostnader</u>			
Planerat underhåll	92*	45	12
Oplanerat underhåll	0	31	58
Skadegörelse i tkr	482	443	365

(samtliga nyckeltal är exkl hyres- och exploateringsfastigheter)

*2008 började särskiljning planerat/oplanerat underhåll.

Framtid

Sett ur ett helhetsperspektiv är det mycket angeläget att skapa fungerande organisation, rutiner, kompetens och resurser. Resurserna är knappa både avseende vissa nyckelfunktioner och pengar till att underhålla våra fastigheter.

Det är ytterst angeläget att skapa tydlighet med hyresavtal och avtal avseende lokalvärd och verksamhetsservice i övrigt. De administrativa rutinerna och hjälpmedel skall ses över för att skapa en enkel och säker administration. En fortsatt översyn av verksamheten skall göras.

Stark prioritering kommer att läggas på underhållsinsatser i de kommunala verksamhetslokalerna och på projekt i syfte att energieffektivisera.

Åtgärder i syfte att skapa goda relationer och löpande dialog med brukarna kommer att genomföras under 2010

Bostadsanpassning

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	0	0	0
Kostnader	-2 322	-3 799	-4 187
Netto	-2 322	-3 799	-4 187
Ram	3 400	2 964	3 001
Avvikelse	1 078	-835	-1 186
Fördelning nettokostnad			
Bostadsanp.bidrag	-2 126	-3 563	-3 845
Personalkostnader mm	-196	-236	-342
Summa	-2 322	-3 799	-4 187
Investeringar	0	0	0

Ekonomi

Bostadsanpassningens nettokostnader uppgår till 4 187 tkr, vilket innebär ett underskott jämfört med tilldelad ram på - 1 186 tkr.

Mängden ärenden har ökat radikalt. Genomsnittligt antal ärende/år mellan åren 2005-2008 har varit 141 st. Antalet ärenden under 2009 har uppgått till 212 st, varav vissa är att hänföra till föregående år.

Året som gått

I slutet av 2008 framkom ett antal brister i verksamheten och KPMG anlätades för att granska verksamheten ur ett såväl ekonomiskt perspektiv som ur perspektivet rättssäkerhet. Utifrån granskningsrapporten har ett antal förändringar genomförts, t.ex upphandling av huvudentreprenörer, införande av ett datoriserat verksamhetssystem, fasta rutiner för rapportering av delegationsärenden samt rutiner för återtagande/återanvändning av hjälpmedelsutrustning.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Utfall, tkr	2 105	3 553	3 845
Genomsnittskostnad, tkr	14	25	18
Antal ärende	127	144	212
Antal ärende 0-10 tkr, %	61%	60%	67%
Utfall tkr, ärende 1	188	319	203
Utfall tkr, ärende 2	136	170	140
Utfall tkr, ärende 3	97	126	138
Utfall tkr, ärende 4	81	125	137
Utfall tkr, ärende 5	72	119	135
Totalt	574	859	753

Utfall ärende 1-5 avser de fem ärenden med årets högsta kostnader.

Framtid

Verksamheten Bostadsanpassning är svår att förutsäga/budgetera då den är helt behovsstyrd dock kan konstateras att andelen äldre blir allt fler. I dag väljer den stora majoriteten äldre att bo kvar hemma så långt möjligt, detta kommer att resultera att andelen ärenden kommer att bli både fler till antalet och högre kostnader/ärende.

Renhållning

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	10 008	9 259	17 702
Kostnader	-9 524	-10 439	-17 019
Netto	484	-1 180	683
Eget kapital	-152	-1 331	-648

Ekonomi

Renhållningen visar ett överskott på 683 tkr vilket är 267 tkr lägre än budgeterat. Anledningen till detta är de stora osäkerheter som fortfarande råder i såväl de ekonomiska flödena som redovisningsrutinerna gentemot hämtningsentreprenören, vilken även ombesörjer faktureringen av renhållningsavgifterna. Utredning pågår för att komma tillrätta med oklarheterna.

Året som gått

Till följd av den rådande konjunkturen minskar avfallsmängder för första gången på många år. Utsorteringen av matavfall ökar dock vilket ligger helt i linje med de nationella målen inom miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö". Stenungsunds kommuns nya renhållningstaxa antogs att gälla fr.o.m. 090401. I samband med detta höjdes renhållningsavgifterna med cirka 10%. En ny renhållningsansvarig anställdes i augusti. Under året har en omfattande upphandling av slambämtning genomförts och ny entreprenör tillträdde vid årsskiftet. I samband med den nya entreprenaden kommer kommunen att överta ansvaret för fakturering av avgifter för slam.

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten saknar mål

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Invägda mängder Renova, ton	5 955	5 531	5 209
Därav biologiskt, ton	233	338	386
Antal hämtningar			
Veckohämtn, helårshus, st	3 956	4 043	4 124
2-veckorshämtn, helårshus, st	1 405	1 383	1 385
4-veckorshämtn, helårshus, st	665	668	679
ÅVC			
Antal bilar som besökte ÅVC	14 365	12 371	

Framtid

Under kommande verksamhetsår kommer den regionala avfallsplanen att tas upp för beslut i samtliga GR-kommuner. Avfallsplanen innehåller en tydlig målbild för hur avfallshanteringen ska fungera i framtiden.

Deponier

tkr	2008	2009
Täckning		
Rinnela	-153	
Stripplekärr	-61	
Rinnela - VA	-721	
Kontrollprogram		
Rinnela	-174	-264
Stripplekärr	-44	
Övrigt	-142	-20
Kapitalkostnader	-94	-2 848
Totalt	-1 389	-3 131
Avsättning	700	-4 011
Netto	-689	-7 142
Ram	204	427
Avvikelse	-485	-6 715

Täckning av deponierna Rinnela och Stripplekärr är avslutad. En avsättning är gjord för att möta framtida kostnader för provtagning och analys samt omhändertagande av lakvatten. Avsättningen är på 4 mkr och avser tiden fram till och med 2039. Resterande del avseende investeringen Lakvattenbehandling Rinnela som utfördes 2005 till en totalkostnad på 2 958 tkr har under 2009 kostnadsförts i sin helhet.

Verksamheternas redovisning

Vatten och avlopp

RESULTATRÄKNING (tkr)	Not	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Verksamhetens intäkter		28 793	31 221	31 597
Brukningssavgifter	1	22 904	26 471	26 012
Övriga avgifter	2	774	700	811
Anläggningsavgifter	3	3 870	4 050	3 409
Interna intäkter (inom kommunen)		1 245	0	1 365
Verksamhetens kostnader		-27 954	-28 285	-27 746
Personalkostnader		-4 408	-4 475	-4 256
Entreprenader, köp av verksamhet	4	-1 316	-45	-837
Drift- och underhållskostnader	5	-12 344	-14 075	-12 584
Interna kostnader	6	-1 620	-976	-1 705
Avskrivningar		-8 266	-8 714	-8 365
Verksamhetens nettokostnad		839	2 936	3 851
Finansiella intäkter		11		
Finansiella kostnader		-3 192	-3 739	-3 205
PERIODENS RESULTAT		-2 342	-803	646

BALANSRÄKNING (tkr)	Not	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	7	148 085	143 431
Omsättningstillgångar			
SUMMA TILLGÅNGAR		148 085	143 431
Skulder			
Eget kapital		7 663	2 321
Årets resultat		-2 342	646
Summa eget kapital		5 321	2 967
Långfristiga skulder			
Lån av kommunen	8	75 653	67 202
Investeringsfond			3 000
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter	9	57 980	61 131
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		7 939	8 990
Leverantörsskulder		1 192	141
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		148 085	143 431

	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Not 1			
Brukningssavgifter			
Fasta avgifter	3 391	4 330	4 327
Rörliga avgifter	17 818	20 601	20 034
Råvatten	1 136	1 090	1 129
Borealis avloppsavgift	559	450	521
Summa	22 904	26 471	26 012

	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Not 2			
Övriga avgifter			
Slammottagning	684	700	789
Övriga avgifter	90		22
Summa	774	700	811

	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Not 3			
Anläggningsavgifter			
Anläggningsavgifter	8 910	1 000	6 560
Periodisering årets anl.avgifter	-7 853		-6 175
Periodisering tidigare års anl.avg.	2 813	3 050	3 024
Summa	3 870	4 050	3 409

	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Not 4			
Entreprenader, köp av verksamhet			
Övriga entreprenader	-1 316	-45	-837
Summa	-1 316	-45	-837

	Bokslut 2008	Budget 2009	Bokslut 2009
Not 5			
Drift- och underhållskostnader			
Anläggnings- och underhållsmaterial	-782	-4 735	-506
Köp av renvatten för distribution	-4 147	-4 200	-4 112
Konsulttjänster	-449	0	-295
Elkostnad	-2 609	-2 445	-2 953
Tippavgifter	-951	-1 100	-1 138
Förbrukningsmaterial	-1 026	-1 355	-1 324
Rensning Stenunge å	-18		
Övriga kostnader	-2 362	-240	-2 256
Summa	-12 344	-14 075	-12 584

	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Not 6		
Interna kostnader		
Administrativ ersättning till ekonomienheten har fördelats enligt beräknad nyttjandegrad. Kostnad för centralförrådet har fördelats på antal användare.		
Kostnad för inhyrd personal är beräknad på antal arbetade timmar.		
Kostnad för tele är fördelad på antal abonnemang.		

	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Not 7		
Materiella anläggningstillgångar		
Ingående bokfört värde	148 539	148 085
Årets investeringar	7 812	3 711
Årets avskrivningar	-8 266	-8 365
Utgående bokfört värde	148 085	143 431

	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Not 8		
Lån av kommunen		
Ingående bokfört värde	78 805	75 653
Upplåning/Amortering	-3 152	-8 451
Utgående bokfört värde	75 653	67 202

	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Not 9		
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter		
Ingående bokfört värde	52 940	57 980
Årets inbetalningar	7 853	6 175
Årets periodisering	-2 813	-3 024
Utgående bokfört värde	57 980	61 131

Ekonomi

VA-enheten redovisar 2009 ett positivt resultat om 650 tkr, vilket är 1 450 tkr bättre än budgeterat. Taxehöjningen som infördes den 1 jan 2009 har gett avsedd effekt, dvs. en budget i balans efter ett antal års negativt resultat.

Det positiva resultatet beror i huvudsak på följande poster:

- 960 tkr högre intäkter än budgeterat, främst de rörliga brukningsavgifter (+ 700 tkr)
- 600 tkr lägre driftkostnader för VA-ledningsnätet
- 500 tkr i lägre räntekostnader pga. gynnsamt ränteläge

Engångsintäkter i form av anläggningsavgifter på befintligt äldre ledningssystem blev 600 tkr lägre än budgeterat. På kostnadssidan är det främst elkostnaderna som kraftigt ökat de senaste åren och för 2009 överskreds budget med ca 500 tkr. En engångskostnad på 250 tkr betalades för en uppgradering av IT/Styrsystemet på Centralortens vattenverk där kostnaden delas mellan Vattenfall AB och kommunen.

VA-enheten har efter 2009 års balansräkning ett positivt eget kapital på 6 000 tkr. Ett positivt eget kapital inom taxefinansierad verksamhet är att betrakta som en skuld till VA-kollektivet. 3000 tkr har enheten för avsikt att använda till den nya planerade vattentäkten Ålevattnet. Resterande belopp om 3 000 tkr placeras i VA-enhetens resultatfond. Syftet med en resultatfond är att ha möjlighet att balansera verksamhetens årliga över- alternativt underskott, utan att tvingas till ständiga taxejusteringar till följd av engångsintäkter- och kostnader.

Året som gått

Under året inlämnades tillståndsansökan för Ålevattnet till Miljödomstolen och har därefter varit föremål för diverse kompletteringar. Förprojektering avseende uppgradering och modernisering av Svenshögens vattenverk har genomförts. Infarten till- och utemiljön runt Stråvlidens personalbyggnad har färdigställts. VA-enheten har vidare, trots knappa personella resurser, förnyat knappt 1000 m vattenledning på stamledningen upp till Ödsmål.

Mål och måluppfyllelse

Genomförande/byggnation av ny kompletterande dricksvattenanläggning, i enlighet med Miljödomstolens beslut, för att säkra vattentillgången i Stenungsunds kommun.

Arbetet pågår.

Fortsatt arbete med sanering och förnyelse av samtliga ledningsnät för att uppnå erforderlig standard samt långsiktigt klara kommunens befolkningstillväxt

Målet ej uppfyllt till följd av personalbrist inom ledningsnät.

Ovidkommande vattenmängd till spillvattennätet skall vara under 30 % av totala spillvattenmängden.

Målet uppfyllt då mängden ovidkommande vatten/inläckage till spillvattennätet i centralorten var 26 %.

Förlust/svinn av dricksvatten skall vara mindre än 20 % av totala mängden under ett år.

Målet ej uppfyllt då Förlust/svinn på dricksvattennätet har varit 24 % under 2009.

Antal anmärkningar avseende dricksvattenkvalité enligt Livsmedelsverkets krav skall vara mindre än 20 st. per år.

Målet uppfyllt då antalet anmärkningar avseende kvalitén på dricksvattnet har varit 14 st under 2009.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Köpt/producerat vatten i tm3	1 522	1 660	1 572
Försålt vatten till kund i tm3	1 279	1 164	1 231
Förlust/svinn av dricksvatten	16%	25%	24%
Behandlad avloppsvattenmängd vid Stråvliden, tm3	2 423	2 374	2 115
Ovidkommande vatten till spillvattennätet	45%	32%	26%
Nyttillkomna VA-anläggningar	53	78	69
Antal måtarbyten	507	265	502
Förbrukning järnklorid, ton/år	116	120	92

Framtid

Det råder mycket begränsad tillgång på dricksvatten från kommunens enda stora vattentäkt Stora Hällungen. För att möjliggöra en fortsatt tillväxt måste VA-försörjningen i kommunen långsiktigt säkerställas genom omfattande investeringar. Under 2010 kommer beslut att fastställas i Miljödomstolen avseende kommunens vattendomsansökan för Ålevattnet som reservvattentäkt för Stenungsunds och Tjörns kommuner. Vid positivt beslut kan den politiska beslutsprocessen avseende finansiering initieras och därefter kan projektering påbörjas.

Vidare krävs stora insatser på kommunens samtliga ledningsnät för att klara befolkningstillväxten och upprätthålla kvalitén på befintligt ledningsnät.

Barnomsorg Grundskola

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	40 202	39 128	38 850
Kostnader	-378 987	-397 547	-403 093
Netto	-338 785	-358 419	-364 243
Ram	341 132	359 355	365 714
Avvikelse	2 347	936	1 471
Fördelning nettokostnad			
Gemensamt	-30 502	-30 404	-31 990
Interkommunal ersättning	-1 921	-2 456	-2 555
Barnomsorgsavg+statsbidr	28 692	29 004	29 012
Skolskjutsar	-8 496	-9 531	-8 185
Andra huvudmän	-19 263	-24 724	-27 316
Kulturskolan	-3 630	-3 901	-3 700
Särskolan	-16 056	-16 866	-16 987
Nyborg	-3 553	-3 703	-3 626
Förskolor	-96 320	-103 259	-104 479
Pedagogisk omsorg	-7 799	-7 685	-7 255
Grundskolor	-179 937	-184 894	-187 162
Summa	-338 785	-358 419	-364 243
Nettoinvesteringar	2 894	2 692	2 469

Ekonomi

Nettokostnaderna för Barnomsorg Grundskola uppgår till 364 243 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 1 471 tkr. Det är en avvikelse på 0,4 %.

Tidiga signaler kom under 2009 där alla ekonomiska prognoser pekade på sämre ekonomi för budgetåret 2010. Ett uppdrag från politikerna var att förtäta inom förskolan. Förskolans ansvariga rektorer har här tagit ett stort ansvar.

Beviljade projekt från Skolverket för förskolelyftet, lärarlyftet och läsa skriva räkna, utvecklingsinsatser i matematik, från Statens kulturråd, från Svenska filminstitutet och folkhälsorådet har genererat större intäkter än budget med 1 800 tkr. Omställningskostnader efter beviljande från kommunens erbjudande blev för skolorna -1 650 tkr, för förskolorna -1 800 tkr samt för kulturskolan -300 tkr. Totalt -3 750 tkr.

Kostnader andra huvudmän överskred budget med - 900 tkr.

Förändringar har gjorts inom förskoleverksamheten för att anpassa verksamheten utifrån verkligt behov. Detta har inneburit att fyra förskoleavdelningar har avvecklats (två på Hällebäcks förskola, en på Jörlanda förskola, en på Stora Höga förskola). En avdelning på Bergsvägen förskola har tillfälligt varit stängd under hösten 2009. Hösten 2009 startades en 5 årsgrupp på Mellängårdens förskola i Ucklum. Sammantaget resulterade detta i minskade kostnader med 2 200 tkr.

Efterfrågan på familjedaghemspåsar har minskat vilket innebär att omstrukturering gjorts inom verksamheten. Nedläggning av Barnbacken där tre dagbarnvårdare arbetade. Barn och personal erbjuds plats inom kommunens förskolor.

Kommunens grundskolor redovisar ett underskott på - 3 800 tkr. Stora skillnader mellan skolornas resultat finns, där några skolor redovisar ett positivt resultat och några ett negativt resultat.

Vårdnadsbidraget har ca 35- 40 familjer sökt och beviljats under året. Budgeten var 1 000 tkr och kostnaden uppgick till 975 tkr.

Året som gått

I februari 2009 ändrades Barnomsorg Grundskolas organisation till en skolchef. Under våren arbetade skolchefen med den övergripande organisationen för Barnomsorg Grundskola som från 1 augusti är, skolchef, tre avdelningschefer (förskola, grundskola och barn/elevhälsa). Höstens arbete bestod av att se över den totala organisationen inom samtliga förskolor och grundskolor. En viktig faktor är att lyfta fram det pedagogiska ledarskapet som är en framgångsfaktor för att nå hög kvalitet och målpåfyllelse inom förskolor och skolor. Att se över det administrativa stödet för rektorerna har varit en annan viktig del. En ledstjärna skall vara rätt personer på rätt plats med rätt kompetens för uppdragen. Avdelningschef barn och elevhälsa är ett nytt uppdrag. Tidigare har ansvaret för elevhälsa legat under ansvarig rektor och då vi sett stora skillnader inom elevhälsan har en förändring gjorts för att få en mer likvärdig elevhälsa i kommunen.

Barnomsorgspeng, pedagogisk omsorg

Riksdagen fattade i april 2009 beslut att införa barnomsorgspeng vilket bla innebär ökad valfrihet för föräldrar och fri etableringsrätt för enskild verksamhet. Ett nytt begrepp har införts – pedagogisk omsorg som ersätter begreppet familjedaghem i lagtexten. Kommunen beviljar godkännande av verksamhet istället för tillstånd. Verksamhet som får godkännande har rätt till bidrag, enligt bidrag på lika villkor.

Bidrag på lika villkor

I juni 2009 fattade riksdagen beslut om Bidrag på lika villkor, vilket innebär att kommunens budget för kommande år skall ligga till grund för bidraget till enskild verksamhet. Likabehandlingsprincipen skall råda vilket betyder att kommunen skall tillämpa samma metoder för beräkning av bidrag såväl till den egna verksamheten som till enskild.

Denna förändring har för alla inneburit ett stort arbete med att ta fram nya beräkningsmodeller då vi tidigare har arbetat utifrån bokslutskostnad.

2010 blir ett spännande år att följa hur väl denna budgetmodell stämmer med verkligheten.

Kulturskolan utredning

Under året fick skolchefen i uppdrag att utreda kulturskolans verksamhet, i samband med minskad budgetram. Uppdraget handlade även om att utreda kulturskolans verksamhetstillhörighet. Denna process har varit en stor utmaning då det handlar om personal och deras tjänster samt kulturskolans utbud av olika aktiviteter.

Lokalförsörjning förskola skola

Under året har arbetet fortsatt med att kartlägga och försöka hitta goda strukturer för kommande planering av såväl nybyggnation som avveckling av förskolor och skolor. Det finns i detta arbete en stor utmaning att fortsätta utveckla arbetet så att verksamheten hittar optimala lösningar för kommunens barn och elever.

Förskola

Enskild barnomsorg

Under 2009 utökades möjligheterna att starta enskild barnomsorg. Sedan tidigare har det funnits möjligheter för enskilda huvudmän att starta och bedriva enskild förskoleverksamhet eller fritidshem. Fr.o.m. 1 juli 2009 infördes möjligheten att bedriva pedagogisk omsorg i form av t.ex. familjedaghem. Kommunen beviljar godkännande under förutsättning att vissa förutsättningar är uppfyllda och de huvudmän som har godkännande har även rätt till bidrag från kommunen. Denna utökade fria etableringsrätt har inneburit en större osäkerhet i kommunens planering av barnomsorgsplatser. Detta beror på svårigheten att förutsäga hur många vårdnadshavare som väljer enskild barnomsorg till sina barn istället för kommunal barnomsorg.

Under 2009 inkom en ansökan om att bedriva pedagogisk omsorg för barn i åldern 1-12 år till kommunen. Huvudmannen beviljades godkännande under hösten och startade barnomsorgsverksamhet i form av familjedaghem i december. Godkännandet omfattar maximalt 50 barn. I dagsläget är 12 barn från Stenungsunds kommun placerade hos denna huvudman.

Förskoleverksamheten

Från vistelsekommun till hemkommun

Fr.o.m. den 1 juli 2009 ändrades skollagen så att det är hemkommunen, istället för som tidigare den kommun där barn stadigvarande vistas, som ansvarar för att barn erbjuds förskola och skolbarnsomsorg. Hemkommun är vanligtvis den kommun där barnet är folkbokfört.

Skyldighet respektive möjlighet för en kommun att ta emot barn från en annan kommun

En kommun ska ta emot ett barn från en annan kommun om vårdnadshavarna önskar det och det finns särskilda skäl med hänsyn till barnets förhållanden. Det kan t.ex. gälla barn i behov av särskilt stöd eller vid geografiska skäl. Bedömningen skall göras utifrån barnets perspektiv. Bestämmelsen innebär dock inte att barn som bor växelvis hos sina föräldrar i olika kommuner ska erbjudas att gå växelvis i de olika kommunernas verksamheter. En sådan skyldighet saknas eftersom det skulle kunna innebära att barnets behov av trygghet och kontinuitet åsidosätts.

Kommunal verksamhet

Under året stängdes 4 avdelningar för att anpassa verksamheten utifrån den barnomsorgskö vi hade. På grund av detta varslades 18 personer, detta medförde en rotation i våra arbetslag på förskolorna.

En viss oro från personal och familjer kunde vi bemöta tack vare ett bra förebyggande arbete.

Anpassningen till kön är ett kontinuerligt arbete då det växlar framför allt från vår och höst termin

En provisorisk lokal på Koppersvägen gjorde att vi kunde möta kön i januari då vi inte hade några ordinarie platser att erbjuda på våra förskolor. I augusti såg det annorlunda ut då våra 5 åringar gick till förskoleklass, då fick vi en del tomma platser i centrum.

Under året har förskolerektorerna fortsatt att arbeta med den pedagogiska utvecklingen på våra förskolor. Rektorens samarbete har under året utvecklats förskolorna mot en verksamhet som uppfyller kraven på en god pedagogisk verksamhet och med god målopfyllelse utifrån styrdokumentet. En del av det gemensamma och övergripande arbetet har innefattat arbetet med att utveckla och implementera det systematiska kvalitetsarbetet, förskolans nätverk som har fokuserat på genus, matematik och språkutveckling. Under året har två förskolor arbetat med ett projekt tillsammans med måltidsenheten för att utveckla den pedagogiska medvetenheten kring barns inflytande över måltiderna, detta har resulterat i måltidsbufféer på många av våra förskolor. Arbetet med hållbar utveckling har på börjats, och en av våra förskolor blev under året miljöcertifierade. Det hälsofrämjande arbetet och arbetet med rehabiliteringsfrågor gav över lag god utdelning i resultatet på medarbetarenkäten under våren 2009. Många förskolor i kommun har varit delaktiga i ett stort forskningsprojekt kring buller i förskolan.

Familjedaghem

Dagbarnvårdarna har under hela året gått en utbildning "Språk och metodikutbildning". Detta för att få en djupare insikt, medvetenhet och förståelse för barns behov av lek, saga, musik, mat, språk och pedagogisk utomhusvistelse.

Dagbarnvårdarna har fått praktiska, teoretiska och pedagogiska metoder för att leda, inspirera och lära barnen i verksamheten.

Grundskolan

Det gångna året har i hög grad präglats av arbetet med "mål och bedömning" som bedrivits i samarbete med utbildningsföretaget Didaktikcentrum AB. Detta arbete har fokuserat på vikten av att målen görs tydliga för eleverna. Arbetet har genomförts med hjälp av en organisation av processledare ute på skolorna som tillsammans med rektorer och övrig personal implementerat detta arbete. Till arbetet med "mål och bedömning" har formulerats ett antal effektmål. Ett av effektmålen har varit att "samtliga mål under Normer och Värden och Elevernas ansvar och inflytande (Lpo 94) ska vara kända av absoluta merparten av eleverna i Stenungsund". Under året har dessutom arbetet med det digitala verktyget UNIKUM utökats. Verktyget blir en allt viktigare kommunikationsplattform med elever och vårdnadshavare. Arbetet med "mål och bedömning" tillsammans med UNIKUM har gjort att skolan blivit tydligare i dialogen med hemmet och i framtagandet av den individuella utvecklingsplanen. Eleverna vet idag också på ett tydligare sätt vilka förväntningar vi ställer på dem.

Utöver detta arbete har det pågått en mängd projekt i olika former och med olika innehåll.

Det har varit "läsa, skriva och räkna", som syftade till att stärka basfärdigheterna i läsa, skriva och räkna. Statsbidraget uppgick till ca 500 000 kronor vilket använts till en mängd olika aktiviteter i skolorna bl.a. TIL, tidig intensiv läsinlärning.

Två skolor sökte och fick pengar till två olika matematikprojekt som genomfördes under hösten 2009.

Skapande skola har varit ett stort projekt där vi av Statens Kulturråd i två ansökningsomgångar fått sammanlagt ca 500 000 kronor. Pengarna har använts till att ge eleverna i år 7-9 kulturupplevelser.

Eleverna har fått möta olika kulturarbetare i skolan, besökt institutionsteatrar, sett film samt producerat film. Filmerna har sedan visats upp i "Kulturstorm".

Arbetet med skapande skola har skett i samarbete med "kulturförvaltningen" och Kulturskolan.

En stor händelse under året var nyinvielsen av Kristinedalskolan. Det var välkommet för personal och elever som arbetat i provisoriska lokaler att få flytta in i en ny ändamålsenlig skola.

Skolan kan dessutom vara stolta över att i Skl:s ranking över kommuners resultat placerat sig på plats 22 vad gäller kunskapsresultat. Dessutom uppvisar skolan ett effektivitetstal som ger oss en 6:e plats i landet.

Elevhälsa

Från och med den 1/8 2009 inrättades en ny organisation inom Barnomsorg Grundskola med 3 avdelningschefer. Avdelningschef barn och elevhälsa är en av dem. Under elevhälsa ligger Stöd och utvecklingsteamet med en skolläkare, två psykologer, två specialpedagoger. Ansvaret för skolkuratorer och skolsköterskor ligger under elevhälsan från 1/1-10.

Stöd och utvecklingsteamet arbetar kommunövergripande inom förskola och grundskola, samt erbjuder också stöd till enskilda förskolor inom vår kommun. Ett av höstens arbete har bl.a. varit att se över vilka uppdrag som enheten får och hur den hjälp som erbjuds upplevs av verksamheterna. Mål för framtiden är att komma "närmare" verksamheterna.

Ett annat mål har varit att arbeta med nätverken för kuratorer, specialpedagoger och skolsköterskor. Chef för barn och elevhälsa har också varit aktiv med arbetsledning i samband med vaccination mot nya influensan, AH1N1. Skolhälsovården har under året som gått ställts inför stora utmaningar i samband med beslut om massvaccinering. Alla elever inom grundskola och gymnasium har fått erbjudande att vaccinera sig. För barn under 18 år har vårdnadshavarna beslutat om deras barn skall vaccineras eller ej. 4682 doser vaccin har getts, där alla elever under 13 år, som ville vaccinera sig fått två

Verksamheternas redovisning

doser. Detta har inneburit att all basverksamhet har lagts åtsidan under denna period. Alla vaccinationer var klara före jul.

I uppdraget avdelningschef elevhälsa ingår att ha ansvaret för inskrivning i särskola inom grundsär och träningsår. Dessa rutiner har nu setts över och vi har en intagningsgrupp, bestående av skolläkare, skolpsykolog, specialpedagog, rektor för särskola och chef för barn och elevhälsa. Kurator kommer bjudas in vid behov av sociala kartläggningar. Nya riktlinjer är framtagna enligt Skolverkets allmänna råd för särskola. På detta sätt säkerställs att "rätt" elever skrivs in i särskolan.

Under året har verksamheten påbörjat ett arbete med att ta fram riktlinjer för nyanlända elever på kommunivå och skolnivå. Riktlinjerna på kommunivå är klara. Arbetet med riktlinjer på skolnivå är omfattande och kommer fortsätta under 2010. Även här har finns Skolverkets allmänna råd att arbeta efter. Dessa är tydliga och klara, men det finns en del som kommunen inte lever upp till idag b la studiehandledning på modersmål, samt modersmålsstöd i förskolan.

Samarbete med Individ och familjomsorgen har startat under året för att dra upp riktlinjer för vad som händer när skolan anmäler. Allt för att skapa rutiner och för att öka samverkan mellan skola och socialtjänst. Erfarenhet är att vi når så mycket längre i varje enskilt ärende när alla insatser samlas insatser kring en elev/familj.

Under året har det startats upp en samverkansgrupp med de externa aktörer som arbetar förebyggande inom skolan, så som Fritid, ungdomshälsan, drogforebyggare Stefan Persson, folkhälsosamordnare, Kerstin Ahlen m fl. Syftet med denna grupp är att inblandade skall veta om varandras insatser så att det blir en helhet för eleven. Så mycket som möjligt skall vävas in i Livskunskapen. Föräldrastöd är ett utvecklingsområde som kommer att arbetas med framöver. Just nu arbetas med Öpp – Örebro preventionsprogram, som berör familjer på högstadiet, samt Familjeverkstan, som berör familjer med barn 3-10 år.

Kulturskolan

Året inleddes på sedvanligt vis, i februari, med konserten Barn spelar för barn – Kulturskolan mitt i världen. Samarbetet med Rädde Barren firade femårsjubileum i år. De insamlade medlen gick denna gång till de krigsdrabbade barnen i Gaza. Andra lyckade framträdanden var Pop/Rock-konserten, de båda julkonserterna samt luciaspel på Fregatten.

I maj invigdes, tillsammans med Kultur, Molekylverkstan och Studieförbundet Vuxenskolan, barn- och ungdomskulturfestivalen KULTURSTORM för första gången. Sammanlagt deltog 700 barn från åk. 1-3 med liv och lust i dessa framträdanden.

Tillsammans med Musik i Väst och Kultur arrangerade vi Musikens dag 14/11. Dagen blev en mycket stor framgång med 2.000 besökare, 25 konserter och 8 workshops.

Mål och måluppfyllelse

Alla elever ska efter avslutad grundskola vara behöriga till gymnasieskolan.

Förskolor och skolor ska aktivt arbeta med att utveckla barns/elevers förståelse av och respekt för mångfald och jämlikhet.

Förskolor och skolor ska aktivt arbeta med att utveckla barns/elevers förståelse av och deltagande i demokratiska processer.

Förskola

Verksamhetsmålen har brutits ner och applicerats i förskolans verksamhet, därefter har målen kontinuerligt följts upp och utvärderats i det systematiska kvalitetsarbetet. De kommunövergripande nätverken, matematik, genus och språk är till stor hjälp för att nå målen. Kunskapen från nätverken sprids på b la arbetsplatsträffar, pedagogiska caféer, veckomöten, arbetsgrupper, studiebesök. Mångfald på förskolan innebär att fokusera på olika färdigheter och styrkor hos både barn och pedagoger. Olika förmågor, åsikter, viljor, samt fysisk

och motoriska förutsättningar tas tillvara i bla personalgruppen som har kontinuerliga samtal och lär av varandras olika kompetenser. Varje individ är unik och förskolan arbetar för att barnen ska se att olikheter berikar. Förskolan har arbetat med att medvetandegöra barnen om våra olikheter och likheter i kulturer och språk, och stärka barnen i deras identitet. I matsituationer påvisas mångfald på så sätt att det vid buffébordet serveras olika maträtter utifrån enskilda barns behov såsom religiösa, etiska och allergiska skäl.

Pojkar och flickor skall ges samma utrymme och förutsättningar i alla situationer, enligt likabehandlingsplanen.

Att arbeta med både modersmål och mångfald har öppnat upp för möjligheter att hitta bra metoder att arbeta med detta. Genom att synliggöra modersmålet på olika sätt exempelvis välkommen i tamburen på olika språk och flaggor från de länder barn och föräldrar kommer från leder till spontan kommunikation föräldrar - barnpersonal. Verksamheten visar att detta är viktigt och stärker därigenom föräldrarna i vikten att använda sitt hemspråk med barnen.

Analys och bedömning

Rektorernas bedömning är att personalen har en ökad medvetenhet och ett mer målmedvetet arbetssätt. Utifrån självskattning, utvärderingar, kvalitetsredovisningar, medarbetarsamtal, föräldrasamtal och observationer bedömer rektorerna att förskolorna under året nått god måluppfyllelse.

Grundskola

Normer och värden

Alla skolor bedriver ett aktivt arbete med frågor om normer och värden. Samliga skolor har likabehandlingsplaner som upprättas årligen. Det har skett förändringar under året gällande kraven på likabehandlingsplanerna och ett arbete kommer att påbörjas för att höja kvalitén på dessa.

Arbetet med mångfald och jämlikhet ser olika ut på våra skolor. Grundskolans genuspedagog är en positiv motor i jämlikhetsarbetet.

Mångfaldsbegreppet tolkas och värderas olika på skolorna. Detta beror bl.a. på att fördelningen av elever med utländsk härkomst varierar mycket, där de flesta av dessa elever går på Kristinedalskolan. På Kristinedalskolan är det lättare att förhålla sig till mångfaldsbegreppet. På andra skolor kan mångfaldsbegreppet handla om att acceptera andras olikheter, inkludering av särskolan i grundskolan samt att i undervisningen lyfta in internationella perspektiv.

Kunskaper

I kommunen finns en skola som generellt presterar goda resultat, så även under 2009. Det är svårt att dra slutsatser av enstaka års resultat men över tid ser vi att vi ligger på en nivå över förväntat utifrån socioekonomiska aspekter. Skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat kvarstår och det är ett viktigt område att arbeta med. Under året har det genomförts nationella prov i åk 3, 5 och 9. Totalt sett så presterar vi goda resultat men resultaten i åk 3 varierade kraftigt på några skolor. Orsaken till detta var bl.a. att man inte arbetar med alla de moment proven innehöll.

Tabellen nedan redovisar godkända betyg i år 9.

	Svenska	Matematik	Engelska
Stenungskolan	99%	99%	98%
Kristinedalskolan	98%	98%	98%
Stora Höga skolan	99%	99%	98%

Elevernas ansvar och inflytande

Skolorna har en mängd olika demokratiska processer där eleverna förväntas ta ansvar och ha inflytande. Det handlar om elevråd, klassråd, matråd, hälsoråd mm. Den stora utmaningen är att ge eleverna ett verkligt inflytande över sin vardag med schema, innehåll arbetsformer och strukturer. Här finns det en hel del kvar att arbeta med och förbättra.

Verksamheternas redovisning

Samverkan

Samverkan med föräldrarna är överlag gott. Det digitala verktyget Unikum ökar föräldrarnas delaktighet i utvecklingssamtalen. Föräldramöten och föräldraråd hålls regelbundet.

Vid övergångar mellan olika verksamhetsformer sker en god kommunikation både med föräldrar och mellan verksamheter och enheter för att säkerställa så trygga och bra övergångar som möjligt!

Analys och bedömning

Rektorerna gör generellt bedömningen att måluppfyllelsen är god. Det finns ett antal viktiga utvecklingsområden att ta tag i. Det handlar t.ex. om att bredda och fördjupa den digitala kompetensen hos eleverna, arbeta med att förbättra oss när det gäller arbetet med likabehandling, utveckla samverkan med andra verksamheter (socialtjänst, fritid mm).

De goda kunskapsresultat är ett resultat av kompetent och engagerad personal. Höga förväntningar är en bidragande faktor för elevers resultat och höjer nu förväntningarna ytterligare med förvisning om att resultaten kommer att förbättras ytterligare.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
Antal barn			
Kommunala förskolor	1 106	1 030	1 080
Familjedaghem	100	94	80
Skolbarnomsorg	1 032	1 074	1 092
Enskilda förskolor	190	226	230
Antal elever			
Förskoleklass	266	301	310
Årskurs 1-3	804	805	856
Årskurs 4-6	839	819	799
Årskurs 7-9	993	925	915
Särskolan, obligatoriska	52	48	50
Montessori skolan	60	84	86
Kulturskolan	1 487	1 717	1 375
Anmälda behov av barnomsorg	26	39	28

Skolverkets nyckeltal

	2007	2008
Inskrivna barn per årsarbetare		
-Förskola	5,2	5,3
-Skolbarnomsorg	19,2	21,5
-Familjedaghem	4,9	4,5
Antal årsarbetare per 100 elever		
-Förskoleklass	6,4	5,9
Antal lärare per 100 elever		
-Grundskolan	8,3	7,9
-Obligatoriska särskolan	26,1	28,5
Kostnad per barn/elev kr i kommunal regi		
-Förskola	105 500	110 500
-Familjedaghem	82 600	86 700
-Skolbarnomsorg	36 700	38 700
-Förskoleklass	38 700	42 800
-Grundskolan	66 600	68 400
-Särskolan	286 800	308 700

Framtid

Med blicken in i framtiden där pedagogerna utbildar världsmedborgare är en härlig utmaning!

Det är med stolthet kommunen kan läsa i SKL öppna jämförelsetal att Stenungsund är rankad på 6:e plats av landets kommuner när det gäller effektivitetstalet, sammanvägt index av bra resultat och avkastningen av satsad skattekrona. I sammanvägt resultat av bla betyg och nationella prov rankas Stenungsund på 22:a plats. Detta är en utmaning och en ambition att försöka förbättra resultatet i framtiden.

2010 kommer att innebära stora utmaningar med nya läroplaner, kursplaner och en ny skollag som träder i kraft 2011, vilket innebär stort implementeringsarbete för hela organisationen.

Ett nytt pedagogiskt verktyg skall införas, Varsin, som innebär att eleverna och lärarna i år 6-9 kommer att förses med en dator. Införandet kommer att pågå under tre år. Målet är en förändrad kunskapsyn och med detta även förändrade läroprocesser för såväl barn, elever och pedagoger.

Förändrade budgetrutiner i samband med införandet av "Bidrag på lika villkor", gör att verksamheten står för nya utmaningar i samtliga ekonomiska arbetsrutiner såsom prognoser, uppföljningar, budgetmedvetenhet.

Barnomsorg grundskola arbetar med en total organisationsöversyn som kommer att implementeras hösten 2010. Focus är det pedagogiska ledarskapet där ett av målen är att avlasta rektorerna med administrativa arbetsuppgifter. Några andra fokusområden är tydligt ansvar och uppdrag, höga förväntningar på alla, rätt ledare på rätt plats, fångs upp barn/elever med svårigheter, skippa "Jante". Sist men inte minst, tydliga mål för förskola/skola. Det skall bli spännande att följa mål och resultat i det nyinrättade uppdraget med en avdelningschef för barn och elevhälsa.

Förskola

På nationell nivå sker en förändring i skollagen och i förskolans läroplan ett spännande arbete väntar med att implementera dessa i verksamheten 2010. Det finns idag en förhoppning att verksamhet som idag finns i moduler skall inrymmas i permanenta lokaler. Verksamheter i permanenta lokaler kommer att gynna familjer, personal

Verksamheternas redovisning

och ekonomin på sikt. Kommande år kommer 1 avdelning i Jörlanda att stängas på grund av för många platser i förhållande till kön och efterfrågat område. En efterfrågad förskola kommer att byggas för att ersätta Anrås förskolas moduler. Det kommer att bli ett fortsatt arbete med att anpassa kön och efterfrågan på barnomsorgsplatser i rätt kommunal del.

Arbetet med hållbar utveckling faller väl in i ramarna för de nationella och kommunala styrdokument, detta kommer därför få en central roll i framtiden. Det goda arbetet mellan rektorerna kommer att fortsätta och kommer att bidra till en positiv utveckling för hela barnomsorgen i Stenungsunds kommun. Att våra medarbetare mår bra fysiskt och psykiskt är viktigt, därför bör vårt hälsofrämjande arbete prioriteras. Det kommer att ske ett fortsatt arbete med att utveckla den inre och yttre miljön, barns delaktighet och inflytande. Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig del i arbetet för att bedöma kvaliteten i verksamheten och kommer därför att utvecklas ytterligare framöver. Förskolans rektorer kommer att fortsätta sitt arbete med att utveckla sin roll som pedagogiska ledare.

Ytterligare projekt kommer att starta inom förskoleverksamheten kommande år, ett av projekten "Sinnenas mat" bygger på mångfald, språkutveckling och hälsa. De kommunala verksamhetsmålen för 2009-2011 kommer att vara i fokus under de kommande åren och då hur vi arbetar med verksamhetsplanerna för att nå måluppfyllelse.

Dagbarnvårdarverksamheten

Dagbarnvårdarna har under året som gått kompetensutvecklat sig i "Språk och metodikutbildning". Detta har inneburit en djupare insikt, medvetenhet och förståelse för bland annat barns behov av lek, saga, musik.

Dagbarnvårdarna kommer att fortsätta utveckla sitt arbete med språk och metodik i verksamheten.

Arbete kring respekt och mångfald samt arbetet kring barn och demokratiska processer kommer att påbörjas under kommande år. Arbete med att utveckla verksamheten i grupplokalerna kommer att fortsätta för att möta kraven på barns möjligheter och aktiviteter i grupp

Öppna förskolans verksamhet

Förra årets mål att flytta Öppna förskolan till större och mer ändamålsenliga lokaler har under året genomförts och i samband med detta bytte öppna förskolan namn till Familjehuset Hasselkärnan för att tydligare visa att verksamheten bygger på flera delar. Ett väl fungerande samarbete med IFO gör att verksamheten når ut till många. Mängden besökare har ökat markant. Öppna förskolan kommer att arbeta vidare med att bli den arena där ännu fler familjer kan mötas utifrån sina specifika behov och önsknings.

Grundskola

Vi står nu inför stora utmaningar inom grundskolan. Den nya skollagen kommer med all sannolikhet påverka hur vi är organiserade på våra olika skolor. Arbetet med att implementera nya kursplaner kommer med säkerhet att påbörjas under det kommande året.

Vi har arbetat aktivt med att stärka kompetensen kring arbetet med mål och bedömning. Detta arbete kommer fortsätta och vi kan idag påstå att vi står väl rustade inför att nya kursplaner införs.

Hösten 2010 räknar vi med att kunna förse alla elever i årskurserna 6-9 med varsin dator. Vår övertygelse är att detta verktyg kommer förändra lärprocesserna i grunden. Vi utbildar elever för ett samhälle som inte kommer att se ut som idag. Det är viktigt att betona att datorer till eleverna är ett arbetsredskap som kommer förändra mycket av de arbetssätt och metoder som används idag. Man pratar idag inom framtidsforskning och forskning om lärande mycket om "21st century skills". Det innebär att vi lyfter blicken och tittar på vilka färdigheter som kan tänkas behövas när våra elever kliver ut i arbetslivet om 20-25 år. Detta är en stor utmaning för oss.

Ett viktigt utvecklingsområde under 2010 är att förbättra arbetet kring likabehandling. Vi behöver vassa vårt arbete kring detta och ha nolltolerans när det gäller kränkningar inom våra verksamheter.

Inom skolans ledningsorganisation kommer vi se över rektorsorganisationen för att alltid ha rätt rektor på rätt plats. Ett arbete med att stärka rektors uppdrag som pedagogiska ledare pågår. Detta är en nyckelfaktor för att skapa framgångsrika skolor.

Elevhälsa

2010 kommer att bli ett spännande år för elevhälsan. Nedan följer en kort redogörelse för kommande arbete.

Skolhälsovården skall arbeta för att vara i fatt basprogrammet till sommaren. Inför hösten står vi inför nya utmaningar med nya vaccinationer i form av alla flickor födda -99, som skall vaccineras mot livmoderhalscancer. Vi kommer också att starta ett program, DISA för högrepresterande flickor på högstadiet.

Särskola de nya rutiner för intagning i särskola träder i kraft. Vi fortsätter det påbörjade arbetet att se över de elever som är inskrivna i särskolan för att se att de har rätt utredningar. Vi kommer att kräva in sociala kartläggningar för att skriva in i särskolan. Detta för att säkerställa att det inte finns sociala skäl till att eleven inte når målen. Här använder vi våra skolkuratorer.

Riktlinjer nyanlända elever på skolenivå. Detta arbete kommer att pågå under hela 2010 bla med Studiehandledning inom grundskolan, modersmålsstöd i förskolan, hälsokontroller för nyanlända inom skolhälsovårdens regi.

Sociala kartläggningar. Kuratorsgruppen arbetar med att ta fram verktyg för att genomföra sociala kartläggningar.

Västbas. På Tjörn kallas samarbete mellan skola och Ifo Västbas. Vad kan överföras av strukturen till Stenungsunds kommun. .

Elevhälsans dag 2010. Denna dag kommer att gå av stapeln under hösten. Programmet är under utarbetning. Den kommer att handla om att ta till vara alla olika professioner som finns inom elevhälsan, att öka samarbete, samt att tro på att nå ökad måluppfyllelse!

Stöd och utvecklingsteamet. En flexibel stödverksamhet för hela Barnomsorg Grundskola.

Nyborg. Chef sitter med i ledningsgruppen för Nyborg, som representant för grundskola. Ledningsgruppens mål är bland annat att genomföra den organisationsförändring som beslutades om under 2009.

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	8 830	8 808	7 944
Kostnader	-26 169	-26 795	-26 533
Netto	-17 339	-17 987	-18 588
Ram	17 225	18 310	19 219
Avvikelse	-114	323	631
Fördelning nettokostnad			
Gemensamt	-1 559	-1 514	-1 185
Anläggningar	-7 743	-8 057	-8 661
Ungdomsverksamhet	-3 060	-3 290	-3 428
Ungdomsmottagning	-1 498	-1 675	-1 614
Föreningsstöd, ungdom	-2 879	-2 844	-2 947
Föreningsstöd, pensionärs och handikappföreningar	0	0	-139
Drogförebyggande verksamhet	-600	-607	-614
Fritidsomsorg	0	0	0
Summa	-17 339	-17 987	-18 588
Nettoinvesteringar	1 347	5 756	11 677

Ekonomi

Nettokostnaderna för Fritid uppgår till 18 588 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 631 tkr.

Överskottet beror delvis på tillfälliga besparingar på personalsidan som vikariat med mera, samt i övrigt sparsamhet på kostnader inom anläggningssidan. Viss justering av verksamhetens taxor har även medverkat till det positiva resultatet.

Överskjutande projektmedel 2009 har förts över till 2010.

Året som gått

Året har präglats av anläggningsfrågor. Byggnationen av Stenungsunds IF's nya idrottsplats i Doteröd har pågått och Bouleklubbens nya tränings- och matcharena i samma område har färdigställts. Verksamheten har även varit involverad i planeringsarbetet för en framtida nybyggnation av en arena/ishall på Nösåsområdet, Vallens IF's framtida etablering i Stora Höga-området samt tillsammans med Fastighet planering för en framtida renovering av simhallen.

Via en överenskommelse med två av kommunens petrokemiska industrier har funnits möjlighet att hyra ut tider till föreningslivet i företagets idrottshallar. Den fria simskolan för kommunens alla 6-åringar upphörde i början av året.

Under hösten har verksamheten, tillsammans med Hotell Stenungsbaden, erbjudit medlemmar i två av kommunens handikappföreningar att till reducerat pris "prova på" hotellets nya spa-avdelning med varmvattenpooler.

14 drogfria ungdomsarrangemang har anordnats under året.

Det finns mer än fem mil markerade vandringsleder och naturstigar i kommunen.

98 avlastning/helgläger för intellektuell handikappade har planerats och genomförts.

Ungdomsföreningarna har varje vecka genomfört i genomsnitt 370 gruppaktiviteter på minst en timma i åldersgruppen 7-20 år.

Ungdomsföreningarna har 5300 registrerade medlemmar i åldern 7-20 år.

Mål och måluppfyllelse

Fritids verksamhetsmål är att erbjuda och aktivera alla kommunens invånare genom att tillhandahålla ändamålsenliga anläggningar och mötesplatser för idrott och rekreation samt arrangera ett rikt och omväxlande utbud av föreningsaktiviteter.

Verksamheten ska även stimulera till meningsfulla aktiviteter och sociala nätverk i drogfria miljöer, med prioritet för barn och ungdomar i åldrarna 7-20 år.

Verksamhet

Kommunens stora och omfattande föreningsliv är under ständig utveckling och det går inte att med ord värdesätta betydelsen av alla de insatser som de ideella ledarna gör för kommunens ungdomar. Verksamheten har under året haft många och långa samtal och möten med de föreningar som driver egna eller arrenderade anläggningar om deras svåra ekonomiska situation. Även bristen på tider i idrottshallar har påtalats av föreningslivet.

Den största ungdomsidrotten i kommunen är fotboll och som god tvåa kommer den organiserade delen av ridsporten. Idrottsskolan har sin bas i Sundahallen och under året har 342 barn deltagit i verksamheten.

Antalet besök på fritidsgårdarna har ökat under året och många av ungdomarna var flitiga besökare på de 14 drogfria ungdomsarrangemang som verksamheten anordnade.

Sundahallens idrottshall och aktivitetslokaler har under året haft alla tillgängliga träningstider utnyttjade och simhallen har haft 94 675 besökare. Simskolorna inomhus och utomhus har under året haft 1 042 inskrivna elever.

Den fria simskolan för alla kommunens 6-åringar upphörde i början av året.

Framtiden

Noterat för framtiden är att det inte finns några tendenser till avmattning av föreningslivets aktiviteter vilket medför fortsatt stort tryck på kommunens idrottsanläggningar. Kommunens föreningsdrivna anläggningar har idag stora underhållsbehov som inte kommer att minska i framtiden då allt tyder på att verksamheterna fortsätter att utvecklas. Det är även viktigt att planlägga och avsätta mark för framtida utveckling för våra idrottsföreningar samt att skapa mötesplatser och repetitionslokaler för dom ungdomar som inte är intresserade av idrott.

Det finns ett stort behov att utveckla kommunens badplatser, framförallt i Getskår där besökarantalet ständigt ökar. Alla de olika grupper som besöker och använder Sundahallens aktivitetslokaler och simbad har medfört ett stort behov av underhåll av anläggningen. Noterat är även den stora efterfrågan av bättre anpassade omklädnings- och duschmöjligheter för den ökande gruppen handikappade samt det stora behovet av en varmvattenbassäng för de grupper i samhället som har ett stort behov av detta.

Nyckeltal

Antal	2007	2008	2009
Badbesök, Sundahallen	93 700	92 800	94 700
Elever, simskola Sundahallen	620	621	755
Registrerade föreningar *	143	95	76
- varav bidragsberättigade	50	48	48
- varav med anläggningsstöd	24	22	22
LOK-timmar (lokalt aktivitetsstöd)	182 000	173 000	168 300
Besök på fritidsgårdar	7 100	8 900	9 700
Besök på Ungdomsmottagning	4 800	6 341	5 127

* From 2008 redovisas ej kulturföreningar och studieorg.

Kompetens och utveckling

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	6 803	11 071	14 977
Kostnader	-20 348	-25 266	-28 837
Netto	-13 545	-14 195	-13 860
Ram	14 058	14 944	13 924
Avvikelse	513	749	64
Fördelning nettokostnad			
Svenska för invandrare		-1 740	-1 634
Ensamkommande fl.barn		0	0
Flyktningmottagning		0	0
Hamnen		-506	-378
Högskoleutbildning		-460	-546
Särvux		-455	-460
Vuxenutbildning		-11 034	-10 842
Summa	0	-14 195	-13 860
Nettoinvesteringar	203	378	82

Ekonomi

Kompetens och utveckling omfattade under 2009 verksamheterna Vuxenutbildningen (Vux), Integrationsenheten samt hamnen.

Vuxenutbildningen omfattar SFI (svenska för invandrare), särvuxutbildning, högskoleutbildning, uppdragsutbildning, grundläggande vuxenutbildning samt gymnasial vuxenutbildning.

Nettokostnaderna för Kompetens och utveckling uppgår till 13 860 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 64 tkr.

Utfallet för Kompetens och Utveckling som helhet gav ett positivt resultat, men Uppdragsutbildningen (som är helt intäktsfinansierad) visar ett underskott på -99 tkr.

Vuxenutbildningen har trots en volymökning av elever/verksamhet på ca 25% klarat av att hålla budgeten. Detta kan förklaras med att vi fick betydande tillskott i form av bidrag och projektpengar från staten, ESF-rådet och Migrationsverket. Då vårt fokus har riktats på att bereda fler utbildningsplatser till den ökande skaran av arbetslösa, har dock Uppdragsutbildningen fått gå på sparlåga

Integrationsavdelningen, dvs flyktningmottagningen och mottagandet av ensamkommande barn genererar genom avtal med staten, statsbidrag som täcker kommunens kostnader.

Hamnen har ett litet överskott (68 tkr) i förhållande till budget trots ett stort underskott för den nya spolplattan.

Året som gått

Vuxenutbildning har bedrivits främst inom grund-/gymnasieskolans kärnämnen. Vårt utbud inom direkt yrkesutbildning är omvårdnadsutbildningar samt de utbildningar vi genomför inom ramen för vårt regionala samverkansavtal, dvs grundutbildning för kockar, barnskötare samt påbyggnadsutbildning inom psykiatri Detta avtal möjliggör dessutom att invånare i Stenungsund kan välja utifrån ett stort antal kurser i hela regionen.

Tillströmningen av elever har totalt sett ökat kraftigt. Den allt högre arbetslösheten har skapat en stor efterfrågan på utbildning och den har accelererat under senare delen av året. De yrkesinriktade utbildningarna har haft ett stort sökandetryck,

vilket resulterat i att vi inte har kunnat tillgodose allas önskemål. Det nya statsbidraget "yrkvux" har trots allt möjliggjort en stor total verksamhetsökning.

Samarbetet inom Göteborgsregionens Kommunalförbund samt med våra närmsta grannkommuner har ökat kraftigt. Statsbidragsansökan gjordes gemensamt och detta resulterade i ett rekordstort antal gemensamma yrkesutbildningar.

Tillsammans med sju andra kommuner bedriver vi vårt gemensamma "Lysa-projekt". Det delfinansieras av Europeiska Socialfonden. Ett stort antal har under året startats för huvudsakligen invandrare. Den teoretiska undervisningen förmedlas uteslutande via telebild och lärplattform. Tre till fyra dagar per vecka är eleverna på praktikplats.

Antalet SFI-elever är fortsatt högt och via medel från Migrationsverket har vi startat "bransch-sfi". I bransch-sfi varvas yrkespraktik inom vald bransch med språkstudier.

Enligt politiskt beslut ska högskoleutbildningarna på sikt försvinna från vårt utbud. Då vi har åtagande gentemot såväl elever som utbildningsanordnare är detta dock en process som tar uppemot fyra år.

Stenungsund har tecknat ett avtal med Migrationsverket om att årligen ta emot 45 st nyanlända flyktingar samt 5 ensamkommande barn. Under 2009 tog vi emot endast 24 flyktingar vilket beror på minskad efterfrågan från Migrationsverket samt en svårighet att få fram tillräckligt antal bostäder. Under året har vi tagit emot 7 nya ensamkommande barn. Förutom på vårt boende Nova har vi barn placerade i en träningslägenhet samt två placerade i annan kommun.

Hamnkontorets ansvarsområde är att underhålla och förvalta kommunens bryggor, båtplatser, gästhamn och hamnplan samt att organisera och genomföra strandstädningsprojektet.

Trycket på bryggplatser och uppläggningsplatser var fortsatt mycket högt. 100% av de tillgängliga båtplatserna var utnyttade under 2009 och idag står ca 600 personer i kö för en plats. Trots att hamnen har varit kraftigt underbemannad då inga personer anvisats från Arbetsförmedlingen har omfattande reparationsarbeten utförts. Stor irritation bland båtägare och merarbete för hamnen har skapats på grund av oklara politiska beslut angående regelverket runt upptagning/avspolning av båtbottnarna. Den nya spolplattan har därför inte genererat planerade intäkter. Positivt är att vi upplåtit hamnplan under sommartid till ett privat företag som nu erbjuder ca 100 platser för båtar på trailer.

Mål och måluppfyllelse

Alla som anser sig ha behov av undervisning i kärnämnen på grundläggande eller gymnasial nivå har kunnat beredas plats.

Utbildningssamverkan med kommunerna inom GR har ökat i och med att vårt nya regionala avtal. Det nya avtalet innebär att ett stort antal nya utbildningar inom våra 13 kommuner öppnades för fritt sökande. Därutöver har samarbetet mellan kommunerna i norra regionen utökats ytterligare (Stenungsund, Tjörn, Kungälv, Lilla Edet och Ale). Vi tillåter våra invånare att fritt söka utbildning inom dessa kommuner - om vi själva inte erbjuder sökt utbildning.

Inom SFI ökade elevgenomströmningen något under 2009. Tack vare vår praktikansaffare och vårt projekt Bransch-sfi kan vi erbjuda samtliga SFI-elever språk- och/eller yrkespraktik.

Genom samverkan mellan Migrationsverket, Stenungsunds kommun och Arbetsförmedlingen skall introduktionen i det

Verksamheternas redovisning

svenska samhället för nyanlända flyktingar förkortas och göras så effektiv som möjligt. Vi upplever dock att Arbetsförmedlingens intresse för målgruppen är mycket svagt. Det nära samarbetet mellan Integrationsavdelningen och lärarna inom Vuxenutbildningen utvecklas positivt. På grund av en allt kärvare arbetsmarknad är det dock svårt för våra invandrare att nå egenförsörjning.

Framtid

Vuxenutbildningen

Den kraftigt ökade arbetslösheten får stora effekter för vuxenutbildningen. Med stor sannolikhet kommer intresset för utbildning att öka och då främst inom kortare yrkesutbildning. Med hjälp av nya statliga åtgärdsmedel kommer vi genom GR att kunna starta rekordmånga nya utbildningar. Utbildning för ca 100 miljoner har upphandlats av såväl privata som kommunala utbildningsanordnare. För Vuxenutbildningens del kommer vi bli att starta utbildningar inom gods- och persontrafik. .

Integrationsavdelningen

Avtalet med Migrationsverket gör att vi under 2010 ska ta emot 50 personer. Behovet av kommunplatser för flyktingar antas vara på samma nivå som under 2009 medan behovet av platser för ensamkommande barn blir fortsatt mycket stort. Enligt en ny proposition kommer AF/FK att från den 1 september att handha introduktionsersättningen samt alla arbetsmarknadsanknutna åtgärder. Dock ska detta inte omfatta kvotflyktingar och alla med något arbetshinder, vilket gör att det får ringa betydelse för Stenungsunds del.

Nyckeltal

	2007	2008	2009
<u>Vuxenutbildningen</u>			
Antal poäng/timmar i kommunal vuxenutbildning			
	162 000	127 000	162 200
Antal personer i SFI-utbildning			
	102	126	119
Antal högskolekurser			
	15	9	11
Antal program			
	4	6	6
<u>Integrationsavdelningen</u>			
Mottagna flyktingar			
	40	25	21
Ensamkommande barn			
	-	5	7
<u>Hamnen</u>			
Antal gästhamnsnätter			
	1 559	1 373	1 690

Kultur

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	7 504	7 433	7 580
Kostnader	-27 335	-27 951	-28 275
Netto	-19 831	-20 518	-20 695
Ram	19 824	20 555	20 909
Avvikelse	-7	37	214
Fördelning nettokostnad			
Administration	-982	-951	-679
Kultur	-3 488	-3 734	-3 683
Bibliotek	-9 530	-9 763	-10 206
Konsumentkontor	-385	-421	-389
Konferens	25	40	-66
Kulturhus	-5 471	-5 689	-5 673
Summa	-19 831	-20 518	-20 695
Nettoinvesteringar	2 901	867	966

Ekonomi

Nettokostnaderna för Kultur uppgår till 20 695 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 214 tkr.

Sparsamhet har utmärkt året som gått Kulturverksamheten redovisar ett resultat som är betydligt bättre än vad som befarades i början av året då konferensmarknaden visade tydliga tecken på nedgång och Ale kommun sagt upp avtalet om bokbussarbete. Då var planeringen att se till att skapa en buffert för att täcka ett eventuellt underskott av minskad konferensuthyrning. Under hösten stod det klart att konferensavdelningen skulle göra ett bättre bokslut än befarat och ett avtal om bokbussarbete med Kungälv kommun hade ersatt det uppsagda avtalet med Ale kommun.

Kultur redovisar ca 900 tkr mer i intäkter än budgeterat vilket motsvarar intäkter från Leader Terra Mare.

Investeringsbudgeten överskrider med 99 tkr beroende på kostnaden för en skulptur som köpts för placering i kulturhusparken. Biografen har under året fått en välbehövlig uppfräschning, nya biografstolar, målning av väggar och byte av mattor har genomförts. Inköp av biografstolar har belastat Kulturs investeringsbudget

Året som gått

Projektbidragen har varit ovanligt många och medgett en intressant och bred kulturverksamhet. Västra Götalands Regionens projekt-pengar till kultur för barn och ungdomar har bidragit till ett mångsidigt utbud. Kulturstorm i samarbete med Kulturskolan, Molekylverkstan och Vuxenskolan blev en manifestation över kulturens kraft. Efter en inbjudan från Musik i Väst som Kulturskolan och Kulturkontoret nappade på började arbetet med Musikens Dag, som blev en succé med över 2 300 besökande. Thomas von Brömssen och Majornas tredje rote spelade för en fullsatt Stenungesal. Kulturföreningarna är viktiga samarbetspartners och många föreningsmedlemmar lägger mycket frivillig tid. Filmstudion dubblar sina föreställningar för att möta efterfrågan, Produktionsdiket och Stenungsunds jazzförening är framgångsrika arrangörer och Musik i Stenungsund arbetar intensivt som huvudarrangör av kammarmusikfestivalen. Hembygdsföreningarna ger ut böcker, ordnar kulturhistoriska vandringar och delar med sig av sin stora kunskap om hembygden. Smultronställen .... ett Leaderprojekt har gett möjlighet till planering och utveckling av två kulturmiljöer i Stenungsund och gett ekonomiska förutsättningar för planering av trädgård, byggnader och framtida verksamhet. "Tio små

hus" en konstvandring på Kyrkberget under Kulturhatta, skulpturutställningar i parken är återkommande inslag.

Biblioteket är mycket välbesökt och lånar ut flest media per invånare av svenska bibliotek. Bokbussverksamheten är ett effektivt sätt att låna ut böcker och Stenungsunds bokbuss stannar på 42 hållplatser runt om i kommunen. Kungälv kommun och Tjörns kommun köper varsin bokbussdag i veckan från Stenungsunds kommun. Konsumentkontoret är en uppskattad verksamhet i Kulturhuset antalet budget- och skuldrådgivningsärenden har ökat något under året medan konsumentärendena minskat något. 2010 upphör avtalet med Lilla Edets kommun om konsumentrådgivning.

Mål och måluppfyllelse

Erbjuda god biblioteksservice med en strävan att vara tillgänglig för alla kommuninvånare.

SCB:s biblioteksstatistik för 2008 visar att Stenungsunds bibliotek har den högsta utlåningen i landet och dubbelt så hög som riket i genomsnitt kanske ett mått på god biblioteksverksamhet.

Erbjuda bokbusservice till samtliga skolor och förskolor.

Bokbussen erbjuder service till samtliga skolor och förskolor vissa skolor väljer att sköta elevernas bokförsörjning på andra sätt.

Initiera, stödja och arrangera kulturaktiviteter som bygger på en bred kultursyn och en öppenhet för nya kulturella uttrycksformer.

Kultur har arrangerat ca 250 olika arrangemang och utställningar under året. Både sådana som når en bred publik som populära konserter där lokalen är fullsatt, men även de som vänder sig till en mindre publik som "tala film – tala liv" där de samtal som filmen väcker handlar om de stora livsfrågorna. Samarbete med föreningar, studieförbund och enskilda kulturarbetare är en förutsättning för att genomföra så många arrangemang under ett år.

Bevara, vårda och levandegöra kulturmiljöer och historia.

Beviljade anslag från Riksantikvarieämbetet, Leaderkontoret och stöd Västkoststiftelsen har gjort det möjligt att utveckla och restaurera kommunens intressanta kulturmiljöer

Bedriva konsumentverksamhet och budgetrådgivning i enlighet med det maldokument som STO-regionen antagit för verksamheten.

2406 ärenden har handlagts under året budget- och skuldrådgivningsärendena ökar i antal medan övriga ärenden minskar något.

Bedriva konferensverksamhet som ett komplement till kulturverksamheten i kulturhuset Fregatten. Konferensverksamheten skall vara självfinansierad.

Konferensmarknaden har tvärstannat och företag och organisationer väljer att förlägga sina möten till egna lokaler. Konferensavdelningen redovisar ett mindre underskott -66 tkr

Verksamheternas redovisning

Nyckeltal

	2007	2008	2009
<u>Kulturhuset</u>			
Antal besök	448 647	431 030	421 967
Antal besök/dag	1 239	1 200	1 172
Antal arrangemang	227	228	250
Antal utställningar	14	13	12
Antal besökare / arr o uts	43 298	33 202	43 568
<u>Biblioteket</u>			
Antal besök	223 200	209 600	215 200
Antal utlån	318 200	316 800	314 900
Antal utlån/invånare	13,6	13,4	
<u>Konsumentkontoret</u>			
Antal ärenden	2 710	2 471	2 406
<u>Konferens</u>			
Konferensgäster	16 639	14 180	13 937

Framtid

Kulturskolan ingår i Kulturs organisation från januari 2010. Kulturskolan är en samarbetspartner för kulturverksamheten och en viktig resurs för det lokala samhället. Kulturskolan och kulturverksamheten i gemensamma lokaler är naturligtvis en önskvärd utveckling. Synergi- och samarbets effekterna är många.

Projektbidrag är ett allt viktigare sätt att finansiera kulturverksamhet. "Kultur som näring" alltså Kultur som en bas för avknoppning av mindre företag förekommer allt oftare som en utgångspunkt för bidragsansökningar. Bibliotekens framtid diskuteras och säkerligen kommer stora förändringar de kommande åren. Kulturhuset är välbesökt, ett årligt belopp måste avsättas, 500 – 800 tkr, för att bibehålla husets attraktivitet. Utökning av kulturhusets lokaler kan i framtiden ske genom att vissa lägenheter tas i anspråk och genom en inbyggnad av befintligt utekafé.

Nösnäsgymnasiet

tkr	2007	2008	2009
Intäkter	49 432	52 337	58 552
Kostnader	-142 520	-156 472	-164 988
Netto	-93 088	-104 135	-106 436
Ram	86 430	100 616	107 551
Avvikelse	-6 658	-3 519	1 115
Fördelning nettokostnad			
Nösnäsgymnasiet	-98 604	-105 359	-106 272
Sålda utbildningsplatser	42 028	45 106	48 952
Köpta utbildningsplatser	-29 161	-34 486	-39 845
Särskola	-7 351	-9 396	-9 271
Summa	-93 088	-104 135	-106 436
Nettoinvesteringar	862	1 367	1 408

Ekonomi

Nösnäsgymnasiets nettokostnader uppgår till 106 436 tkr, vilket innebär ett överskott jämfört med tilldelad ram på 1 115 tkr. Resultatet fördelar sig enligt nedan.

Nösnäsgymnasiet

Resultat: + 2 361 tkr

Den viktigaste orsaken till överskottet är att den årligen avsatta bufferten för oförutsedda kostnader inte har behövts ianspråkta.

Nösnäsgymnasiet har under budgetåret minskat lärartätheten till 7,6 lärare per 100 elever. Vi har dessutom beviljat omställningsavtal för personal. Personalbudgeten har därmed kunnat hållas inom ram och lämnar ett överskott på 593 tkr

Sålda utbildningsplatser

Resultat: - 1 408 tkr

Antalet årselever, sålda platser, har ökat med 14,5 elever sedan bokslut 2008.

Genomsnittsintäkten, 80 117 kr/ plats, är 4 500 kr högre än vid bokslutet 2008.

Köpta utbildningsplatser

Resultat: + 1 041 tkr

Antalet årselever, köpta platser, har ökat med 43,5 i förhållande till 2008.

Ökningen är lägre än förväntat men genomsnittskostnaden har ökat med cirka 2 000 kr/ köpt plats i förhållande till budgeterad nivå.

De fristående gymnasieskolornas utbud av utbildningsplatser har under de senaste åren ökat med flera tusen platser. Merparten av dessa platser avser specialutformade, yrkesförberedande program.

Elevkostnaden per utbildningsplats stiger med anledning av detta.

Gymnasiesärskola

Resultat: - 879 tkr

Delresultat, köpta platser - 776 tkr, egen verksamhet Skräddargården - 103 tkr.

Egen verksamhet har bidragit till att hålla nere kostnaderna för gymnasiesärskolan. Stenungsunds kommun har sparat cirka 900 tkr under året i särskolans budget genom att erbjuda elever utbildning på hemmaplan.

Året som gått

I maj 2009 certifierades Stenungsund och Nösnäsgymnasiet som Teknikcollegeområde. Under höstterminen 2009 har vi konstituerat Teknikcollegerådet, där näringslivet sitter i majoritet och också innehar ordförandeposten.

Arbetet med prioriterade kriterier har påbörjats och förväntas genomföras under budgetåret 2010. Prioriterade kriterier för budgetåret har varit "kreativa lärmiljöer", "sammanhållna skoldagar" samt "lagarbete och ämnesintegration". Samtidigt har en bra diskussion inletts med industrin i Stenungsund om sponsring av maskiner och utrustning inom Teknikcollege. Tillsammans med våra samverkanskommuner inom Teknikcollege har ett nätverk för flickor inom Teknikcollege startats. Nätverket består av 36 kvinnliga elever från Nösnäsgymnasiet samt två kvinnliga handledare från industrin. Likaså har utbildning för handledare inom arbetsplatsförlagd utbildning påbörjats samt gemensam kompetensutvecklingsgrupp startats under hösten 2009 för samverkanskommunerna inom Teknikcollege.

Growth – Nösnäsgymnasiet deltar i ett nationellt projekt om entreprenöriellt lärande. Barn – och fritidsprogrammet, Handel – och administrationsprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet samt ekonomisk inriktning på Samhällsvetenskapsprogrammet deltar. Under budgetåret har vi startat en lackinriktning inom Fordonsprogrammet på Wallhamn. Därmed har verksamheten två tydliga inriktningar inom Fordonsprogrammets personbilt teknik, plåt och lack på Wallhamn och miljöbilar på Nösnäsgymnasiet.

Under budgetåret har Stenungsunds kommun och Walvis Bay i Namibia ingått ett avtal om kommunalt partnerskap. Kommunalt Partnerskap är ett nationellt projekt som initierats av Sveriges Kommuner och landsting (SKL). Tanken med projektet är att länder i västvärlden och i tredje världen skall samarbeta i gemensamma projekt, till gagn för båda parter. Inga kommunala medel finns i detta projekt.

Kommunalt Partnerskap är ett fristående projekt och skall inte blandas ihop med pågående projekt Flamingo i Namibia, som är ett projekt på Nösnäsgymnasiet.

Nösnäsgymnasiets plan för internationalisering har genomförts under budgetåret. Arbetet med den förändrade gymnasieskolan, GY 11, har påbörjats under budgetåret. En politiskt tillsatt beredning har under hösten 2009 diskuterat frågan om hur den framtida gymnasieskolan i Stenungsund skall utformas. Personal – och elevrepresentanter har beretts möjlighet att delta i beredningsarbetet. Beredningen väntas vara klar med sitt förslag i februari 2010.

All personal på Nösnäsgymnasiet har påbörjat utbildning i Praktisk IT och Mediekompetens, kallad PIM - utbildning. Till läsåret 2011/2012 förväntas all personal ha uppnått målet, nivån PIM 3.

Till år 1 ht 2009 tas inga elever in på Medieprogrammet på grund av ett för lågt antal sökande. Under hösten startas istället planeringen för en medieinriktning inom Samhällsvetenskapsprogrammet med start ht 2010.

Våren 2009 får elever ur år 3 visa upp sina projektarbeten för allmänheten under en sk Projektarbetsmessa. Verksamheten avser att utöka denna verksamhet till 2010.

Hösten 2009 startas det individuella programmet Verksamhetsträning inom gymnasiesärskolan. Denna verksamhet sker i externa lokaler vid Gesällgatan, kallad Skräddargården. Fyra elever har sina skoldagar förlagda i Skräddargården samt ytterligare en elev som har LSS - omsorg ett par dagar i veckan.

Mål och måluppfyllelse

Eleven skall kontinuerligt känna större delaktighet och få större inflytande gällande arbetssätt och arbetsformer i undervisningen.

Utvärderingar av kurser sker kontinuerligt. Lärarna skall vid kursens början gå igenom vilka moment o utvärderingar som skall ske under kursen. Detta skall dokumenteras. Måluppfyllelse inte uppnådd.

Verksamheternas redovisning

Eleven skall förstå sin roll i den internationaliserade världen. Ett etnocentriskt synsätt på omvärlden skall motverkas.

Verksamhetens upprättade plan för internationaliseringsarbetet har genomförts. Elever i Samhällsvetenskapsprogrammet har besökt Namibia och verksamheten har haft svarsbesök från Namibia. Nösnäsgymnasiet har också fått ett positivt besked om sökta medel för elever att genomföra arbetsplatsförlagd utbildning, APU i Sydafrika. Kommer att genomföras under budgetåret 2010. Ambitionen är att fler elever inom yrkesförberedande program skall kunna genomföra APU utomlands. Måluppfyllelse delvis uppnådd.

Elevfrånvaron skall minska.

90 % av vårdnadshavarna i år 1 och cirka 80 % av vårdnadshavarna i år 2 och 3 har skaffat inloggning till Skola24, en webbaserad tilläggsmodul till verksamhetens schemaprogram. Genom Skola24 kan vårdnadshavarna digitalt följa elevens närvaro på lektionerna. Detta har minskat frånvaron bland elever. Under året har verksamheten också skaffat digital frånvaroanmälan. Eleverna skall från och med höstterminen skriftligt söka om ledighet vid tandläkarbesök mm. Måluppfyllelse delvis uppnådd.

Föräldrar/vårdnadshavare skall få större insyn i gymnasieskolans verksamhet.

Utvecklingssamtal mellan elev, vårdnadshavare och lärare genomförs. Samtliga föräldrar har access till det webbaserade dataprogrammet Fronter. Fronter är skolans primära informationskanal, som ständigt uppdateras med information. Webbmaster håller skolans hemsida aktuell.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet skall förbättras.

Nösnäsgymnasiet har förutom de anställda skyddsombuden även 10 elevskyddsombud. Eleverna har fått extern utbildning i arbetsmiljöarbete och deltar i samtliga arbetsmiljömöten, skyddsronder och brandronder. Måluppfyllelse delvis uppnådd.

Nösnäsgymnasiet skall utgöra ett attraktivt val i regionen.

Genomförda aktiviteter: - Öppet Hus i oktober 2009- Samtliga åk 9 – elever inom STO besökte vår verksamhet under hösten 2009

- Nösnäsgymnasiet deltog i Gymnasiemässan i Göteborg under hösten 2009

- Nösnäskatalogen, med information om samtliga program distribuerades till samtliga åk 9 – elever i STO under hösten.

- Studie – och yrkesvägledarkväll för elever och vårdnadshavare- Elever i åk 9 som varit osäkra i sitt gymnasieval har beretts möjlighet att besöka tänkt program under en eller ett par dagar.

- Projektarbetsmässan genomfördes i mars 2009, där även externa besökare kunde ta del av elevernas projektarbeten.

För ökad måluppfyllelse skall kontakterna med högskola och arbetsliv utvecklas.

Nösnäsgymnasiet samverkar med över 500 företag i regionen för att klara av elevernas arbetsplatsförlagda utbildning, APU. Verksamheten har mycket väl uppbyggda yrkesråd, där representanter från näringslivet deltar. Nösnäsgymnasiet har goda kontakter med högskolan, tex Chalmers och Högskolan Väst. Under budgetåret har vi anställt en lektor i fysik som bland annat har uppdraget att hålla god kontakt med forskningsfronten inom kompetensområdet.

Måluppfyllelse delvis uppnådd

Allt arbete på Nösnäsgymnasiet skall präglas av hållbar utveckling.

Plan för arbetet är ännu inte upprättad. Vi har bytt ut samtliga skrivare och ersatt med kopiatorer, vilket inneburit att mängden utskrifter kraftigt minskat.

Måluppfyllelse inte uppnådd.

Tobaksanvändningen bland elever och personal skall minska.

Nösnäsgymnasiet deltar i ett tobaksprojekt. Under budgetåret har två temadagar genomförts. Skolområdet har omdefinierats för att förhindra rökning alltför nära skolhusen. Två medarbetare har ett särskilt uppdrag att initiera adekvata frågeställningar. Arbeta pågår. Måluppfyllelse inte uppnådd.

Insatser skall ske för att öka andelen flickor på gymnasieskolan.

Ett kvinnligt nätverk med 36 elever inom Teknikcollege har startats. Gruppen leds av två kvinnliga företrädare från industrin i Stenungsund. Tanken är att eleverna skall fungera som goda förebilder för yngre flickor i grundskolan, som funderar på att söka program inom den tekniska sektorn. Nätverksgruppen har besökt grundskoleelever under hösten 2009. Måluppfyllelse ej uppnådd

Nyckeltal

Kostnad per årselev *

	2007	2008	2009
Nösnäsgymnasiet	1 342	1 375	1 374
Kostn./elev, kr	73 448	76 624	77 373
IKE sålda utbildningsplatser	581	597	611
Intäkt/elev, kr	72 337	75 617	80 117
IKE köpta utbildningsplatser	332	364	407
Kostn./elev, kr	87 834	94 873	97 899
Gymnasiesär, köpta platser		23	24
Kostn./elev, kr	334 109	417 587	386 275

*) årselever = elevantal vt + elevantal ht / 2

Kostnad per Stenungsundselev inom gymnasieskolan

	2007	2008	2009
Antal elever, höstterminen	1 144	1 181	1 167
Kostnad/elev, kr	74 946	80 219	83 261

Programfördelning, i december respektive år

	2007	2008	2009
<u>Antal elever</u>			
BF,BP,EC,FP,HP,HR,IP	510	497	453
NV, SP	362	370	392
TE, TD	182	196	195
TUNA,SPEST, NVEST,MP,SP/Media, Sty	246	241	203
Individuella program	44	62	43
Lärling, läsåret 07/08	23	44	66
Totalt	1 367	1 410	1 352

Verksamheternas redovisning

Kommentar:

Nösnäs gymnasiet går just nu igenom samma förändring som övriga gymnasieskolor i landet.

Eleverna väljer i större utsträckning än tidigare studieförberedande program. Orsaken är bland annat det ändrade meritvärdesystem som genomfördes 2008, vilket innebär att betyg i vissa kurser på studieförberedande program idag tillmäts större betydelse än tidigare.

Lågkonjunkturen under de senaste åren påverkar också elevernas val av program.

Kommunfördelning, Nösnäs gymnasiet, december

	2007	2008	2009
Stenungsund antal elever	58%	56%	55%
Tjörn antal elever	29%	28%	29%
Orust antal elever	9%	10%	11%
Övriga antal elever	4%	6%	5%
Totalt	1 367	1 410	1 352

Kommentar:

Andelen elever från olika kommuner på Nösnäs gymnasiet har inte förändrats under de senaste åren.

Fördelning pojkar/flickor

	2007	2008	2009
Pojkar %	60	61	63
Flickor %	40	39	37
Antal totalt	1 367	1 410	1 352

Kommentar:

Tidigare gymnasieberedning och den nuvarande konstaterar att särskilda åtgärder bör vidtas för att försöka attrahera fler flickor till Nösnäs gymnasiet.

Det tidigare nämnda nätverket för flickor inom Teknikcollege är ett uttryck för denna strävan.

Skolverkets nyckeltal

	2006	2007	2008
Undervisn. kostnad/elev <u>exkl. lokalkostnad, kr</u>			
Nösnäs	33 700	34 800	36 100
Kom grupp	37 800	39 800	42 600
Riket	38 300	40 300	42 000
<u>Lärartäthet per 100 elever</u>			
Nösnäs	7,8	8,1	7,7
Kom grupp	8,6	9,0	8,3
Riket	8,3	8,4	8,4

Kommentar:

Skolverkets statistik har en eftersläpning på ett år.

Vi har dragit ner lärartätheten ytterligare till 7,6 lärare/100 elever under höstterminen 2009.

Lärartätheten och undervisningskostnaderna på Nösnäs gymnasiet är låga jämfört med likartade kommuner och jämfört med riket i övrigt.

Fördelning köpta platser, december

	2007	2008	2009
Stenungsunds elever i andra kommuner			
-andra kommunala gymnasieskolor inom GR	255	264	250
- andra kommunala/ landstingskommunala gymnasieskolor	31	39	51
- fristående gymnasieskolor	62	89	123
Totalt	348	392	424

Kommentar:

Antalet Stenungsunds elever till friskolor har dubblerats under de senaste två åren. Trots detta är andelen elever i friskolor från Stenungsunds kommun lägst i regionen.

Framtid

Gymnasieskolan 2011 – Gy11

Under budgetåret 2010 kommer Nösnäs gymnasiet att lägga ett stort arbete på att förbereda den nya gymnasieskolan med start läsåret 2011/2012.

Nösnäs gymnasiet samarbetar också med övriga kommuner i norra delen av GR för att kunna erbjuda elever ett bra utbud av program och inriktningar.

Förmodad elevnedgång i regionen, beräknad till ca 15 – 20 % fram till år 2015 innebär också att vi måste överväga vilket programutbud som skall finnas på Nösnäs gymnasiet och hur samverkan med andra kommuner skall se ut.

I arbetet med den framtida gymnasieskolan skall vi också diskutera hur programstrukturen skall se ut, så att fler flickor väljer att börja på Nösnäs gymnasiet.

Från och med läsåret 2010/2011 övergår Turismutbildningen på Tjörn till Stenungsund.

Trådlöst it – system på Nösnäs

Från och med påsken 2010 kommer Nösnäs gymnasiet att ha trådlöst nät för datahantering. Detta innebär en helt ny IT – struktur på Nösnäs gymnasiet.

Lokaler

Nösnäs gymnasiet lokaler behöver i många delar en översyn och uppfrysning. Samtal pågår för tillfället med Fastighetsavdelningen i kommunen i ärendet.

Webbradio

I mindre skala startar Nösnäs gymnasiet en radiokanal som sänd över Internet. Ansökan och betalning görs till STIM för att kunna sända musik och arbetet som är i full gång fortsätter även 2010.

Gymnasiesärskolan

Elever som vill söka gymnasiesärskolans nationella program erbjuds denna möjlighet från och med läsåret 2010/2011 på Nösnäs gymnasiet. Tanken är starta program inom Hotell – och restaurangutbildning samt inom Park och miljö.

Stenungsundshem AB

Styrelseordförande: Hans Gillenius

Verkställande direktör: Tomas Löfgren

Resultaträkning tkr	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Rörelseintäkter	161 902	190 478
Rörelsekostnader	-123 493	-134 597
Jämförelsestörande poster		
Rörelseresultat	38 409	55 881
Finansnetto	-30 669	-19 521
Skatt		
Årets resultat	7 740	36 360
Eget kapital	230 793	255 556
Balansomslutning	979 067	911 145
Soliditet	23,6%	28,0%

Resultat

Företaget redovisar för räkenskapsåret 2009 ett resultat före skatt om 36.360 (7.740) tkr varav 29.521 (1.450) tkr utgörs av realisationsresultat från försäljning av fastigheter.

Årets resultat före realisationsresultat innebär en avkastning före skatt på eget kapital med 2.6 (2.7) %.

Fastighetsbeståndet

Uthyrningsbar area uppgick vid årets slut till 156.305 (161.409) m² fördelat på 134.858 (139.963) m² bostadsarea och 18.703 (18.621) m² lokalarea och 2.744 (2.824) m² garagearea.

Den 14 augusti såldes de 41 lägenheterna i Getskår till Bostadsrättsföreningen Agnes (fastigheten Anrås 1:107) för 45 miljoner kronor.

Under året har ytterligare 22 (2) radhus av de totalt 45 på Fridhem (fastigheterna Kyrkenorum 3:52 till 3:96) sålts för totalt 33.705 tkr.

Antalet lägenheter var per 2009-12-31 1.953 (2.023).

Hyresmarknaden

Stenungsunds hyresmarknad karaktäriseras av hög efterfrågan för samtliga bostadsområden. Vid årsskiftet 2009/2010 fanns ca 2.350 intresseanmälningar från bostadssökande. Uthyrningsgraden har under 2009 varit över 99 %.

Bostadshyrorna höjdes under 2009 med 2.09 (2.08) %.

Antalet lediga lägenheter uppgick per 2009-12-31 till 5 (2). Av- och omflyttning av hyresgäster har under år 2009 varit 14.4 (15.9) %.

Intäkter

Hyresintäkterna uppgick till 154.381 (153.558) tkr. Intäktsbortfallet till följd av vakanser och olika rabatter var under året 1.678 (1.407) tkr.

Intäktsbortfallet uttryckt som andel av hyresintäkter vid full uthyrning, den så kallade ekonomiska vakansgraden, var under året 1.1 (0.9) %.

Drift och underhåll

Planerade underhållsåtgärder har utförts för 30.820 (23.295) tkr eller 197 (144) kr/m². Driftkostnaden uppgick till 58 265 (55 502) tkr eller 373 (344) kr/m². Företaget tillämpar så kallat hyresgäststyrtd lägenhetsunderhåll (HLU). År 2009 valde 1.107 (1.158) hyresgäster att i någon form avstå från planerade underhållsåtgärder och därigenom få en lägre hyra. Totalt har 1 230 (1 214) tkr utbetalts i hyresrabatt till hyresgästerna. Lägenhetsunderhåll (HLU) har utförts för 7.399 (7.888) tkr.

Hyresgästerna kan via företagets hemsida när som helst beställa både HLU och tidigareläggning av underhåll.

Tillval

Under året har införts ett tillvalssystem som ger den enskilde hyresgästen möjlighet att höja standarden i sin lägenhet. Detta har utnyttjats av ca 70 hyresgäster som gjort tillval med t ex tvätt- eller diskmaskin.

Driftnetto

Driftnettet uppgick till 57.084 (68.784) tkr motsvarande 365 (426) kr/m².

Det väsentligt lägre driftnettet är i huvudsak en följd av strategin att utnyttja det utrymme som skapats av det extremt låga ränteläget till att tidigarelägga underhåll. Detta innebär också att man kan dra fördel av ett förmånligare kostnadsläge i den rådande lågkonjunkturen.

Finansiering/ likviditet/soliditet

Likvida medel uppgick per 2009-12-31 till 28.637 (17.447) tkr. I allt väsentligt bestod dessa av tillgodohavande i Stenungsunds kommuns koncernkonto.

Den synliga soliditeten var per samma tidpunkt 28 (23) %.

Lån, räntor, bidrag

De räntebärande skulderna var per 2009-12-31 totalt 627.030 (727.050) tkr. Räntebidragunderlaget var 0 (9 012) tkr.

Strategin har under de senaste femton åren varit att utnyttja räntemarginalen mellan långa och korta räntenivåer inom kontrollerade riskramar.

Nettoräntekostnad uppgick till 19.521 (30.669) tkr. Genomsnittlig låneränta under år 2009 var 2.88 (4.16) %. Nettosnitträntan per 2009-12-31 var 2.54 (3.49) %.

Kommunal borgen

Den kommunala borgen uppgick per 2009-12-31 till 499.030 (596.770) tkr motsvarande 57.4 (63.4) % av fastigheternas bokförda värden och ca 35 (37) % av verkliga värden.

Investeringar

Under året har inga nyinvesteringar gjorts, utan endast smärre kompletteringar och ersättningsinvesteringar. Dessa har helt finansierats i den löpande rörelsen. Nettoinvesteringarna under år 2009 var totalt 9.199 (13.544) tkr. I huvudsak bestod dessa av datoriserad fjärravläsning av vatten- el- och fjärrvärmeförbrukning, ombyggnad av lokal, elektroniska låssystem samt nytt värmeåtervinningssystem på del av Vita Hasselbacken.

Inför 2010 fortsätter investeringarna med ombyggnation av lokaler till lägenheter, småbåtsbrygga, inglasning av balkonger samt projektering av nya bostadsområden.

Avskrivningar

För att anpassa företagets redovisning till numera gällande praxis i fastighetsbranschen har avskrivningsmetoden förändrats från och med 2009. Tidigare användes en annuitetsmodell baserad på en långsiktig ränta om 5 %. Den nya metoden innebär att byggnader och markanläggningar skrivs av linjärt baserat på bedömd nyttjandetid. Varje fastighet är inlagd i en avskrivningsplan utifrån husens tekniska kvalitet t ex betongstommar, ytskikt, takmaterial mm. Enligt denna modell varierar livslängden från 5 år till 70 år.

Bokförda värden av byggnader och mark uppgick 2009-12-31 till 869.931 (941.804) tkr eller 5.566 (5.835) kr/m². Fastigheter-
nas direktavkastning var 6.2 (7.1) %.

Marknadsvärdering av fastigheterna

I oktober 2009 genomförde Göteborgs Värderingsinstitut värdering av samtliga fastigheter. Marknadsvärdet beräknades uppgå till 1.440 miljoner kronor exklusive 25 kvarvarande radhus på Fridhem. Vid en jämförelse fastighet per fastighet var marknadsvärdet högre än bokfört värde i samtliga fall. Något behov av nedskrivning finns därför inte.

Risker

De två enskilt största risker som finns inom bostadsägandet är efterfrågan på orten dvs. vakansgrad/outhyrda lägenheter samt ökade räntenivåer. För Stenungsunds del minskar resultatet vid 1 % vakansgrad med ca 1 500 tkr. Vid 1 % ränteuppgång minskar resultatet kortsiktigt med ca 3 500 (3 900) tkr.

För 2010 räknar vi med oförändrad uthyrning/efterfrågan och oförändrade räntekostnader.

Organisation

Den kundnära servicen har sedan 1996 skötts av bovärdar i egen regi med administrationen som stöd.

Övriga tjänster har köpts in externt. När denna organisation infördes kunde driftkostnaderna sänkas väsentligt.

Efterhand har kostnadsläget utvecklats ogynnsamt jämfört med andra fastighetsförvaltare av motsvarande storlek. Under året har därför genomförts en genomgång av arbetssättet. Som ett resultat av denna har beslut fattats att införa en utförarorganisation under ledning av en förvaltare. En ny tjänst som förvaltare inrättas.

Merparten av reparationerna skall utföras av egna reparatörer och yttre skötsel skall utföras i egen regi. Den nya organisationen innebär en personalminskning, varför fem fastighetsskötare har sagts upp. Besparingen beräknas till cirka tre miljoner kronor per år och kommer få full effekt från och med 2011.

Personal

Företagets tillsvidareanställda personal var vid årsskiftet 31 (31) personer. Av dessa är 21 män och 10 kvinnor. Medelåldern är 52 år. Under året har de samlade utbildningarna uppgått till 312 (295) timmar eller 10 (9) timmar per anställd.

Sjukfrånvaron var 2.5 (2.3) % av totala antalet arbetsdagar.

Företaget blev för tredje gången hälsodiplomerat av Korpen. Detta innebär att företaget arbetar strategiskt med hälsofrågorna.

Framtidsplaner

Mot bakgrund av den stora efterfrågan på hyreslägenheter och bolagets goda finansiella situation har styrelsen initierat planering för nybyggnad av bostäder.

Stenungsunds hems ägardirektiv innehåller två restriktioner som påverkar möjligheten till expansion. Dels får företagets andel av hyresmarknaden i Stenungsunds kommun inte öka, dels ska soliditeten uppgå till minst 25 %. Båda dessa restriktioner måste enligt styrelsens uppfattning tolkas som målsättningar över en längre period. När ett nytt område byggs kommer momentant marknadsandelen att öka och soliditeten att minska.

Samtidigt innebär dessa restriktioner att expansionen måste ske kontrollerat och över tiden i den takt som ortens tillväxt och företagets konsolidering medger. För att kunna fördela grundkostnader på fler enheter övervägs också möjligheten att bygga för olika upplåtelseformer, i första hand hyresrätt och äganderätt.

Flera alternativa nya områden har studerats. För ett centralt område (Sölgårdsterrassen) har en arkitektävling utlysts. Det vinnande förslaget beräknas kunna utses under hösten 2010. Utifrån detta ska därefter ett planarbete genomföras innan produktionen kan komma igång. Inflyttning beräknas tidigast kunna påbörjas 2012/13.

Styrelseordförande: Björn Rignér
Verkställande direktör: Lennart Gevréus

Resultaträkning tkr	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Rörelseintäkter	32 061	40 582
Rörelsekostnader	-36 230	-35 338
Rörelseresultat	-4 169	5 244
Finansnetto	-3 216	-3 885
Skatt	2 059	-392
Årets resultat	-5 326	967
Eget kapital ¹⁾	5 116	6 083
Balansomslutning	106 792	125 241
Soliditet	4,8%	4,9%

¹⁾ Eget kapital inkluderar andel eget kapital i obeskattade reserver.

Stiftelsen Stenungsunds

Fjärrvärme

Styrelseordförande: Björn Rignér
Verkställande direktör: Lennart Gevréus

Resultaträkning tkr	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Rörelseintäkter	3 494	3 338
Rörelsekostnader	-3 327	-3 225
Rörelseresultat	167	113
Finansnetto	-166	-113
Skatt		
Årets resultat	1	0
Eget kapital ¹⁾	9 171	9 171
Balansomslutning	14 876	11 923
Soliditet	61,6%	76,9%

¹⁾ Eget kapital inkluderar andel eget kapital i obeskattade reserver.

Verksamheten

Stenungsunds Energi och Miljö AB (SEMAB) producerar och distribuerar fjärrvärme inom Stenungsunds kommun. Verksamheten sker i nära samarbete med Stiftelsen Stenungsunds fjärrvärme.

Bolaget övertog den 1 juli 2001 ansvaret för distribution och försäljning av fjärrvärme från stiftelsen.

Bolaget redovisar ett resultat före bokslutsdispositioner och skatt om 1.359 (-7.386) tkr.

SEMAB visar en lägre vinst än budgeterat vilket framförallt beror på de problem med spillvärmeleveranserna som varit under året. Året började med reducerade spillvärmeleveranser på grund av lågkonjunkturen. Dessutom har det skett stopp och begränsningar under året som inneburit en ökad förbrukning av gasol.

Försäljningen av fjärrvärme till kunder uppgick till 39.372 (30.858) tkr.

Faktorer som har påverkat nettoomsättningen i en positiv riktning är den prishöjning som genomfördes den 1 februari 2009 samt en ökning av debiterad energi.

Den debiterade energin har ökat både på grund av att det har varit ett kallare klimat än 2008 samt att det sker en fortsatt inkoppling av nya anläggningar.

Risker

De största riskerna som föreligger i SEMABs verksamhet är:

- Minskad andel levererad spillvärme av totalt energitillskott.
- Ökat oljepris påverkar prissättning av både spillvärme och gasol.
- Ett varmare klimat leder till mindre debiterad energi mot kund.
- Ökade räntenivåer.

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver en tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Tillståndet är utfärdat av Länsstyrelsen i Västra Götaland och innefattar hela verksamheten på fjärrvärmecentralen.

Verksamhetens påverkan på den yttre miljön sker främst genom utsläpp till luft av koldioxid och kväveoxider vid förbränning av gasol och olja.

Den tillståndspliktiga produktionen motsvarar 100% av bolagets nettoomsättning.

Väsentliga händelser och framtida utveckling

Mycket arbete har lagts ned under året som har gått för att långsiktigt säkra upp SEMABs resultatutveckling. En viktig bit som påverkar SEMABs resultat är att bolaget har säkra spillvärmeleveranser. Leveranssäkerheten har ökat när ytterligare en spillvärmekälla kopplats till fjärrvärmenätet. SEMAB kan nu både få spillvärme från Perstorp Oxo och Borealis Polyeten.

SEMAB kommer under 2010 att ansluta sig till etapp 2 av spillvärme från Borealis nya LD5-fabrik. Möjligheten att köpa spillvärme från två industrier kommer att leda till en ökad leveranssäkerhet och bättre kostnadskontroll.

Spillvärmeleveransen från Perstorp Oxo har avbrutits vid två tillfällen. Begränsningar i leveransen av spillvärme har skett vid sju tillfällen. Det längsta stoppet har varit under september och oktober då Perstorp Oxo och Borealis har haft revisionsstopp.

Av total producerad energi var andelen spillvärme 86,4 (83,04) %. Detta har medfört en minskad förbrukning av gasol jämfört med föregående år, 11 401 (13 884) MWh. SEMAB har inte förbrukat någon olja under 2009 (41) MWh.

Under 2009 har 104 (73) st nya anläggningar anslutits. Ett större antal villakunder, 99 st, har anslutits i områdena Hallerna II, Strandnorum, Västra Hallerna I och II. Under året har även 4 stycken större fastigheter anslutits. Övriga anslutningar är förtätningar avseende villor. Antal anslutna anläggningar uppgick den 31 december 2009 till 1.148 (1.044) st. Årets anslutna anläggningar har inneburit en ökning av uppvärmd bostadsyta till 611.735 (590.968) m².

Bolagens redovisning

Årets investeringar har uppgått till 18 936 (11 388) tkr. I huvudsak bestod dessa av inkoppling av etapp 1 avseende ny spillvärmekälla från Borealis Polyeten samt utbyggnad av fjärrvärmenätet.

Byggnation av Västra Hallerna I sker i PEAB:s regi, där SEMAB kommer att äga det färdigbyggda nätet.

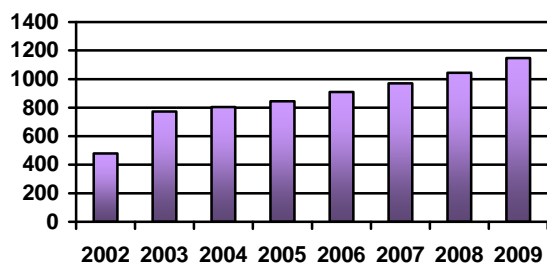
SEMAB har erhållit KLIMP-bidrag för följande framtida utbyggnadsområden; Kyrkenorum, Strandnorum, Västra Söbacken, Munkeöd, Stenungsbaden samt ny spillvärmekälla från Borealis Polyeten. Under 2008 har SEMAB erhållit 22,4 % av sökt KLIMP-bidrag från Naturvårdsverket. Resterande bidrag kommer att erhållas under projektidens gång fram till 2012. Färdigt projekt är fjärrvärmeutbyggnad till Strandnorum. Pågående projekt är ytterligare spillvärmekälla från Borealis Polyeten och fjärrvärmeutbyggnad till Munkeöd. Stenungsbaden, områdena Västra Söbacken och Kyrkenorum II kommer inte att anslutas till fjärrvärmesystemet och är därav avslutade som KLIMP-projekt.

SEMAB har inte tilldelats utsläppsrätter för handelsperioden 2008-2012. Under 2009 har 2 677 (3233) st utsläppsrätter förbrukats, vilka SEMAB har fått köpa.

Naturvårdsverket har beslutat att påföra SEMAB ett vite om 439 tkr, för ej överlämnade utsläppsrätter till SUS (svenskt utsläppsrättsystem). Vitet har belastat 2007 års resultat. SEMAB har överklagat Naturvårdsverkets beslut till Miljödomstolen. Ärende avseende vite är inte ännu avgjort av miljödomstolen i Nacka.

Under året 2009 har SEMAB haft det 26:e lägsta priset för fjärrvärme i Sverige samt det 7:e lägsta priset i Västra Götaland. Från och med den 1 januari 2010 kommer SEMAB att ändra prissättningsstrategi. Det innebär att den fasta avgiften höjs och den rörliga energiavgiften både sänks och även är samma året om. Förändringen görs för att mer spegla produktionssituationen samt de fasta kostnader som SEMAB har.

Antal anläggningar

Till Kommunfullmäktige i
Stenungsunds kommun

Revisionsberättelse för år 2009

Vi har granskat kommunstyrelsens, nämnders verksamhet och fullmäktigeberedningarna och genom utsedda lekmannarevisorer i Stenungsundshem AB och Stenungsunds Energi och Miljö AB (SEMAB) samt som revisorer i Stiftelsen Stenungsunds Fjärrvärme även verksamheten i dessa företag under 2009.

Granskningen har såvitt avser kommunen utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente.

Vi har för året avlämnat följande skriftliga rapporter:

- Granskningsrapport, granskning av delårsrapport januari – augusti 2009
- Granskning av redovisning och intern kontroll i redovisningsrutinerna
- Särskilda boenden inom äldreomsorgen
- Granskningsrapport bokslutet år 2009

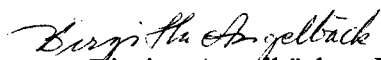
Kommunfullmäktige har fastställt tre finansiella mål för år 2009. Vi noterar att målet om att förändringen av pensionsskulden som finns inom linjen (skulden före 1998) skall kostnadstäckas i resultaträkningen har uppnåtts. Målet om att låneskulden per invånare skall minska har uppnåtts. Målet om att Stenungsunds kommun skall ligga på en medelskattenivå med närliggande kommuner har inte uppnåtts.

I budgeten för 2009 finns ett stort antal politiskt prioriterade mål. Flera av dessa är inte speciellt precisa. I bokslutet görs en omfattande uppföljning. För flera av målen är redogörelsen verbal och omfattande. Sammantaget medför detta att det är svårt att få en överblick i vilken utsträckning de politiskt prioriterade målen har uppfyllts.

Vi tillstyrker att ansvarsfrihet beviljas kommunstyrelsen, de övriga nämnderna samt fullmäktigeberedningarna och de förtroendevalda i dessa organ.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen, med undantag av att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som skuld i balansräkningen.

Stenungsund 2010- 03- 25

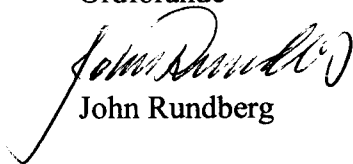

Birgitta Angelbäck
Ordförande

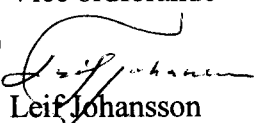
Jan Brouzell
Vice ordförande

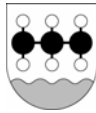
Tommy Zetterberg

John Rundberg

Leif Johansson

**STENUNGSUNDS
KOMMUN**

Postadress
444 82 Stenungsund

Besöksadress
Strandvägen 15

Telefon/Fax
Tel. 0303-73 00 00
Fax 0303-73 82 35

E-post/Internet
kommun@stenungsund.se
<http://www.stenungsund.se>